

(Tum-p. 7. 19)

Josefa MALIKIAN, son épouse,
Sossi, Raffi et Carmen, ses enfants,
Jirair, Vahram et Nora, ses frères et
sœur,

ainsi que toute la famille
ont la douleur de vous faire part du
décès de

Berge MALIKIAN

survenu le 28 mai.

La cérémonie religieuse aura lieu le
mercredi 4 juin à 14h15 en l'Eglise
arménienne Saints Pierre et Paul d'Al-
fortville; 4 rue Komitas.

L'inhumation se fera dans le caveau
familial au Cimetière de Sucy-en-Brie.

(Երբ. Ա. Լյուի)

Ջե և Զամայաթերնոյ, ծախերոյ:
Մաշի 27ին, Կոստանդուպոլիս, ազգային
ընտանիքի ծախսերը և անձնական
կերպարանքը մեծապես օգտակար
էր, որը ներկայումս մեծապես էր:

ՅՈՒՆԱՆԻՍ - ՊՐԻՄԻՐ. Բաժնետիր-
ական ղեկավարներն են: Պրիմ-
արներն են: Այսպիսով, Կոստանդուպոլիս
ընտանիքի ծախսերը և անձնական
կերպարանքը մեծապես օգտակար
էր, որը ներկայումս մեծապես էր:
Բաժնետիրական ղեկավարներն են:
Պրիմարներն են: Այսպիսով, Կոստանդուպոլիս
ընտանիքի ծախսերը և անձնական
կերպարանքը մեծապես օգտակար
էր, որը ներկայումս մեծապես էր:

Նեֆուսի Սահմանադրական Ժողովը,
Մաշի 28ին, ընտանիքի միջոցով,
որ կը տեղի ունենա 240 տարին ի վեր և Զա-
մայաթերնոյ ծախսերը: Ներկայումս
մեծապես օգտակար էր, որը ներկայումս
մեծապես էր:

ԱՐԱՐԱՆԻՍ, ԱՆՆԱՐԱՆԻՍ, մեծ փրկար-
ական ծախսերը և անձնական կերպարանքը
մեծապես օգտակար էր, որը ներկայումս
մեծապես էր:

ԹՈՒՐԿԻՆՆԵՐ Ժողովարան Տիպար-
ները և Կոստանդուպոլիս, ազգային
ընտանիքի ծախսերը և անձնական
կերպարանքը մեծապես օգտակար
էր, որը ներկայումս մեծապես էր:

ԲԵՆԻՍ

ԲՈՒՆԱՆԻՍ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՍ

ՆԱԳԱՆԱՆԻՍ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՍ

Մաշի 29ին, 21 տարեկան Զոհրա-
թի ծախսերը և անձնական կերպարանքը
մեծապես օգտակար էր, որը ներկայումս
մեծապես էր:

« ՅԱՌԱՋ »-ի ԲԱՐԳԱՆԱՅԱՐԱՆ
ՀԱՄԱՐ
ԵՆՈՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹԱՄԱՐՈՒՄՈՒՄ
ՍՏԱՆԴԱՐԴ
ԿՐԵՆՈՒՄ - Տիպար, Տարբերակներ
50 հերթ:

ARMAVIA
Cet Eté
ARMAVIA opérera chaque samedi
un vol direct de Marseille à Erevan
Renseignements et réservations :
● **SABERATOURS**
11 rue des Pyramides
75001 Paris
Tél. 01.42.61.51.13
e-mail : armenie@saberatours
● **SEVAN VOYAGES**
48 Cours de la Liberté
69003 Lyon
Tél. 04.78.60.13.66
e-mail : sevan@selectour.com
● **WASTELES VOYAGES**
67 la Canebière
13001 Marseille
Tél. 04.95.09.30.60
e-mail : marseille@wasteles.fr

T E B R O T Z A S S E R E
**RENTREE
DES CLASSES
2008 - 2009**
Inscriptions ouvertes
à partir du 5 mai 2008
T E B R O T Z A S S E R E
Académie de Créteil
Ecole mixte bilingue
Franco-Arménienne
1 boulevard du Nord
Carrefour d'Arménie
93340 LE RAINCY
Site internet : www.tebrotzassere.com
Chef d'Etablissement
Monsieur Haig SARKISSIAN
● Maternelle : Trois sections
● Primaire : Sous Contrat Simple
● Collège : Sous Contrat d'Association
avec l'Etat.
Equipe pédagogique compétente
et motivée
● Programmes officiels de l'Education
Nationale
● Enseignement de la langue et de la
culture arméniennes
● Cours de chants :
« Chorale Tebrotzassère »
● Cours de danse arménienne
● Cours d'informatique dès le primaire
● Langue vivante 1 : anglais
● Langue vivante 2 : allemand ou
espagnol.
Equipements pédagogiques
Laboratoire de langues — Centre de
Documentation et d'Information —
Salle Informatique — Laboratoire de
physique-chimie.

Activités extra-scolaires
Atelier de théâtre — Association
sportive section football.
Pour tout renseignement :
Tél. / fax : 01 43 81 01 72
direction@tebrotzassere.com

Abraham DACHDJIAN,
venu d'Arménie,
chante et raconte
les merveilles de Dieu...

ALFORTVILLE :
Le mercredi 4 juin à 20h30
à l'Eglise Evangélique Arménienne:
8 rue du Groupe Ménouchien —
94140 Alfortville
Pour toute information: 01 47 36 02 50

ISSY-LES-MOULINEAUX :
Le Mardi 3 juin à 14h
Le Jeudi 5 juin à 20h45
à l'Eglise Evangélique Arménienne:
28 avenue Bourgain /
55 avenue Victor Cresson —
92130 Issy-les-Moulineaux
Pour toute information: 01 47 36 02 50

Imprimé sur les Presses
du Journal «HATCHE»
83 rue d'Hautville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

**Voyage en Arménie
et au Karabagh**
(VOYAGE OECUMENIQUE, CULTUREL, HUMANITAIRE)
Du 27 octobre au 3 novembre :
Voyage tous âges en Arménie — prix : 1.300 euros
(avec l'option extension au Karabagh, retour le 7 novembre,
et supplément de 200 euros)
(Accompagnateur : pasteur Samuel SAHAGIAN)
organisé par Solidarité Protestante France-Arménie (SPFA)
Pour s'inscrire, envoyer acompte de 200 euros à :
SPFA 1 rue Cabanis 75014 Paris (tél. : 01 47 35 30 23 ou 06 83 09 08 19)
(Programme détaillé sur demande)
SPFA vous invite aussi à son Assemblée Générale,
le Dimanche 1er juin à 14h30
à la Crypte du Rosaire de l'Eglise Saint-Sulpice,
4 rue Palatine — 75006 Paris

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**
**Séjours d'été 2008
à Bellefontaine (Jura)**
SEJOUR DE JUILLET
Profitez des quelques places encore disponibles pour le séjour du 5 au 25
juillet 2008 pour les enfants nés entre le 1er janvier 1995 et le 30 juin
2001.
SEJOUR D'AOUT
La session du mois d'août aura lieu du 26 juillet au 13 août 2008 pour
les enfants nés entre le 1er janvier 1993 et le 31 décembre 2001.
Renseignements et inscriptions :
C. B. A. F. — Conseil d'Administration
17 rue Bleue — 75009 Paris
Tél. 01 53 34 18 18
Email : cbaf@wanadoo.fr

Séjour du mois d'août à Bellefontaine
La Croix Bleue des Arméniens de France recherche
pour son séjour du mois d'août à Bellefontaine
un animateur «Garçon» de plus de 18 ans,
avec ou sans BAFA.
Merci d'adresser votre candidature à C.B.A.F. : 17 rue Bleue 75009 Paris
ou par fax au 01 53 34 12 13 ou par e-mail : cbaf@wanadoo.fr

11. P.

ՅԻՓԷ-Ի ՀԱՐՑԱԶԻՐՈՅՑԸ ՔՐՈՆԻԿԱԳԻՐ ԵՒՍԵՖԻՈՍԻ ՀԵՏ

ՄԱՍԻ ՉՈՐՈՐԴ

ԵՐԲ ԽՈՐԲԸ ԿԸ ՄՈՈՑՈՒԻ

Յ. ՊԱՆԵՍ

ՅԻՓԷ - Առանց զգայու երեւա-
նէն թափան հեռացած կը թը-
լինէ:

ԵՒՄ - Բիւ ինչոյ կըր Մարա-
լիկէն զգայի արեւելք չեղինք Արա-
գածի հիւսիսային կողմ երկայն-
քին, կը հասնին Պէմպալէն և
Արթիկը որ շուրջ 100մ. երեսնէն
հիւսիսարեւմտեղ կը գտնուի:

ՊԵՄՊԱԼԵՆ

Նախկին Մասնաժողովին է որ
գարձած է Պէմպալէն, 1940ին, ո-
րով հետո օժտուած է հարթավայր
վարդապետ և կարծիք ստիճով
(Պէմպալէն) րաւահանին ժեռ զիւր
մէջ է որ ժամ 4-000 րաւակներ
պէտք է ունենայ ըլլայ անցնելին:
Հոս ալ երեւոյթացողութեան պատկա-
րակ, աղբարուծութիւն և լցուման
թեան զգացում: Արդէն պատմա-
կան Երբայի հասանքին մէջ կը գտնո-
ւինք, Արագածի արեւմտեան կողմ-
էն վրայ, 1800 մէթր բարձրու-
թեամբ:

«Մասնաժողով (Պէմպալէն) գիւ-
րը - կը գրէ Թորմանդեան - իւր
հետաւոր և ժողովուր շրջանակով...
կըսած հնազանդական մայրցոր-
դները հնապատմութիւնը և ուսում-
նախորդութիւնը ստուար հատորներ
կարդոյ են լինելու... Գիւրգի ամառնի-
կան շրջակայքում կարելի է տեսնել
մանրակրկիտ հնադարեանութեան
տեսակի նախադարձական ժամանակ-
երկրի սկզած մինչև քրիստոնէու-
թեան ժԻՒԺԻ գարեթի յուշար-
ժաններ՝ կանգուն, կիսաուղի և ա-
ւերակ զինակն մէջ, որոնք գտնի
կանգուն եղանակը ճարտարապե-
տական և գեղարվեստական տե-
սակաւով հնազանդ կը պատճենէ:
Իսկ աւերուածութիւնը և անթիւ գե-
րեթեմաները թէ քրիստոնէական և
թէ հաւաքարկոտական շրջաններ
էն, ցոյց կը տան թէ այս տեղերը
ոչ միայն անթիւ բարձրութիւն է ե-
ղած, այլև, շինարարական մեծա-
ղործութիւններ և կատարողներ
(Թորմանդեան Ի., էջ 243):

ՅԻՓԷ - Կը կնկանով որ, խազ-
արուր տարիներ մէջին, տեղակն
հնարարք մը կը կարծուր շատ փոփո-
ւորութիւն չէ կարծ:

ԵՒՄ - Մայրաքաղաքէն, որքան
հեռաւորք մը տեղան մէջին և հա-
րաբերականական գարտուր կը
օտանանք: Մարդոց կեանս ու կու-
ցը, առանին մէջ շրջան հեշար է-
լը իրենց խորքայն սայլակներով,
գտնուի և կը իրերկրակն ամաններ
վարդապետ, ինչիսկ պատմած մե-
կույնները, որոնք յաճախ թիւ ալ
չունին, ամէն տեղիներէ հարաւա-
ններ տեսցանք, որ վարդիկանէ
վարդիկան կըսան իրենց հողին ու
անտղէ, զիւրի անասունները որ
այլը հաղարարակայ աւերակայն-
րուն մէջ հանդիսան կըսանին,
պարզապէս տարբեր պարտնուր
սպարդիւթեամբ, կամ գերզգայնա-
նապարդին խնամքին յանձնուած,
սեղի կը գրգայնեն, որ Արագածի այս
կողմերու վրայ ոչինչ փոխուած է
հաղարարակներէն ի վեր, թէև կը
գտնուի մեր օրերուն նման իրաւի-
կան տեսնելով, միւր կողմէն պէտք
նո խոստովանելի որ հող է փայն
հողին կը հնձուի գարեթու իտերկը
կեղծ ՅԻՓԷԻ ՉԱՅՆԸ լսելով:

ՅԻՓԷ - Երեսնամ ալ 2750 տարե-
կանը բոլորած անցած է շատանց,
ինչու՞ն մահ զգացումներ չարքըն-
ցներ:

ԵՒՄ - «Հիւսիսային պողոտայ»
կոչուած փողոցին Գոչարանական
պուճեղները, որոնց ճարտարապե-
տը ամէն մեղեք վրայ պարգեա-
տուցան, ժեռ ինչը ո՞ր տարբեր
մեղաւով, Չաւուշեան լսական օրե-
րը կը լինէին որ սիրուն Պուրբէշ
զինակներ ալ յաճախէին: Ի՞նչ
միջոցաւ կ'ուզեն որ սանգանին երբ
գիտեն որ այլ հին թաղամասին
նախկին րաւակները մինչև օրս
մնացած են տանց թակարանի...
Երբ լըբէն նորոյթ ճիւղեր կը շրջնի,
երբ ամէն տեղիէն զրահապատ գին-
արեւն գրեթ ըստան են, երբ միա-
սին քաղին անցած կըսող գլխու
ցու պատճեններ... Ի՞նչ միջոցաւ
մասին կը խոսնի:

ՅԻՓԷ - Ուրեմն աւելի մայրցոր-
դին է հեռաւորքը երեսնամ, միւր-
նեմէ Պէմպալէն:

ԵՒՄ - Առաջին այցելութիւն
կատարելիս զիւրի մէջ, հրապար-
ակի նմանով խաղճերկի մը հան-
գայնին վրայ գտնուող է, դարեւ
կեղեցիկ, որուն մէջ մասը տակա-
րի կանգուն է և կը հնազանդական
մանրակրկիտ բացումներ մէջ է ժամանա-
կային կեղեցիկներու մէջ: Այս կե-
ղեցին ըստ Թորմանդեանի է, դա-
րի կեղեցիկներէն ամէնէն աւելի
մաշափ և ներդաշնակ կազմութիւն
ունի: Չկցայ մէկնարանի զմեկ-
թիւ երկու կողմերը հիւսած սեն-
կանի շնորհող զայց խորշերը, կա-
մարակալ, թէ ինչ նպատակով
հող կը գտնուի, քանի մասունք
մը տարածութիւն իսկ չունին: Կը
թուի թէ Արարիկը ԸՒԺԻՒժԻ գա-
րեթ մինչև այս կողմերը հնազա-
նուր է: Են, քանի որ հիւսիսային
պատին վրայ կարդ մը սեղեր ու
բարբէրէն գիրքի կը տեսնուի:

Յաւազարդին ամէնէն ուշագրու
կտորը արեւմտեան դուռին վրան
գտնուող ժեռ և գեղեցիկ քանդա-
կաղարարութիւնն է որ կը ներկա-
յացնէ հիւսիսային հիւսուր՝ Մատու-
րը կը գրկած և մարդ էր ապօթող վե-
ճակի մէջ կեղեցիկ բարբէր:

Այս է դարի կեղեցիկ, ժամա-
նակի ընթացքին անարաւար ըլ-
լալով զիւրի հնազանդ անող կը
նախկինութեան գրանալը գրանցե-
լու: Ժողովուրդ անցնելին, արեւ-
մտեան կողմէ կատուցած են աւելի
լի ընդարձակ օրոթանաղի, փա-
րակով հինի արեւմտեան դուռը,
որ թերեւս արժանաւորութիւններ
գտնուի:

ՅԻՓԷ - Թորմանդեանի անկար-
կած «ստուար հատորներ» լինելի
ինչի՞ վրայ ինքնուր է:

ԵՒՄ - Պէմպալէնի մէջ և շուր-
ջը գտնուող յուշարձաններու տա-
տիւթեան: Արդէն ինչի Ն. Գարի
պաղտիլը էր գլուխութիւնը, որու
հիւսիսարեւմտեան գետ փայտան է:
Ուրի աւելի փոքր փայտան կեղե-
ցիկ էր աւերակները Զ. Գարին:
Լեւոնակերտի ճամբուն վրայ Մախ-
արանքի Ս. Մինի կեղեցիկ
(1001), ժողովար Ս. Աստուածա-
միկ ժԻ. Գարի թաղամայկ կեղե-
ցիկ:

Ինչպէս յատկ, ևս ալ կը հետե-
լին Միտայիկ Լուսնայիկը: Նա-
խազանական ընտարպարներ, -
միջակացութիւն մը՝ որ կը նմանի
միւրակու - նախ անոր համար որ
երբ այլ երկիրը փոխաւայ, հեռա-
ւոր աշխարհներ անդամ հարբու-
կէլլան: Ապա, այս ընտարպար-
քաղը կը թեղալը մասնաժողովին,
որոնք մասնաժողէ են, աւելի մաս-
նաժողէ՝ երբ փոքրիկ երկրներն
մոլորակներն կը փոքրուն կապ-
կէ: Կը ստացուն լափոնթիկն ա-
ռակի, պատմութիւնը, երբ գորտը
ուղած է կով ըլլալ և ուսած է, ա-
պա՞ պալլալ:

Ինչեղեցիկի նախապաճ գտնուալ
համար անհրաժեշտ են նախկին
լայն թիւղները՝ դրս հարկի է հա-
րին: Այդ գտնութիւնը կու գտն մո-
ղովուրդէն, բայց նաեւ, ևս այս կա-
րէն է, նեցուկ կանգնող հարաւա-
ններն և ժեռ ընկերութիւններն,
ինչպէս սովորութիւն է ըսել՝ լայն
մայր ընկերութիւններն, միւրիւր-
նախնայներն, որոնք իրենց զոր-
ժանեղութիւնը անուրդի տարած-
լու համար քաղաքական նեցուկ
կ'ուզեն: Ի՞նչ քանի կը ծառայեն
այդ գտնութիւնը, ծանոցութեանը
և հանդիսութիւններու, կապա-
նախան, այսինքն՝ աղբուր մո-
ղովուրդի գտնութիւնն վրայ: Այս
տեղեկատուութիւնն չէ: Մա-
նուցումներն արժանապատմութի-
ւոր պարզապէս և կը գրանցենակն-
նը: Ի՞նչ նստած հաղարաններ, ըն-
կերականներ, նկարահանողներ, ըն-
փառնէ լայնակով միջոցներ ձեւա-
ւորելու համար գտնագրած մաս-
նուր, եղանակ, անոր պարտաւոր-
լու ուղուած տեսակները: Ժա-
մանակին կ'ըսէին՝ հիւսմը ինքնի-
րին, աշխրհ՝ մարդը համարի
գործիք որ կը հնազանդ: Այսին-
քին, յանու, մոլորակայնութեան
թիւն, գտնագրածներին կ'առնուի
իրաւիս պարտաւոր մասնակն և
ընտրուի ունակութիւնը: Երեւոյ
թիւ կը թուի թէ չի մասնաճեր մաս-

տարակնութիւնը, մասնակ
դրուողութեան լրատուակիցնե-
րը, մասնուր, որոնք յաճախ հան-
գին կու գան հիւսարտութեան և
ընդադատութեան կարգախոսնե-
րով: Էլբրիկներու պարագային
այս կացութիւնը աւելի քան հա-
տեմարք է, քանի որ հիւսիսային
կնամուտներ կ'ապարտուին, հետ-
ւարդ անոնք ընդադատական գե-
րաբերով չեն ցուցաբերել: Այդ
զէմ է լրատարանման, անգեկա-
թիւններու շրջանառութեան, բայց
ինչպէս կարելի է հաշուել ծա-
նուցման ընկերութիւններու տանց
չափանիւնները և տանց աւանա-
ւանակութիւնները: Գործող ունի
հետ, երբ քանդութեան հետ կը
վարուի, ինչպէս հաղարան խոր-
քին, բայց կամ անոր տալով ձեւ և
կեղիւր մասնակ, կը խորքին հա-
ղարան: Այդ մասնուցումն ընկեր-
ութիւններ, մարդը գարձունը հա-
մար հաղարանը, տարակալ, ստա-
րաքաղական գտնութիւնը կը պա-
հանին և կը գիղեն: Գիտական
հնադարեանութիւնը կ'ընեն, զի
մը աւելի տերկուր համար հոգնե-
րուն: Պաղը, դաւած կը գիղեն
մասնուցման արժանապատմութիւն
և միջոցներ, որոնք կը ծառայեն
ընթացիկ գտնուումը: Այս ալ
գիտական արժեքներ գարձունը, մո-
ղովուրդը արժեքներ գարձունը, տե-
սակ մը գիտութիւն, որ կը նշանա-
կէ զէմ երթալ պարտութիւնները:
Երբ որ մարդիկ կը գիղեն մո-
ղովուրդի րուէին՝ խոստանալով
պարտութիւններ, հաւատար-
թիւն, օրէնք, բարորութիւն, և
այլն: Կեղծիք՝ որ կը հաշուի
գտնագրումը՝ քանի զիւրով հոգեթա-
նակին ընդարձակման վիճակի մէջ:

Ընտարպարներու ընթացքին,
մասնուցումն ընկերութիւնները պա-
տեղավոր կը գիղեն, կը յաղթի իրեն
դաւածութիւնը, այսինքն մէկ ձեւ
կը կ'առնէ պարտիւր: Ո՞վ կըսայ
խօսիլ, այս պայմաններուն մէջ, ո՞ր
քակի, հիւսարտութեան, անգեթ:

Ընտարպարներու ընթացքին,
մասնուցումն ընկերութիւնները պա-
տեղավոր կը գիղեն, կը յաղթի իրեն
դաւածութիւնը, այսինքն մէկ ձեւ
կը կ'առնէ պարտիւր: Ո՞վ կըսայ
խօսիլ, այս պայմաններուն մէջ, ո՞ր
քակի, հիւսարտութեան, անգեթ:

ՅԻՓԷ - Աստուած չուն, սիրին
եսեթիսու՝ աւելի լա չէ՞ որ ինք-
ուր հետ սիրով ապրիմ, ցրուած-
ներն այն ինք յոյնքը քրիմէն, և
վերջանալուով մոռացութեան
մասնակէ այն օրերը, քանաւոր
մին քանին պէս «Երբ մրկալ
էին գտնուած»...:

ԵՒՄ - Ես վառած եմ նման քան
չի պատահի մեղք: մեղք արժա-
նիք մը չունիք, բայց երկեթի մէջ
սպանան նահատակներ, սուրբ և
հաղարաններ տուած են որոնք
հոգնակն և բարիատուութիւնը միւր
մասնակին օգնութեան հասած և
փրկած է մեկ շատ աւելի ծանր կա-
ցութիւններէ: Ո՞վ կըսար երեւա-
կային որ կը հաղարանալ հոգնակ
վրայ յեղարարութեան երթալ
կուած, քանի՞նչ օրէնք գտնուող
ամ մոլորակ մը, անկարար
սուրբին Հայրենիք, ունենար չոր
չալ երեւոյթանալու և հող
քանակ, և զի տեսնուող մէկ ձեւ
որ ապագային կը հողերը, 600
տարի դաւարէ մը վերէ: Սա չորս
չէ՞ միթէ:

(Շար. 27)

մասին: Կը տիրեն հաղորդակցական
արհեստագիտութիւնը եւ զայն դնու
ղբամագլուխը:
Ինչ որ բնական կընայ թուի Ա-
մերիկայի համար, նկատի ունենա-
լով այդ երկրի տարածութիւնը,

իջնիցները գահազատում էին իրեն ան-
բավակա իր քաղաքի ուրիշներին
պաշտպանել, մահապատիվ էր դրել
հինգերորդ պաշտպանին, ուր այս-
մանցում էր մեծագույն արշավը
հաղթելուց հետո իր միտումը
կատարել արձակի զինուոր իր ճանչ-
ման, տեղից կանխելու արագ իր-
ջնից, մահուր տարբերություն
իջնից չունիլ: Բայց որովհետև
հինգերորդ այն ընդունել է որով
կույտը նման է մարդիկ թաղելու
ներս թշնամիներ, չբաղապարհ կու-
յտը մահի թեկապի զուտարարներ,
որով չունենալով այդ գահազա-
տումը լրացավ իր ծանոթների նի-

Տնտեսական հարաբերությունները հիպոթեզեր են կապվում ճանապարհի, այսինքն՝ հր բարձրացման, երբ ապագայ տները կը կարճեն գտածը՝ այլ ունի հաղթելի մտած հաւը։ Մեր ժողովուրդը ալ հետու է մեր սար ալ խաղախուրտներն, եւ շարունակելով անորդի եւ տնորդ տանորդ թիւերը, եւ երբ կը քարներ պատին, մեր իշխան պատմիչներ պէս, եր խօսի թաղական յաղթանակներէ մասնէ, մէջքիսէս, որդմատիւթիւթ յաւան պիտի խաղաբար, պիտի թաղաբար այն որ խաղանայի։ Տնտեսականութիւն — իշխանութիւն, քաղաք, երկիր — եր կացութեան քաղաք անմեղներ, պատմաշնչներ, քնտրող պաշարքը եւ անտանայ ընդհ ինքնաշուքութիւններ։ Բայց երբ իրադրութիւն եւ դիւրագրաւութիւն կը դառան ինքնաշուքական ծանցողիքի թեկերթիւթները՝ իրար քամանակ պիտի օգտագործեն ունի հաղթները։

Թերեւս օր մը ստիպուած պիտի
ըլլան ընկերութիւնները — Հայորդ
գաղցուձեփեան միջոցներ, երկրորդ
հալած իրազեկային կառույցներ —, օ
րէնջիով սահմանել ըստ յայտն
սահմաններ, ինչպէս կ'ըսեն՝ Ե
thique: Ե՞րբ: Երբ մարդը գտնուի
մէջ մտածման եւ գործի առանց
քին:

Ջրանասացի զբող մը կը նկարա-
զրէ իր զաւարնկերները, երբ անոն-
նոր կը սկսին լատիններէն սորվիլ
եւ իոյն օրը կը փորձեն լատիններէն
խօսիլ... Գր պատմէ թէ զանոնք կը
մեղէին կրիմա... Երկինաւորը թող
սեղ պատէ կրիմաներէն...

Դիրքապաշտութեան պէտք չէ
 ղրհել ոչ մարդը եւ ոչ իրաւ ազա
 րութիւնները:

B. 9.

Մայիս 7,

Միլիթարան վարչարարն Մ. Կարապետյանը յամենայն դեպս կհեղափոխ էր երեկոյ մը, որուն ընթացքին գնահատուէր յուշանշան տալ յամենէն Պուշկինո Արշերի մէջ գործող իւր եղբայրներուն, իսկ եղբարուստի մարտին մէջ աւ նոյն ունեցած զորած զերեալաւաւ յանձնարար: Նախորդ յուշ աստիաւաններու լալուծումը, չափերի խօսքով էր իրոյն ունեցաւ յանձնարումին աստիաւաւ Սթրիկ Միլիթարան, որ ընդզմէ ձնուած իւր նպատակը՝ զօրակով չափել անայ յուշ մարդոց ու չափել իր իշ, որոն նախընտրուէր իր նստար իշ, որ մշտնապէս կը կը ճնշելուէն յուշ եղբոր: Ամուսնու, ներկուտ Եւսկուտի Իւսկուտ սննդութե

[illegible]

* * *

Յեռ կարճատև առնանգատու-
թեան, մահահանգու իր կեանքը
կերք շրջանի ազգային բարեբա-
րիկոյը Գերձական: Հանգու-
թեան հսկումի ե թաղան աբա-
րուրդ իրանի կապուրուցան
Պ.Ալբրիկ արուարձան հայաշատ
վերջին մէջ Ս. Գրիգոր կե-
ղեկին մէջ գլխաւորութեամբ
մանթինահայ առաջնորդ Գրիգոր

նոր Գալիսթը: Չէջողյն դիւա-
նակները՝ Կաղաքակ Ձիւնեան, ի-
նքն չհաղորդաբար ողջեան ձ նը-
րուները եւ զորոպառօթեան զը-
օտեան յալապաղը: Թաղայն ի-
խորոքի իսկապաշտեան Յալիթ
Սաթախեան ներկայացուց ձ Թա-
ղի իսկ իւրեւրի տղիկաղը, որ
նր նշուած էին կատարուած զոր-
միւր ու արմանազրուած յաղորդ-
թիւնները: Գեղարդեւտակեան րա-
թին զր ետք, խօսք առած ձ ձար-
մաթայն իսկաղորպար՝ Խալիթ
Հատուհեան, զ չորսորդեան ձ ե-
կեղեցի յ200մաղեան եւ վերջիկ
թիւ ինչի պատահած են ու անցած
զոյցած այս պատմական, եկեղեցի-
զմեթիւ տալ ու յարալից շնոր-
հի ներս: Ելոյթ ունեցած ձ նաեւ
Տիգրայ Աքը, զ ողջուած ձ եկե-
ղեցի 200մաղեան: Հուպ յուրեւ-
րեղի յամենուս եւ իսման վար-

արք. Մուրադեանի, որ իր դաժար նախկին խօսքին մեջլ կանչ առաջ անգլուզեալի բարեբաւարաց օրինակելի վարքին վրայ։ Դաժանաւոր իսկ խօսցան ճանաւողոյն եկեղեցւոյ վարչական անգաւանի ինքն ինք Թօռունեան (սպանդնէն), Ալեքսան Սարգսեանի, եւ Միհրան Սարգսեան շատն Ռկէլէ։ Սրբազան Նալրը կարգաց Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի ցեաւեցական։

Հանգուցեալը, նախկին պոլա-
հայ, մէկն էր Ս. Էմբրաճնի բարե-
բարներէն, եւ Պ.Այրէսի տէջ կա-
ռուցանած էր Վ. Լուիշիւր «Դեր-
ձական»: Երկրորդականի շէնքը եւ
կատարած՝ ալլ բարեբարութիւն-
ներ ու գրքերու մեկենասութիւն:

*

Հայաստանի Հանրապետության Պոլեւոս Արթւրի ղեկավարած մէջ տեղի ունեցած պաշտոնական հանձնարար մը ընթացքին, Արթւրի մէջ ժամ Հայաստանի արտոկարգ եւ վարչոյ ղեկավար Վատիկանի մարմը մերկայանիլ յանուն Հայաստանի համապարգեթան, Հայաստանի անցազիւ հարգեց ճնարարապաւտ, արարած թիւթի տարիները, տարբեր եւ տեղայն ՌԱՀ ղեկավարները, Հայաստան Նահապետանին, իր ազգային, հայաճեղիքայան եւ հանրային գործունեթան յորթեթան իրար յարթիլ, ու մերկայ Նուտեթ Պոլեւոս Արթւրի մէջ, ՌԱՀ Մատաղիքեան ղեկավարեթ Մայգ Ուրապախեան եւ Նրա Արարեթներու եւ պաշտաթեան Արարեթներու յերկարթեթան, ՀԲԲԲ ի զիւրի-լիւթեթան սարթի մէջ։

Անցադրի տուգանքն անդգնաբե-
րան ներկայ էր, քայք պետապե-
տաւան անմաշկադր անդգնաբե-
ր, փոքրիկի չափերովներ: Անցա-
դր քր յանձնողը, զնապաք անդ-
րադարձաւ իւ: Նաւապետեան ունե-
ւած ապագայեան զործոնեալ-
ութեան յանձն չալ փոքրողութի ու
քր անարդի քիանքը քարեպաշտ
ութեանքն: Պրն: Նաւապետեան
չորձալալութեան յուրի յապաքը
արտալալալեղ քր ճողեղալ, քաւա-
րալութի քրն ինքնալալալալ ալալ
պատիւի չաւաք: Քնդուր իրալ
անդնոնեղալ իրալ Քնդուր իրալ
տիկնի էլալ Քնդուր ինքնալալ
Քնդուր էլալ իրալ յորտալալ
«Պապեղ», իւր տիւ: Սոսք շաւեան

ժարանի հոգատար մարմնի անդամ-
ներուն:

* * *

ՊՈԼՈՆ ԼԻՔՖԻԷ Բերտար Հա-
մադուարդի արտահմ. Մայիսի
17ին, Համբուրգ մը հանդէս եկած
էր Հելլիք զաղաքապետարան սեն-
ֆոնիկը նուազապէս Երևանի վարչա-
նայն երգչախումբը: Համբուրգի
ընդունալ կատարած է երգչախում-
բի անօրէն խորհրդակցական
Սերգայ Տափառահան, որ յայտնա-
հանւ էր Համբուրգ ձեռնասէ Բլոք-
ստրիպս Է՛կէյա Կէննէն, որ վեր-
ջերս ճանչացած էր Ռուսիան: Նու-
րաբար համբուրցի համագործած դասակի
կատար ռուսիկի գառ, երգչախում-
բին յայտարարը ունէր ճշտ Հելլի
հաներու զորքերին նմոյնը, ո-
րոնք կարգին նմանապէս, Սեր Գաբ-
րիէլեան, Սիմօնար Գաբաճեան:

արտադանեց Վահան Թէքէեանի
«Նկեղէն չին հայկական»ը:

Այս առթիւ կազմակերպուած
հիւրաւիրութիւնը տեւեց մինչեւ
ուշ գիշեր:

※

Ապստոլ որոնաշրջաններու տեղուց Նախկան «Աբարտա» օրինակ հապաղեցաւ իր զինուցական հասցեագրած մը Մատնանուն ընդարձակ հաւաստագրելի մը: Բացի արդուց օրինակի եւ այլ օրինակներու ամսանոցներէ եւ ղեկավարներէն, հրապարակած էր միւր զաւուր ընկեր ղազմաբնի անմասնաբաժնիներ եւ կողմնակիցականներու ղեկավարներէն, ինչպէս եւ Արմատիկի մօտ Հայաստանի ղեկավար Վլատիմիր իր Գաղմըրջական եւ ուրիշ երկրներու ղեկավարներ: Հանգիստը հապաղեցաւ ղեկավարուած իր ղազմակազմ

ըրբևէ համար Արժանիքներ մասը իր բանաձևի դեպքում Հիշատակ Սկիզբ Համայնք, որ երկրորդական խոստացում իրականում է այդ գաղութի մասին: Տեղեկություն տալու պատկերի մը հետևանքով, կրկնակի, եկեղեցական, տնտեսական, մարդկային և այլնային մարդկային մեջ ունեցած զարգումները բանին մասին և ինչեք գործը Հայկական հաստատություններ, բերել օրինակ աշխարհ երկրաշուքներ, ինչպես և կրկնակի Արժանիք, ինչպես Փայմաններ հմտությամբ, Հայկական երկրորդական, երկրային, բերել Սկիզբի կեղծությունների մասերին մեջ: Դեպքում, Համայնքի իրականացվող պահանջը հանդիսանում էր իրենց աղաչյալի ինքնությունը, լիցենզիա և մշակութային արժեքները, լրիվ կերպ միասնություն և իրականության կանգնել և ընդգրկվելով՝ երկրի զարգացման հողովորություն մեջ, ընկալյալ հաստատված զարգացումներ: Դեպքում խոսքը ունեցողություններ հնարավորություններ: Տեղեկյալ վրայ աղաչյալի մեկնելը ինչպես Հայքը Փոխհանգան, և Քաղաքներ ու քաղաքական պարագայում մը երեկապայուցումը հայկական և իրանական մասերը: ՀՀ Դեպքում 4. Կարծիքային ըրալ շարժականություններ և դիմաժամանակի կզգալականություն:

* *

Ինչպե՞ս ամեն տարի, այս տարի եւ շՄԸՄ-ը ընդարձակե՞լ ծաղրող դատարի մէջ սկսան միջգործող կան մարդկանք մբոցմունքի, երեք զառանգութիւնով, որոնք կը մտահոգակրի տեղուդ Սփյուռեան բոլոր լսարանները՝ Հայկ. կրթ. Հաս. տատուծիւն, Որբիւեան կրթ. Հաս. տատուծիւն, Մարի Մանուկեան, Միխայիլեան, Արժուեան, Պաշտօն. Պաշտօն. Եւ Ինքնիւն Լոգիկ. Ազգային յարմարաւն:

Միջոցները կ'ընդգրկվեն չառ մը մարդասերներ, հինգնայն ԳրուՅի, Հանուպոյ, Վոլէյ, Հաւաթակ, Ժինէն Ժոնէ, եւ ալ Երկրի երկուքը:

ՀԱՐՈՐԷՆ ԶիմարտոյՅանն 90ամեակին առթիւ, դպրոցականն այս քաղաքականին յետոյ, Օգոստոսին պիտի սկսին նաեւ ԳրուՅիով մը բըշտմանը ընդմէջ պարզապարար կազմուած չարք մը երկուստարորկան խումբներ: Սովորներ, օրոշք կազմուած են բացառաբար Հայ երկուստարորկերով, պայմանով որ խորաբանները իր մէջ ունենան ՀԱՐՈՐԷՆ Զիմարտ, անկառ մը: Մասնակցելու համար քարոք կազմուած են 13 խումբներ, աւելի քան 130 մարդիկներով:

U. 7.

[illegible]

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Փարիս-Բիզանց Փայմանի ժամը յիշատակելի Տէր և Տիկնի Կարգիս Կիւրանան 50 ևս ևս իր իսկին ճշտակելին:

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

Séjours d'été 2008 à Bellefontaine (Jura)

SEJOUR DE JUILLET

Profitez des quelques places encore disponibles pour le séjour du 5 au 25 juillet 2008 pour les enfants nés entre le 1er janvier 1995 et le 30 juin 2001.

SEJOUR D'AOUT

La session du mois d'août aura lieu du 26 juillet au 13 août 2008 pour les enfants nés entre le 1er janvier 1993 et le 31 décembre 2001.

Renseignements et inscriptions :

C. B. A. F. — Conseil d'Administration

17 rue Bleue — 75009 Paris

☎ 01 53 34 18 18

Email : cbaf@wanadoo.fr

Séjour du mois d'août à Bellefontaine

La Croix Bleue des Arméniens de France recherche pour son séjour du mois d'août à Bellefontaine

un animateur «Garçon» de plus de 18 ans,
avec ou sans BAFA.

Merci d'adresser votre candidature à C.B.A.F. : 17 rue Bleue 75009 Paris ou par fax au 01 53 34 12 13 ou par e-mail : cbaf@wanadoo.fr

Voyage en Arménie et au Karabagh

(VOYAGE OECUMENIQUE, CULTUREL, HUMANITAIRE)

Du 27 octobre au 3 novembre :

Voyage tous âges en Arménie — prix : 1.300 euros
(avec l'option extension au Karabagh, retour le 7 novembre,
et supplément de 200 euros)

(Accompagnateur : pasteur Samuel SAHAGIAN)

organisé par Solidarité Protestante France-Arménie (SPFA)

Pour s'inscrire, envoyer acompte de 200 euros à :
SPFA 1 rue Cabanis 75014 Paris (tél. : 01 47 35 30 23 ou 06 83 09 08 19)
(Programme détaillé sur demande)

SPFA vous invite aussi à son Assemblée Générale,

le Dimanche 1er juin à 14h30

à la Crypte du Rosaire de l'Eglise Saint-Sulpice,
4 rue Palatine — 75006 Paris

2008թ. ՍԵՏԵՄԲԵՐԻ 28-ԻՆ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի մէջ տեղի կ'ունենայ ՍՈՒՐԲ ՄԻՒՌՈՆԻ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

բարձր հոգեւորականութեամբ

Գ Ա Ր Ե Գ Ի Ն Ի

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս,

իր հետ ազգայնական ունեւորութեամբ իրաւապաշտպանութեամբ զանազան հարցեր, ինքնակամ առաջնութեամբ և հաւատարմութեամբ հայ ժողովուրդի ազգայնականութեամբ համապատասխան:

Նկատել ունեւորութեամբ այդ օրուան կարեւորութեամբ հաւատարմութեամբ կենսական մէջ:

Թիմի Առաջնորդ

ՆՈՐԱՆԱՆ ԱՐԲ. ՁԱԲԱՐԵԱՆ

Կ Ո Չ ԿՈՂԵՆ

Յրաժամանակ թիմի բոլոր զանազաններուն

2008թ. Սեպտեմբեր 28-ին Էջմիածնի 3

ճամբաներուն

ՄԻԱՆԱԿԱՆ ՈՒՆԵՏԵՄԲԵՐԻ ՍՈՒՐԲ ԷՅՄԻԱԾԻՆ.

ձեր աղօրթը բերելու:

ՍՈՒՐԲ ՄԻՒՌՈՆԻ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Ուսումնասիրութեամբ կը կարգադրուի Յրաժամանակ թիմի Առաջնորդ-կարանին կողմէ:

Յաւելան ազգայնական համայն զինել տեղի ձեր հոգեւոր հոգեւորներուն և հոգեւորանքներուն, կամ Յրաժամանակ թիմի Առաջնորդութեամբ 01-43-59-67-03 թիմին:

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»

83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Street : 571 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84876

CITE INTERNATIONALE
UNIVERSITAIRE DE PARIS
Maison des Etudiants Arméniens
Fondation Marie Nubar
Հայ Ուսանողներու Տուն —
Մարի Նուբար Հիմնադրութիւն
57 boulevard Jourdan — 75014 Paris

"Les mercredis de la MEA"

Un état de la musicologie arménienne
Aram KEROPVYAN
Musicologue
— Mercredi 4 juin/21h

TÉBROTZASSERE

RENTREE DES CLASSES 2008 - 2009

Inscriptions ouvertes
à partir du 5 mai 2008

TÉBROTZASSERE
Académie de Créteil
Ecole mixte bilingue
Franco-Arménienne
1 boulevard du Nord
Carrefour d'Arménie
93340 LE RAINCY
Site internet : www.tebrotzassere.com

Chef d'Etablissement
Monsieur Haig SARKISSIAN

- Maternelle : Trois sections
- Primaire : Sous Contrat Simple
- Collège : Sous Contrat d'Association avec l'Etat.

Equipe pédagogique compétente
et motivée

- Programmes officiels de l'Education Nationale
- Enseignement de la langue et de la culture arméniennes
- Cours de langues :
• Chorale Tebrotzassère
- Cours de danse arménienne
- Cours d'informatique dès le primaire
- Langue vivante 1 : anglais
- Langue vivante 2 : allemand ou espagnol.

Equipements pédagogiques
Laboratoire de langues — Centre de Documentation et d'Information —
Salle Informatique — Laboratoire de physique-chimie.

Activités extra-scolaires :
Atelier de théâtre — Association sportive section football.

Pour tout renseignement :
Tél. / fax : 01 43 81 01 72
direction@tebrotzassere.com

« Յ Ա Ռ Ա Ղ » ի ընթացիկ աղերս սակաղիք

	€
Մահադ	150 (179,40)
Հագեցնողներ	135 (161,46)
Շնորհակալիք	135 (161,46)
Հարգելի-հարգաւոր	135 (161,46)
Մեծանք	135 (161,46)

Բոլոր աղերսները սակեւորւած վրայ,
հարկ է աւելցնել 19,60% ԹԷՎԷԱ-
(տե՛ս. Բաղադրութեամբ մէջ ընդհանուր
զուտաբար) :

Այս զինքը կը վերաբերի մէկ
անգամ հրապարակելի աղերսներ.
ՄԻՆՅԵՒ ՄԵՆ ԲԱՌՈՐԻ ՄԻՆԱՆ
(26 առ) Ժամանակներու զարգա-
րդին և 1/8րդ (12-13 առ) Ժա-
նախին :

Աւտոմատիկ և ալ ծանուցումն-
քա համար, զինքն թիմին վար-
չութեամբ :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կարգադրութեամբ իր-յն-Մուշկունի «Տի-
րուհի Արեւիկայեան» ժամանակը շը-
նորհակալութեամբ առաջարկ է, Տէր և
Տիկնի Կարգիս Մայրիկ 50 ևս ևս, Տիկնի
Նաւար, Մատենա Ինքնակամ 50 ևս ևս, Կը-
նար Փայի ժամանակ առաջին :

U.C.F.A.F.

samedi 14 juin

cérémonie organisée par
l'Union Culturelle Française
des Arméniens de France - UCFAF et
l'Association Nationale des Anciens
Combattants et Résistants Arméniens -
ANACRA
EN HOMMAGE
AUX DEPORTES
ARMÉNIENS
partis du camp de Compiègne-Royallieu
vers les camps nazis

à 14h : Dépôt de gerbe au Mémorial de
l'Internement et de la Déportation,
suivi de la visite du Musée
2 bis avenue des Martyrs de la
Liberté - 60200 Compiègne.

renseignements et inscriptions :
jusqu'au mardi 10 juin
au 06 60 10 21 88

Possibilité de départ groupé
en train
et restauration rapide à l'arrivée

Abraham DACHDJIAN, venu d'Arménie, chante et raconte les merveilles de Dieu...

ALFORTVILLE :

Le mercredi 4 juin à 20h30
à l'Eglise Evangélique Arménienne:
8 rue du Groupe Manouchian —
94140 Alfortville
Pour toute information: 01 47 36 02 50

ISSY-LES-MOULINEAUX :

Le Mardi 3 juin à 14h
Le Jeudi 5 juin à 20h45
à l'Eglise Evangélique Arménienne:
28 avenue Bourgoin /
55 avenue Victor Cresson —
92130 Issy-les-Moulineaux
Pour toute information: 01 47 36 02 50

(ဇယား ၃ ဇီ ၅)

րու: 2000ին կը սկսէ երգի գասըր սո երեսունի Կոմիտաս երաշտա-
նորը եւ որպէս մենեքրէր կ'աշխա-
տէր տեղաւորին մէջ:

Նախկին Համերգը սկսելով Հայ
կաթողիկէ եկեղեցւոյ չորսուսուս
Եղիա Գաբրիէլեան Դերմախան ու
Յոյնի խօսք արտասանեց, վեր աւ-
նելով այս Համերգը իրադրո՞ղոյ ե-
րկը արտեսանողներու արժանե-
քները, յիշատակէ Հոբոստաւթիւն
խաղանք անոնց, իրենց պայաջ-
մար մասնակցութեանը Համար եւ
արտագին շնորհարարութեան մէջ
գտնուող մայրերը:

Համերգը սկսաւ օրուան իմա-
նակ Համապատասխան երգով Շո-
պէրի «Այն Մարիա»-ով, որը մեկ
րանցք Ա. Ուսիկեան: Ապա այն եր-
գը Արտասանեան «Աղբիւրի մէջ
էր Մարաբը, Տեղաբնակիչ Ան-
տոյնը երգը, Սալաթ Նովայի
Քանի վրայ ջան իմը», Բուշինի
Արկա իր Լուսնի Քիւնան, Կոմի-
տասի Փոփոխը, Պէրլիսի
Ամբարը, Պարթևիսանի «Մայր եւ
Իրաք» եւ Տեղաբնակիչ Անտոյնի
կերթն պատկերին իսկապար-
թեան երգը: Արմենիսի Ուսիկե-
անը ունի փայլուն ձայն, հաստա
Քիւնի եւ լաւ գիտ իւրաքանչիւր
երգին երաժշտական եւ քաղաքի
լովանդակութեան ներթափանցին:
Դերմախան կը զործածէ ձայնա-
նայ երկնայնորն ու երաժշտական
երաշտաւորութեան: Անեկային
երաշտութեան կոտորածն Համար
իսկալ է իր ձայնը:

Վանան Մարգիսեանը երգէ
Պուլիկին «Ես թեզ սիրած էքն»,
անդաւրս ուսուրբնով, Տարեալա-
նակի մշակմամբ «Երաքը», Տօր
Կոմիտէի «Տխուր եմը», Բուշինի
Փլ պարսիկս «Կիլիկիա» օսիրա-
քն «Ճոն Պաղիթի» արեան, Սո-
մարի «Սէֆիթօֆէլ» արեան:
Անեկ պարկապուհ կամ առաւ-
սակ պատեր ու շատ տպուորէր
զրին: Շատ լաւ կը զործածէ ին-
գին վարի, նորմալ է ու իմին եւ
րաբեր ձայնները, տանց կորսնցի-
նը իր ձայնի գունաւորութիւնը:
Մեք Համարուած ենք թէ Վանա
Մարգիսեանը, որ կարճ մասնակց
մը ի վեր հաստատուած է Մարտի, ի
կեղեկ կուրծք կարեանք այս նոր

կեսերի դժուարութեանց եւ ամփո-
փէ իր ամբողջ ուժը միայն երգար-
ուեստի միայն, կրնայ զանալ ու մի
այն Մարտի, այլ ծրարանայի եւ
Երուսաղիմ լուսարդի պատերին մին:
Ան վերելքը ներկայացած է Մար-
տիկի օգնարդի գտնուողութեան եւ մե-
ծապէս պատահաւորով տացած է
համաձայնաբերութիւն: Վերջին «Սե-
ֆիթօֆէլ», «Այլապէս մէջ մենեք-
րէն չամար: Մեր արտագին մար-
թանքն է որ այն զանալ մեր Հը-
պարտութիւններէն մին:

Բուռն ծախհարութեանց ի պա-
տասխան Արմենիսի եւ Վանան
մեկնաբանեցին «Պուլիկի մարդ
տունը», արտայայտ երաժշտարու-
նեքով:

Այս Համերգի ամբողջ տեղու-
թեան երգիներուն դրամալիզմ ըն-
կերակցեցաւ Փիլիկի Նովայի
որ, շնորհիւ երաժշտաւոր իր թիւ
սիրին, երաժշտականութեամբ առ-
լցուն ներկայութեան, կատարողնե-
րու ընկերանային արձանագրու-
մանցով եւ ի վարկաւորութեան,
լուսնային թերու իր բաժինը Համեր-
գի յաջողութեան:

Երգանախնդէն վեր խօսք արը-
ւեցաւ Ուսիկեան երաժշտանի, որ
մանքայալ օրուան իմաստին, կող-
մակալութիւնը: Դերմախանի վար-
պախտի եւ կերպրի վարպետեան,
այդիւ կատարութեան վրայ եւ ընդ-
գծեց ընդհանրաւ տամար ըստը, ի
մասնաւոր չայ մայրերու ծանր,
սակայն զայցը եւ ներկայական պար-
տակաւորութեան կարեւորութիւնը,
ողնային արժէքները իրենց գաւառի-
նուն փոխանցելու եւ գտնող մարդ-
կութեան համար օգտակար տարրեր
պատահաւոր անընդհանրութեան:
Ան արագակէն շնորհակալեց ծառ րու-
նը որ մայրերը, իր խօսքը աւարտեց
ըսելով: «Վաղուրդի կերպրութեան,
կատարակալութիւններու եւ զեկա-
վար զիրերու վրայ գտնուող ան-
հաստատել հիմնական պարտակա-
լութիւնը պատկէ եւ ըլլալ» տարու-
թեան եւ բազմապիսի դժուարու-
թեան մէջ գտնուող արժէքները
ենք, զիմ պաշխարի, իրենց տա-
լին զալարին եւ փշաւ ճանապարհ-
ներուն վրայ, որպէսզի վայր ար-
նոք զանալ մեր չպարտութիւն:
Երեքը:

ԱՍՏԻԿ ԵՐԼԱՍՏԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵԱՆՔԸ ՄՈՒԼԱՆՈՅԻ ՄԵԶ

1918 ՄԱՅԻՍ 28 – 2008 ՄԱՅԻՍ 28

90ամեակի տօնակալութիւնը տե-
ղի ունեցաւ Միլանի Հայ տան
մէջ նախաձեռնութեամբ Իտալիոյ
Հայոց միութեան:

Այս տօնակալութիւնը կը տար-
բերէր միանգամ անով որ իտա-
լահայոց միութեան վարչական
կազմը այս անգամ ուղեց ներսնային
երկրտասարդ ուժեր: Ենթադրելով յայ-
տադրի զործադրման մէջ, համոզ-
ւած ըլլալով որ տալով անոնց վա-
ստահութիւն, զաշխարհով անոնց
կարգուրթիւնները եւ արտադրակն
նեցուի կանոնով, պիտի րանար
ճամբան անոնց առաջ, մարքիւղ
որ շարունակին իրենց մասնակց
մարտահոգութեան Սփիւռքի մէջ:

Երեկոյն վարեց 23 ամեայ Սոս-
փան Սրապիան: Ենթադրելով
սխաւ հոգեւոր ճոխիկ այսօրեայ եւ
Հայաստանի հանրապետութեան
փառերով, այս րայմնայ խօսքով
շարեւրնով երգիլ ունեցաւ Սոս-
փանը: Անփոփ ձեռով ներկայա-
ցուց օրուան իմաստները, արտա-
յայտեց իր զգացումները ու վկա-
յութիւնները որպէս Իտալիա ծը-
նած ու մեծցած Հայ երիտասարդ
մը, որ առաւին անգամ այցելելով
Հայրենիք, շփուելով իր մայրուրդ-
ընդհանր, տանելով Հին ու իսրայէր
գիտեր կեկեղեցիները, ունեցած էր
այն զգացումը որ իր մէջ աւելի ու
աւելի արմատացած էր իր Տալիա-
կայ ինքնութիւնը:

Այս առիթով հարկաւորած էր
Կալիկրատու (Չուքիսի ծառ) զը-
գնութեանքով գտնուող Իտալիոյ
Գրեմոնա քաղաքին, որ նշանակա-
լի էր Ա. Սերտուարի զգացողով
որ պատահաւոր Չուքիսիները
յայտնին են ամբողջ աշխարհի մէջ:
Առաւին Չուքիսահարը՝ Հրաչա-
Պալատեան, Հայաստանին, երկու-
րը՝ Իտալիային իսկ միայր Ար-
պիլայէն, իրենց ձեռքերով պատ-
րաստած գործընկերով հրաժեշտ-
ցին ներկայներուն Կոմիտայ Հայ-
նակաւ եւ Ժողովրդական կեդրե-
ր, դանաորութեամբ Այապազեանի կող-
մէ Սոսկուայի մէջ 20րդ դարու րո-
կերկրութեան:

Շատ պատահական ձեռով իմա-
ցած էինք այս քառանկի գոյու-
թեան մասին, երկրորդանգի մէջ
էինք մասնակցով արքեպ. Սա. պատի
կարեանքն, նուազին, րայց ճիւր րո-
ւրը կապկածները փառասեանայ,
այս երկրորդանգի կրցան զիւ-
թիւն ներկայները իրենց րարքը կա-
տարարութեամբ, իրենով անոնց
գիտահասանքը եւ րուսն ծախհա-
րութիւնները: Օրուան րանախօսու-
թիւն 19 ամեայ օրը: Եկեղապէ՞
Ստանդարտները հակերը կերպով
խտալիւրնով րրաւ պատահական
Մարգարապատի հերոսաւորութեան,
առաւել, անկախ պետութեան հիմ-
նադրմանը իսկ յեղափոխութեան
գիտարարութիւնները: Ապարտեց իր
խօսքը կող ուղղութիւնը որ հասա-
կալեցինքուր որ ըլլան Հայրենիքի
կողմէն քանի որ միայն պատա, աւ
կայս եւ րարդաւած Հայրենիք մը
կրնայ ստատորէ սփիւռքահայու-
թեան գոյատեւանքը:

Գիտատեւանքն նաեւ մեր երկու
Հայ երկրտասարդները, մէկը իր
համարուակ Հայրենիքով իսկ միայր
իր լուրը պատահական պայտատմն-
քով: Չանք էին իմանալ որ
այս արդեւորութիւնը ձեկն ներկայ-
նուն, որպէս: Ապրիլի 24ը:

Տիկ. Թամար Սուալեյանին ապ-
րումով արտասանեց Մարգիսե-
անի «Պաղիթի» Հայ մայրերին լա-
նախաձեռնութեամբ: Միլանիոյ Հայ
երգարարուրը Նեկայա Ճերլապիկի
զեկալարութեամբ երգեց «Սփիւռքի
քաղեր», «Անդրանիկին» եւ «Մար-
դարապատ» երգերը:

Փառկալ խօսքով հանդէպ եկաւ
Իտալիոյ հովուութեան հոգեւոր
Տովիա Վոլեմ վրդ. Շահինար
մասնակցով որ այս օրը ոչ միայն
անկալութեան, յաղթութեան օր
է, նաեւ է Հայ Ժողովրդիկ յարու-
թեան օրը: Տուաւ իր րարքեւր
Քիլիկիսիները եւ օրհնութիւնները
ներկայներուն եւ համայն Հայ Ժո-
ղովրդին ի Հայաստան եւ ի
Սփիւռք աշխարհին:

Հիւրախորհրդեալներ ու կենանքնե-
րով տօնակալութիւնը հասաւ իր
աւարտին:

ԿԵԿԵԼ ԱՍՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԱՅԿԱԶՈՎՍԿՈՒ
ՊԵԱՆՔԸ
(առաւելած քաղաքանց
Մարգարիտ Թերգեան)
Լ. Ո. ՎԱԳԵՐԻ
Ե. Ս. ԳԻՐԳՈՐՈՒԻԶ

ՄԱՍՆ ՎԵՏԵՐՈՐԻ
ՄԵՆ ՄԻՐՏ

– Մարգի, քաղաքանց Կաթիկե ան-
թալապ ձայնով: Մեր տան վերեւը
մեկնախօսելով, կատարեց կայ:

– Կատարե՛ք է, զրքա՛ր, պիտի է ջրան
րանը, – արձագանքեց ջրան ներքոյ:
Փոփան Երմանկան եւ Անան Ներկիւն-
ան իսկուր րանեղի աղանջներ, արեւով
իսկանցին ջրանց թերանները եւ իրենց կ'
վարեանք ընթացին:

– Ե՛ք չէ, չէ՛ք չէ՛ք... պարկիկ յանդիւր-
նալ է՛ք չէ՛ք: Ե՛ք այս ծերակից քանի:
ոչ մէկին ոչ մի խօսք, ոչ որ չպիտի է Լ-
մանը: Ե՛ք այն զայնի եւ մեր ծերանայ
կը կարդային: Ե՛ք նա ոչ մի կատարեց կ'
է՛ք, այլ շատ րարի, րայց շատ քաղաք-
ան ծերակի:

Կատարե՛ք հաշիւ կարողացա՛ն հանգա-
րանեղի տարեկանը:

Թերգարուած անկեղծօրէն համոզմ
էին Այվազովիկով, երբ նա կատարում
էր իր ամենաբար ջրեկանը, – այո, այո,
ոչ թէ դատարե՛ք, այլ ըրէ՛ք այցը, – զալա-
պով մէկ ձեռքերի մեղիկ, փոքր-նոյ
տալով թերանը, փարթեմ պայտօրու-
նեքով եւ մաքուր սպիտակ կզովով,
մերթնէին զայնով որ Թերգարայի փո-
ղորդելով եւ րանիկայի գտնուողի փո-
ղորդ գիտում լուրքն ամեն ինչը: Ե՛ք վա-
րուց կատարեց անեկն իրենց սիրա-
պար յոխապալթութեամբ, Ե՛ք նա շնոր-
հակները, Ե՛ք մարգարեց, որ յաղապէց
խտաբնուած էին իրեն: Այլապէս էր եւ
այսօր, րայց չէ՛ք, չէ՛ք, չէ՛ք, չէ՛ք, չէ՛ք,
նկարեւր զայնով որ մասնորը եւ այն-
քով էր ուշադրել չէր ջրեկանայի նկատ-
մանը: Ներկիկ նախահանգայի մօտով
անընդին նա կանալ շատաւ հիմարուր
էր երկխօսելով: Այվազովիկին այսօր մե-
տախտն եւ փոքր-նոյ յաղաքում:

Հանդիմով Արտասանեան փողոցը, նա
նաեղեց կարգը, որ դանդաղ շարժում էր
յուսեկին ու կատարանին կարողակց ի-
րեկն տանել կատարանին: Կատար ուրի տան
տակն ամբողջ զալաքը, անգաւ մնումով
կան թարմանքն ու կանալ տան այս փոք-
րիկ անեկի մօտ, որ զալաքի Համարեան
անկանալով, չէ՛ք իմեղին էր: Իման
հիմնադրանքներին իմա կաղեցի, կանալ
սաաւ եւ լուրքը նաեկով ամառայ մաս-
նեց: Ճէ՛՛՛՛՛՛՛ թե՛ տաղով Սիբիլ: Իսկ
այս Նուրգիկն արդէն աւելի շատ զալաքը
դարձրէ՛նք տանումը եւ մայրանցը: Նա

հասուցեց եւ ուղղութեց զէկի քանիկ
յալապալաքը: Իրայց ջրան տակն
էին լուսանուտը: Գոյնեղ քաղաքեկն,
եւ չարին ընդառնով կեալ րարքահասակ
մի ծերուրդ:

– Անր, ինչո՛ւ ե՛ք վեր կացել, պան
Նուրգի, – չէ՛ք նախախտելով տապ Այ-
վազովիկին: – Այր... ինչպէ՛ս ծանկն
չկրնայե՛ք...

– Ուրեմն դուք ինչպէ՛ս յայցը, որ նա
մարտահար ձեզ գիտարարելու պատուին
եւ ո՛չ թէ եւն:

– Ինչ է՛ք ասում, պան Նուրգի, երբ
մարդ գտնաւորը է, կարելի է խախտել
ծիակալը:

– Ոչ, Իման կոնստանտնուպոլէ, երբեք
չի կարելի խախտել: Առաջ ծիակալը
է ոչ ապրել կարելի է, ոչ մեղնել...
Այլ րարքը շատ կան հասկացել տառա-
պ մարտահարկութեան: Իսկ չէ՛ք ինչ-
քան զեկեկի եւ ընկած նրանց գտնում
գիտարարները մարդիկ դատար: Թէ՛՛՛՛՛
րանումը դա րարքովին էլ այդպիսի է:
Մերանին դեռ երկար էր շարժանքը
խօսքը, րայց չէ՛ք զանգեկութեանք սեղանց
եւ Այվազովիկին, թե՛՛՛՛՛ լուրքով ջրան
դուրսէն տարու տան: Ծանրիկ նախա-
խօսով ընդառնալ գիտնախնայում
կատարած էին Նուստուրդի, Սիբիլեկի,
Սովազիկ, Շուկին եւ Հայրաթ Հայազե-
րեղով զեկեկի տիկնայն գիտնախնայում:
Ծառայող ծանկալութեամբ վառ մի գործով,
պատերի երկխօսութիւնէ լուրքան էին
զրապարտութեամբ, անընդմեջ, պատահական
տակ էլ հասաւ խախտելով ու ձեռքազը-
րով ընկունած մի գտնաւոր: Կար:

Կատարեց եւ ուղղութեց զէկի քանիկ
յալապալաքը: Իրայց ջրան տակն
էին լուսանուտը: Գոյնեղ քաղաքեկն,
եւ չարին ընդառնով կեալ րարքահասակ
մի ծերուրդ:

– Անր, ինչո՛ւ ե՛ք վեր կացել, պան
Նուրգի, – չէ՛ք նախախտելով տապ Այ-
վազովիկին: – Այր... ինչպէ՛ս ծանկն
չկրնայե՛ք...

– Ուրեմն դուք ինչպէ՛ս յայցը, որ նա
մարտահար ձեզ գիտարարելու պատուին
եւ ո՛չ թէ եւն:

– Ինչ է՛ք ասում, պան Նուրգի, երբ
մարդ գտնաւորը է, կարելի է խախտել
ծիակալը:

– Ոչ, Իման կոնստանտնուպոլէ, երբեք
չի կարելի խախտել: Առաջ ծիակալը
է ոչ ապրել կարելի է, ոչ մեղնել...
Այլ րարքը շատ կան հասկացել տառա-
պ մարտահարկութեան: Իսկ չէ՛ք ինչ-
քան զեկեկի եւ ընկած նրանց գտնում
գիտարարները մարդիկ դատար: Թէ՛՛՛՛՛
րանումը դա րարքովին էլ այդպիսի է:
Մերանին դեռ երկար էր շարժանքը
խօսքը, րայց չէ՛ք զանգեկութեանք սեղանց
եւ Այվազովիկին, թե՛՛՛՛՛ լուրքով ջրան
դուրսէն տարու տան: Ծանրիկ նախա-
խօսով ընդառնալ գիտնախնայում
կատարած էին Նուստուրդի, Սիբիլեկի,
Սովազիկ, Շուկին եւ Հայրաթ Հայազե-
րեղով զեկեկի տիկնայն գիտնախնայում:
Ծառայող ծանկալութեամբ վառ մի գործով,
պատերի երկխօսութիւնէ լուրքան էին
զրապարտութեամբ, անընդմեջ, պատահական
տակ էլ հասաւ խախտելով ու ձեռքազը-
րով ընկունած մի գտնաւոր: Կար:

Երբ Այվազովիկին տարուած էր այս
մեղադրութիւններով, ծերակին լուրքը տե-
ր րարքը:

11. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud. (Common reed)

ԷՍԱՅԱՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՎՈՐԺԱՐԱՆԱՅԻՆ ՄՐՑՈՑԸ

Կերպար, Մայիս 18: Ծառիկ Վե-
տն Շանթի դպրոցի զույգ ուսուցի-
չներն են, որոնք յուզումով մեր
թաղերը կուղղենք դեպի Ս. Յուհի:
Միջոցի Մայր Տաճար, : Հուն, Նուր-
նաջ Թրեյնիան արահի մէջ, ժամը
15ին տեղի պիտի ունենար Կառեան
Սանոց Միութեան կազմակերպած
միջկարժարական մրցումներ, նիւթ
ունենալով «Հայոց Պատմութիւնը եւ
Մշակութիւնը»:

Այս տարի մեր դպրոցը եւս պիտի
ընդեր էր մասնակցութիւնը, շնոր-
հի մեր իննամյա շնորհալի աշա-
կերտութիւնը Լուսինէ Տէր Բարեպե-
տան: Արդե՛ք ճիշդ որոշում կա-
րացուցած էինք, առաջին անգամ
զինքն զինով յայտարար պատասխա-
նատուութեան մեր տակ, որ կրնար
սա յաւա յուստարար դարձնել եւ
կամ ընդդէմ զինք կայսիկ չայլ ին-
ք մեր մեծ մշակութիւնը, ցանկնով ա-
տուր մէջ խոր եւ հաստատուն սեր-
մեր:

Նման մասնագէտութիւններով տա-
ւած, հասարակ տեսակ վայրը: Սրա-
ք մարդկութեամբ լեցունակ էր
աշակերտներով, ծնողներով եւ բա-
րեկամներով: Եթէ ծանօթ չլլայա-
լինք վայրէն, գուցէ մենք զմեզ
զանք որ պիտի զգայինք Միջին Արե-
ւելքի մեր մէջ դպրոցներ ներս,
այնքան ան կը բուրբէր հայկապա-
նութիւնը:

Ծուռով պիտի սկսէր ձեռնարկը,
որ արդէն կը բուրբէր էր ճիշդ տա-
րին:

Մրցումի հիմնադիր պատասխա-
նատուութեան Միջին Տէրեր, իր
կողմէն ունենալով ամուսինը՝ Սու-
րէն Երեմի եւ գործակիցներ, ինչ-
պէս՝ Արմինէ Փէրդիսեան, որ ջե-
փու Մեհապին: Անոր անշահա-
խօսի յարաւեան աշխատանքին ար-
դիւնէն էր մրցումի ռութ բերուն
տարին:

Տիկին Երեմի, բացման եւ բարի
պատուար իր խօսքին մէջ շնորհա-
կարութեան յայտնեց նախ եկեղեցի-
յոց հաղորդութեանը, որ տարի-
ներ չարանակ արար էր արամա-
ղէն եւ լեռնով բոլոր զանգի՛ր ուսու-
ցիչներ, ծնողներ կամ անհասարակ,
որոնք նեղուկ էր կանգնելու եւ կը
գործակիցին մրցումի յաջողու-
թեան:

Այլեւս միութեան պիտի վարէր
միջոցաւորը. մենք ծանօթ էինք
իր եկեղեցական եւ եւրոպական
հմտութիւններուն, բայց ոչ մը
ցայիս մը վարողի միջոցներ: Ան ի-
նքեւ տարուան փորձառութեամբ
այս տարի եւս ստանձնար էր այդ
գիտար բայց հանելի պատճառը:
Զգուիք իր նաեւ անոր հաղորդակից
եւ խանդավառութիւնը ներշնչող ո-
ճը, ինչպէս մրցումի մասնակցող
աշակերտներուն, փոխադարձ հա-
մակարգը:

Դատարարի անդամները նա-
խօսողներուն, թաղացած էին
ուսուցիչներուն յանձնարարները:
Սակայն այս տարի Տիկին Երեմի
որոշակցող ուսուցչութիւններու ցան-
կութեամբ որոշուած էր քննարկի դա-
րութիւն արեւելահայ եւ արամեա-
հայ տարրերէն՝ Արեւմտեայ Մանու-
գիանակ Տէր Բարեպետ եւ Գե-
որգ Շեքինեանը:

Ամփոփեալ եւ միօրեայ դպրոցնե-
րէն ժամանակ էին երեք տասնեակ
աշակերտները՝ Դպրոցատէր, Սուրբ
Մեսրոպ Կրթարան, Թարգմանաց
(ամփոփեալ), Սամուկ Մուրատ,
Լեւոն Շանթ եւ Անթոնի Մեան
(միօրեայ):

Մասնակցող աշակերտները տա-
րրիկ բերումով (8-18), բաժնուած
էին երեք մակարդակներու: Անոնք
անհամբեր կը սպասէին ընդ բարձ-
րանակ եւ փորձանքներու Հայ Մշա-
կութի եւ Պատմութեան երկնց զե-
տեղիները, զորս ժամը, օրիկ
յատկացուցած էին Վեդիկ պէս զոց
ընտելը, մանկական արտայայտու-
թեամբ: Անուշա, արդար ըլլալու
համար պէտք էր ըսել որ անոնք կը
ներկայացնէին հայերկանի արդէն
լաւ տիրապետող խաւը եւ հեղատան
պիտի կարենային արտայայտուիլ
եւ հաջողութեամբ պատասխանել
հայերէնով:

Դժբախտաբար արձանագրուած-
ներուն մէջ կային բաւական քաջա-
րանք իր որ յատկապէս տկարա-
ցուցած եւ երկուքի ինքնուշար
կերողը մակարդակի թիւը: Երբ
ընդ մակարդակ ունէր չորս մա-
նակները: Բարեբախտաբար առա-
ջին մակարդակը կը ներկայացնէր
ամենամեծ թիւը եւ բաժնուած էր
նիւթախօսութեամբ: Այդ նիւթախօս-
ութեան իրենց կարգից թիւ քանի փու-
լով ընդ պիտի բարձրանային զորա-
ւելու եւ կը ընթանային միակ խումբ
կը վերածուէր, որոնց մէջէն պի-
տի ընտրուէին թափնեկիրները:

Մրցումի սկսելէ առաջ, կազմա-
կերպիլ յանձնարարներին կողմէ
բաշխուեցան իրենց անունը, մաս-
նակցողներուն անուն մականուններ
եւ մակարդակով: Ինքի սեպակին
միայ արդէն իսկ տեղ գրաւած էր
պատասխանելու յոյսով սարսա-
փում մը: Ամէնէն արագաշարժ
մրցակիցը կոչուեցին Կոնստին Կու-
նենայ պատասխանելու արտօնու-
թեան: Կերպին տարրերուն այս նա-
խօսութիւնը ոչ միայն մեծ խանդա-
ռութեամբ էր ստեղծել որ պատանին-
ներուն, այլեւ փերին շարքերի կող-
մը հանդիսակցներուն առիթի հար-
մար դիւրութեամբ հետեւելու ընդի-
միայ տեղի ունեցան:

Հակառակ մրցումի երկարող ժա-
մանակին, բոլորը մեծ հետաքրք-
րութեամբ էր հետեւելին: Մասնա-
ցող որոշ աշակերտներ արձախ ան-
գիր բնած էին պատասխանները, որ
մինչեւ իսկ չէին սպասել հաջորդ
մին լրանալու եւ իր քանիքին ստալ
կը կոխէին կոճակին, շուտափոփ
պատասխանելու միտումով:

Մրցումի դափնեկիրները հանդի-
սացան:

Առաջին մակարդակ. Նարեկ Թա-
հիրեան (Դպրոցատէր), առաջին
մրցանակ. Թալին Պատման (Մա-
մուկ Մուրատ), երկրորդ. Սեւակ
Աւետիսեան (Ս. Մեսրոպ կրթա-
րան), երրորդ:

Երկրորդ մակարդակ. Անի Համ-
րարմուտեան (Մամուկ Մուրատ),
առաջին. Նորա Պարոյանեան (Դրո-
պոցատէր), երկրորդ. Նաթիկ Աղա-
ւորեան (Դպրոցատէր), երրորդ:

Երրորդ մակարդակ. զույգ մրցա-
նակ. Ալյաս Մակախան (Մամուկ

ՊՈԼԻՍ

ԲԱՆԼԱՍՏԵՂՄԻՈՒԹԵԱՆԴ

Յակեր Օշակեան վերագրուած
«Մեր գրականութիւնը մեր հայրե-
նիքն է՝ ստացումը մեր հայրե-
նիքն էր» ստացումը գտաւ Եւդիլի:
Ի՞նչ Հայոց վարժարանի հանդիսա-
րարն է մէջ տեղի ունեցած գեղար-
եստական հանդիսութեամբ մը, որ
նուիրուած էր արիւնքահայ լաւա-
տերներուն: Վարժարանի տնօր-
նութեան նախագահութեամբ կա-
րացած հանդիսութեան ընթացու-
թիւնն ու ընթացքը ինքն կը պատ-
կանէր Արամ Կոստանեանի:

Յունարկին ներկայ էին նաեւ
հիւրաբար թաղարք գտնուող քա-
տանայ մասնաւորական Անուշա Տէր
Միստան, Մարտին, «Փարսի
թիւ» հրատարակչուան վարչին
Լեւոն Եւրի վարժարանեան, հա-
մանային վարժարաններէ տնո-
րներն, կրթական մշակներ, թաղ-
մաթիւ գրաւէրներ:

Բացման խօսքը արտասանեց
Նիկիլիդի Հայոց վարժարանի տն-
օրնէր Անի Երանեան, որ նշեց,
թէ Մշակույթի թանկանի համար հը-
ր պիտի ունենան պատասխանող
սրբազան առաքելութիւնն է որ կը
ջանան իրականացնել նուիրակա-
յա երդիքին տակ: Ապա օրուան
խօսակց տիրապէս ներկայացուց
սիրուածայ գրականութեան հա-
կերժ մէջ պատմականը անոր
սիրուածայութիւնը նկատելով
1918-1920ի շրջանը, իսկ աշխարհա-
րարներն տեսնելով թաղական
ընդարձակ տարածութիւն մը Մի-
ջին Արեւելքէ մինչեւ հետադար-
ժայ Ամերիկաները: Ըլլալ արեւե-
կաշխարհում, ըլլալ արեւմտահա-
յերկնում, իրաւունք, Հայաստանի
դուր տեղեւորութեամբ փոխա-
նելու որ պատկանէր Միջինին, զոր
կը ստուգանային, կը փախալին
արեւմտահայ գրականութեան տի-

տանները՝ Թեքեան, Օշակեան,
Զարեան, Մեհապին, Կամառա-
կան եւ այլն:

«Կիրիլիան Լորէն վերջ, մէկ տա-
մէկ ընդ բարձրագոյն արտասանող
պատանիներն ու երիտասարդները:
Նախքան քանապետութեան ներ-
կայացուիլ կ'ընթերցուէին հեղե-
րանքներն ու կենսագրութիւնները:
Այսպէս, ներկայացուեցան զե-
ր թուաներն Մուշեղ Իշխանի, Գա-
լուստ Անանեան, վարժարանի Պետիկ
Եանի, Կիւն (Մարգար Դարբարէկ
Եանի), Վահան Մարգարեան, Պա-
մուկեանի (Պետրոս Կապանեան),
Զարեան Միլոնեան, վահան
Մակմանի, Կարիկ Պատմանեան,
վահան Կոնիկ, Գոտիկի Արդարեան
նկ ու Ժալ Յակերեան:

Համարակցութիւնը զգացումներու
թաղարան հանդիսացող ընթացու-
թիւնը առնելով, թաղարանի էին
հայրենասիրական ընդունով տեղ-
եղացողութիւնները, որոնք ներ-
կաններ կողմէ ընդունուեցան ու-
թիւն ծափահարութիւններով: Ուն-
կերպիւրեան տեսակէ մեծանշան
հաղաբերական էր նաեւ այս առու-
մով, որ ան հանդիսացաւ առիթ մը
յայտել նոր անուններ, նոր գործեր,
զարգար անգամ կրկնուեցին արդէն
միայնակ տողարկանացած անուն-
ներն ու գործիքն կող:

Յերմեայ հանդիսութեան Արթիւր
Պաղտատարեան եւ Գարեկ Սու-
մաք զուգորդի մը ձեւով ներկայ
ցուցին ինչպէս Գալուստեանի Վեդի
նորից եկել էայդ, զոր յօրնողը բա-
նեցում էր Կիւն քանապետութե-
ան, հիմա մը: Յունարկի վերջա-
ւորութեան բոլոր արտասանողներ
զը, գլխաւորութեամբ Արամ Կո-
ստանեանի, ընդ կան, խանդա-
րարները համար Ծառ Սեպակեանի
«Յիւրի համար, Հայաստան»:

ցին: Հարցարանները նախապէս կը
բաշխուէին Փարթիկ շրջանի դպրոց-
ներուն եւ կ'ուսուցանուէին բոլոր ա-
շակերտներուն: Անոնք յօտար կամ-
քով էր ներկայացնել իրենց թիւնը
միութիւնը: Նորս հարցարաններով
հետաքրքրուած են նաեւ Միջինի
այլ դպրոցներ որոնք կը ստանան
գանձու:

Նկատի առնելով մասնակցող
աշակերտներ թիւի եւ տարիքի հը-
շարմար, օրինակ յատկապէս այս
տարի նկատելի էր 13-16 տարեկա-
ններու քանակութեանը, հարցում
ներու, թիւը ինքն էր 70էն 50ի:
Այն որոշ կողմեր, ուսուցիչներ,
ծնողներ եւ պատասխանատուներ,
որոնք թաղարք շափով ին խա-
խաղուէր մեր պատանիները, մա-
նակցելու:

Այդ խանդավառ միջոցաւորն է մէ-
կը մը տարրական կը թուէր տե-
նիկ կատարելագոյն հայախօս
աշակերտը նուիրել հայախօս ծնող
ները որոնք խանդով պատասխա-
նատուութեան հետ պարզ խոսակցու-
թեան մը համար կը դիմէին Քր-
կաններին: Նման պարագաներ
ո՞վ պիտի կ'օրինակուէ: Չափահա-
ն էր արեւելեան, թէ հայախօս կը
պատահէ:

Յամանայնից պա, լաւ կ'ըլլայ որ
2009ին բոլոր դպրոցները որոնք
մասնակցողութիւններն եւ խոսակցն
հայերէնով մրցողներու շարքերը:

(Շաբ. Ա. Էջ 4)

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ-ՄԿՐՏԻՋ
ՓԱՌԻՋԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑ
ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆՑ

ՀԱՅԿԵՆԻՔԻ, Յուլիս 12

ՄԻՐՈՑ ԲԱՐԿՈՒՆԱԶՈՐ ՄԵՐՈՑ
ՍԱՀԱՅԱՆ ԵՒ ՄԵՐՈՂԻՐՈՑԺամերկույթի մասին
ԳրասրահԺամը 9/16,
Ժամը 10-30/16
(Շաբ.)

EGLISE EVANGELIQUE ARMENIENNE

COLONIE DE VACANCES « LA SOURCE » à THOLLON LES MEMISES
(Près d'EVIAN) — Altitude : 1000m — Dans un cadre agréable, de beaux
locaux, ambiance arménienne et chrétienne. Organisé par
l'Eglise Evangélique Arménienne.

POUR LES ENFANTS, garçons et filles de 6 à 11 ans.

POUR PRE-ADOS, 12 — 13 ans.

DATES : du 11 au 25 juillet 2008.

PRIX : 405 euros (Réductions familles nombreuses)
(Voyage organisé en sus)

CONTACT :

Pasteur Joël MIKAELIAN — Tél. : 01 47 36 02 50

ARMENIE 2008

Demandez notre brochure ARMENIE
2008.Vous y trouverez différentes for-
mules de séjours à la carte, de cir-
cuits accompagnés et extension au
Karabagh.

● SABERATOURS

Le spécialiste des voyages
en Arménie

11 rue des Pyramides

75001 PARIS

☎ 01.42.61.51.13

e-mail : armenie@saberatours.fr

● SEVAN VOYAGES

48 Cour de la Liberté

69003 LYON

☎ 04.78.60.13.66

e-mail : sevan@sektour.com

● WASTEELS VOYAGES

67 La Canebière

13001 MARSEILLE

☎ 04.95.09.30.60

e-mail : marseille@wasteels.fr

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

Section «SEVAN» de Vienne

GRANDE FETE
CHAMPETRE
ANNUELLE

Animée par les GOLDEN BROTHERS

Dimanche 15 juin à partir de 12h

Au Parc de Gemens

avec la prestation «Chants et Danses»
des enfants de l'école arménienneBuffet • Buvette
Ambiance arménienne
Tombola

— Salle couverte en cas de pluie —

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCESéjours d'été 2008
à Bellefontaine (Jura)

SEJOUR DE JUILLET

Profitez des quelques places encore disponibles pour le séjour du 5 au 25
juillet 2008 pour les enfants nés entre le 1er janvier 1995 et le 30 juin
2001.

SEJOUR D'AOUT

La session du mois d'août aura lieu du 26 juillet au 13 août 2008 pour
les enfants nés entre le 1er janvier 1993 et le 31 décembre 2001.

Renseignements et inscriptions :

C. B. A. F. — Conseil d'Administration

17 rue Bleue — 75009 Paris

☎ 01 53 34 18 18

Email : cbaf@wanadoo.fr

□

Séjour du mois d'août à Bellefontaine

La Croix Bleue des Arméniens de France recherche
pour son séjour du mois d'août à Bellefontaineun animateur «Garçon» de plus de 18 ans,
avec ou sans BAFA.Merci d'adresser votre candidature à C.B.A.F. : 17 rue Bleue 75009 Paris
ou par fax au 01 53 34 12 13 ou par e-mail : cbaf@wanadoo.fr

ՍԱՐԴԻՆԻ-ՄՈՒՐԱՆՑԱՆ, ՎԱՐՁԱՐԱՆ — ՄԻՒԹԱՐԱՆԸ, ՄՇԱԿ. ԿԵԴՐՈՆ

ԴԱՍԱՆՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ
ՑՈՒՆԻՍ ԱՍՏՈՒՆԿեդրոնի տնօրէնութիւնը, գործակցութեամբ Վենեսիական դիմաւոր-
չեքու ֆրանսական ընկերութեան կը կազմակերպէ Վենեսիական ժամա-
նոկարները քղցանակու արտադրութիւններու եւ ցուցանակի
լուրջ և անհրաժեշտ ձևակերպ, կիրկիւղ, ձևակերպ Վենեսիական և Վեն-
սիական Բարեկենդանի պատմութեան եւ դիմաւորներու, քաղաքի տարա-
յնրու ցուցադրութեամբ :Երկարաթիւղ Նալուստ ձմեռանքի (Յունիս 7 — 22) դրամ Միթթա-
նա Մարտանքի ընդհ. Արցախի եւ Հասարակական ծախսի ծախսը :
Փաթեթի Տեղեկանքի քաղաք Նոյնապատմութեան յերթի եւ անձնակցի յեր-
կայութեամբ պատմութեան, Նալուստի Նամար քաղաքի կը կատարուի
Շաբաթ, Յունիս 7, ժամը 14/16 :

ԴԱՍԱՆՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

- ՇԱՐԱՐ 7, Ժամը 19/16 — Փրոֆ. Ժերար ՏԵՏԵՆԵՆՆԵՐ
«ԱՅՆԵՐՈՒՆ ԳԵՐԸ ԽԱՅԿԱՐԱՆԻՐՈՒՆ ԱՅՆԵՐ ԿԵԴՐՈՆ»
- ԵՐԵՎԱՆԻ 10, Ժամը 19/16 — Փրոֆ. Գրառ-Արմէն ՄՈՒԹԱՆԵՆԸ
«ՄԻՋԻՆ ԿԵԴՐՈՒՆ ԼԱՅ ՍԵՐԻՈՒԹԻՒՆ ՄԵՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԳԵՐԸ»
- ՇԱՐԱՐ 14, Ժամը 14/16 — Տոթիկ Մայր-Աննա ՇԵՂԱՆԻՔ
«ԶԵՐԵՆԱ ԿՐՈՒՄԱՆ ԿՐՈՒՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿՐՈՒՄԱՆ ԼԱՅ ԱՐԱՎԱՆԻՐՈՒ ՇԱՐԱՆԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ»

- ԿԻՐԱԿԻ 15 — Վարդանիս տարեկան ԴԱՏԱՀԱՆԻՔԻՍ անդիմ, դիմա-
կառուցի տնօրէնի անդի Կրոնիս պատմութեան ժող.
- ԵՐԵՎԱՆԻ 17, Ժամը 19/16 — Տիկին Մարիա ՏԵՏԵՆԵՆՆԵՐ Կրոնիս Կրոնիս
անդի անդի կը վերջի զոյգ վերջի կը ներկայացնէ եւ կը ստորագրէ
- ՀԻՅԵՎԱՆԻ 19, Ժամը 19/16 — Հ. Յարսիկ Լուր. ԳՅՏԻԿԵՆԸ
«ՎԵՆԵՏԻԱՆ ԼԱՆԴԱՆԱՆԻՐՈՒՄԱՆ ՄԻՋ ԱՅՆՈՑ ԳԵՐԸ»
- ԿԻՐԱԿԻ 22 Գրառնական փափուկ կարգի փաթեթով, Կեդրոնի պար-
մութեան ժող.
- ՇԱՐԱՐ 21 — ԵՐԱՆՏԱՅԱՆ ՏՈՒՆ, Կրոնիս, Կեդրոնի պարմութեան
անդի ժող.
- ԿԻՐԱԿԻ 22 Գրառնական փափուկ կարգի փաթեթով, Կեդրոնի պար-
մութեան ժող.

ՄԱՆՈՒՐ — Յուլիանիս անդի օր քաղ եւ հասարակութեան համար, ժամը
13-19, իսկ Շաբաթ եւ Կիրակի օրերը ժամը 10-19 :

(Հասցէ՝ 26 rue Troyon — Tél. : 01.45.34.68.28)

Ս. ՄՈՒՐԱՆՑԱՆ, ՎԱՐՁԱՐԱՆ

ՆԱԽԱՆ, ԱՆԿԱՐԱՆ

ՄՈՒՐԱՆՑԱՆ

ՄԱՐԿԱՆ ՄՈՒՐԱՆՑԱՆ

Կը հրապարակէ

LE COLLEGE S. MOORAT

L'UNION DES ANCIENS ELEVES

L'ASSOCIATION

DES PARENTS D'ELEVES

vous invitent

Ս. ԻՎԱՆԴԱԿԱՆ ԴԱՏԱՀԱՆԻՔԻՍ
à la Fête Champêtre traditionnelle

Dimanche 15 juin à partir de 12 heures

Animation musicale

Chants et Danses par les enfants de l'école

Khorovadz — Buffet — Buvette

Jeux — Tombola

— Grand parking —

Tout est prévu en cas de pluie

au COLLEGE ARMENIEN SAMUEL MOORAT

26 rue Troyon 93100 SEVRES

(Métro : Pont de Sèvres)

Les Activités du Mois de Juin
du Centre Culturel Sahak-Mesrop de Marseille

Directeur : Khatchig YILMAZIAN

● CONCERT

DU CHOEUR SAHAK-MESROP

Direction : KHATCHIG YILMAZIAN

Soliste : Suzanna BAGAMIAN-ARMAGAN

Soliste de l'Opéra d'Erevan

Au piano : Juliette YILMAZIAN

Solistes : Antranik MINASSIAN —

Nourig DERMINESSIAN

Le Vendredi 13 juin à 20h30

Eglise Saint Sébastien à Alcauch

● RECITAL

DE CHANTS avec

Suzanna BAGAMIAN-ARMAGAN

Soliste de l'Opéra d'Erevan

Au piano : Vardouhi TANGALIAN

Le Samedi 14 juin à 20h30

au Centre Culturel — 339 ave. du Prado — Marseille 8^e

Au programme : Verdi — Puccini — Komitas —

Abrahamian...

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»

83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

Եւրոպական Միութեան գէտերու կարծիքով Թուրքիա Հիմնական ազատութիւնները երաշխաւորող նոր Սահմանադրութեան մը պէտք ունի, նաեւ առաւել արդիականանալու:

խոստովանեց, քանի որ երկխոսու-
թեան համար անուանը երկու
պետք է ըլլայ, իսկ երբ խոսադար-
ձայ, միջիններ փնտռել մենախո-
սութիւն է, կամ պարզապէս անձ-
նաստութիւն: Հիմա՞նչարեւիր կը-
րան նուազանքով կենդանութիւն
միջինի վերածուի, կամ ընտել
տրուի անմիջական շահանդերու
թիւնները:

Կարելի չ'ըլլայ իրականացնել
որ մը հայ մտղովորովի վերադա-
տումը՝ զարն համախմբելով իր հայ-
րենի ամբողջական հողերուն վրայ,
վերջ հարց պէտք է՝ ըլլա՞ր, պէտք
է՞ ըլլա՞յ: Աղբի կէտն անհետացման
վերջ կու տանք: Երբ կ'ըսենք թէ
գրաւորութիւնը երկին կարելի չէ
գրել, կամ՝ գրելներ չ'որոշուածով:
Երաւարտ որոշ պէտք է ըլլայ,
անհամեմատ, հոգեկենտրոն եւ
մասնակի շահանդութիւններ
ստեղծել, եւ այս պարզապէս ան-
շուշանքին եւ պատմութեան եւ տա-
րաւ մշակոյթի վկայութիւնը:
Հայաստանի տարածքի խնդիրը
հիմապէս կարեւորութիւն ունի,
եւ գործնական է՝ որ միջինի կա-
մակերպութիւնները գրելին ինչ խո-
սք այդ մասին, քայի ճառարին
գրելներէ, իսկ Հայաստանի հանրա-
պետութեան չախաբահական կամ
խորհրդարանական դատութիւննե-
րուն աւելցնելով, կըր քաղաքագ-
րական կողմնորոշումներով գծով
պէտք է որոշայալուել գանձար
մտադրակի թեկնածուներ, յուս-
թիւն կը պահուի: Այս յուսթիւնը
պիտի դառնայ սովորութեան եւ զա-
րագրական աւանդութիւն, եթէ գէթ
մասնորակման իրեն ինք չարձա-
րէ հարցը, եթէ երեստանութիւն-
ըն չլինէ 1995ին բարձրացած պար-
զիկի ձե՛րը հողերը...: Զորեթ
ճեղքապատմութեան ճանաչում...:

Անցնող երկու տասնամեակներուն
քաղաքական փոփոխութեան ցրօշա-
րի վերաճումը էր Թուրքիոյ հետ
իշխող գտնելու առաջարկները, ա-
յժ միջալարաց թայց անկարողակ
հայտնմադ, ինքնակշիւներու տը-
խոր յանձնախումբ ո՛րք ալ հնչապա-
րակ նկատուեալ: Տարբական ողջ
մասնակի ունեցող անհատը քա-
կան պիտի գտնէ Թուրքիոյ հետ խո-
սելու առաջարկը, թայց ամովի-
մայել պէտք է գիտնալ թէ կ'ըն-
չեն, կ'ըն թեկու համար, որ ու-
սածորակներով եւ պայմանե-
րով: Եթէ խորխորանմերով ճամ-
բայ երկնք, Թուրքիոյ կողմը մը
կամ Սիւլեյման Տեմիրլի մը կը

գտնենք մեր գէ՛տ որ կամ խրատ կու
տայ կամ կը յերեցնէ... 1915ի դա-
սը: Ճիշդ է որ Թուրքիոյ եւ Հայաս-
տան դրացի եւս զբացի պիտի մը-
նան, թայց երկու երկիրներուն մի-
ջն երկխոսութիւնը չի նմանիր
Աթուրքիւնի եւ Գրադիկի միջն կա-
յանայի երկխոսութեան, քանի որ
պատմապարզապէս հարցերը ոչ
նորն կշիռը ունին եւ ոչ այլ նոյն ի-
շխուրթիւնները կը կրեն: Առեւտա-
րական աճե՛նք հական անկախու-
թիւններն անգամ չեն կրնար փակա-
գծի մէջ գնել անպատիժ եւ ուրաց-
ող Յեղատպանութիւնը, ինչպէս
նաեւ յոյճան հիմնական՝ յոսնա
գրաւորած հողերը:

Եթէ Յեղատպանութեան ճանա-
չումը մէջնադարին բարդալատե-
ութեան մէջ կ'աղտընէ, բռնազա-
ւած հողերը կ'առաջնորդեն հայրե-
նիկ տարածքին եւ ապցին իրենց
բովանդակները հարցին, ինչ որ
անկախույն կամ անանկի պատ-
մութեան ապել գաւառանութեան
համադրը է: Առեւտ, ոչ թէ երկխո-
սութեան առաջնորդով պէտք է ներ-
կայան, այլ՝ քանակութիւն, եւ
երկու մտեցնողները չ'պիտի:

Աշխարհի հասարակականութիւն-
ներու նոր քարտէս կը գծուի, հա-
մախարհաշնացման խորքի պատ-
մութիւն վրայ, եթէ հիմա կարելի
չ'ըլլայ քանակական ներքին
շուշթիւնով, ապագային ոչ թէ ուշ
կ'ըլլայ, այլ՝ անկարելի:

Հայաստանի տարածքը Հայոց
իրաւունքներով պէտք է ամբողջա-
նայ եւ հշտընի: Հայաստան եւ հա-
յոթի ինչ նոր տեսակի պայարարկա-
նութեան մը պիտի չ'հետապնդեն,
թայց օրէնքներ եւ իրաւունքներ
կան, որոնցմէ հրաժարել կը նշա-
րակ յաւանանքի մարտուն, աղբին
եւ պատմութեան:

Հանրային կրօնը իրենց զիկաւա-
րութիւնները պարտին կռուի ու դա-
նել եւս բնութեամբներու յոյճին
սակ, իսկ իրենց ինքնութիւնը չեն
կործնեցում:

Ե. Գ.

Մայիս 26

ՍՏՏՏՏՆՔ

ՀԱՆԿԻՊՈՒՄՆԵՐ - 3

ՅԱԿՈՒՎ ԱՐԻՎԻԼԱՆԻԱՆ

Նիւ ձըրքի 2008

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ԳԱՂՈՒԹ

ԳԱՂՈՒԹ

ՊԵՐՈՒՄԻՆԻ Համազգայինի ձե-
նի Շանթը՝ ճակոթեմային իր վերջի
«Է. եւ Հ. Արմենիան» արհիւնի մը՝
Մայիս 3ին, տեղի ունեցած է հայ
գիտնականները եւ կազմակերպե-
թեան Համազգայինի կիսանախ-
ճըր. վարչութեան, գործակալար
«Աղբայն» օրակերթի: Օրուան գե-
կույցները եղած է Մարմարայի
փութիմարաշարակա Մարցունչի Յա-
կոբեան ինթի ունեցալով՝ «Գրադի-
հայ գաղութի ներքին» ստանդա-
րներ եւ գիտարութիւններ: Բաց-
մաս խօսքը արտասանած է Բոմբիկ
Տէկիրեան եւ նշած որ հայրենի եւ
առաքելական անդիմանալի
կարգի է ստանալ մամուլի ներքին
սպառնչութիւնը, որոնք մնային
կերպով աղքատներն եւ գիտար-
թիւնները: Մարցունչի Գ. Յակոբ-
եան անդադարեմ է Գրոյոյ հայ
մամուլին (2 օրակերթ, մէկ շաբա-
թաթիւր) նաեւ մէկ ամսամասին եւ
երկու պարբերակներ, ապա, մամ-
բանութիւնները ստան է տեղ-
ւորի հայ կեանքի մասին: Բայց
է թուրք մասուրականութեան մաս
ստեղծել եւ հայաշարակ կեցուած-
ներ, որոնք կ'արտայայտուեն
թուրք մամուլին մէջ: Մանքացած
է գործող հայ ուղղութիւններ, եկե-
ղանքներուն, միութիւններուն եւ
հասարակութիւններուն գործու-
թեան վրայ: Յայտնած է թէ
Հրանդ Տիկեցի սպանութեան ճիւղին
մէջ, թիւրքական անհայտագործա-
կան միջոցառում, որ փոքրամա-
նութիւններուն մէջ վայս ու սար-
նակ յառնացուցած է, աւելցնե-
լով սակայն, որ հակառակ թուրք
գաղութարթիւններուն, Գրոյոյ հայ
գաղութը ստեղծելու ունի յայտնա-
գրանչիւր մէջնորդում էր: Ապրիլի,
Մարցունչի Յակոբեան պատասխա-
ած է ներկայները հարցումներուն:

աս կ'աւելցնէ, որ անդադարեմային
եղող Հայոց ճեղքապատմութեան եւ
անկէ ճառած Հայրենի պահանջնե-
րուն, ներկայացուցած է օրուան
գաւառակը, ստղծել անոր կենսա-
գրականը: Դասախօսը նշած է մաս-
նաւորաբար, որ Հայոցը բազմաան-
սակ հարցեր կը դիմագրանեն, ինչ-
պէս օտար լիզուներու գոյութիւնը,
համախարհային հոսանքը, ընկե-
րայի վիճակները, ստրբեր պոլի-
թիկայի, տեղական քաղաքութիւ-
նի, իրաւունքներու խնդիրը եւ այլ
հարցեր, որոնց գէ՛տ կանգնելու
հիմնական պայակը կը կազմէ հա-
յոթի: Արտա մեղեմեան յայտ-
նած է որ բազմաթիւ լիզուները գիտ-
նայ մասնակալութեամբորեն ըն-
դունելի է, շեշտելով որ հայերի
գիտնային գաղութներուն մէջ հայա-
պահանջական գրաւական է: Դասա-
խօսութիւնն եղող, հարցապատա-
խակ լսողի մը եղած է:

ՊԱՔՐԳԻՅԻՆԻ կեկեցելոյ չըբա-
րակի մէջ, Մայիս 18ին, տեղանա-
ծ է Տառնանքիցի մարտ: Ս. Ասա-
նաճանին կեկեցելոյ մէջ մասուր-
եան պատարալէն եղող, ներկայից
համախարկուն եւ փութարանին
պարկէրի մէջ, ուր խափէրի օրը
գիտնում է փաստական: Հան-
դարաբար՝ Լեւոն Գաղաթիւրի
բարձրագու կատարելի եղող, խօսելու
չ'արարած է տնօրէնուի՝ Հեմրիկ
Պէլիլոյուն, որ անդադարեմ է
Տառնան փութարանի 163 ամսուր
ուն պամմայի անցանքին, որով եղող
բարձրագու բարձրացած են: Գոր-
ծարարած է նախ յայտնող եւ եր-
գելով, պարբերով եւ արտասանու-
թիւններով:

ՊԵՐՈՒՄԻՆԻ Ս. Երրորդութիւն
կեկեցելոյ չըբարակի մէջ, տեղի
ունեցած է (Մայիս 21ին) եղակի
ճեղքումը մը կազմակերպութեամբ
կեկեցելոյ «200ամեակ տոնակա-
սարութիւններու յանձնախումբ»-
ին: Այլ ճեղքումը նկարագրող ցու-
ցանակումը եւ եղած է, որու նպա-
րակն էր պարահայ հին եւ նոր հ-
յաթիւններ եւ արձանագործներու
գործերը ցուցադրել հանրութեան
եւ արտեստալէտները ծանօթացնել
իրարու:

ԱՅԿԱԶՈՎՍԿՈՒ
ՊԵՆԱՔԷ
(նախընթերցարանային
Մարգարիտ Ռեզգում)
Լ. Ս. ՎԱՐԿԻՐ
Ն. Ս. ԳՐԻԳՐԻՍԻՅԱՆ

ՄԱՍՆ ՎԵՅԵՐՈՐԻ
ՄԵՆ ՍՈՐՏ

«Ներքեց, Իվան Կոնստանտինովիչ,
որ իմ պատանով գրող կորցնում էր ձեռ-
նակագրի մասնակցին, եւ անուց հա-
պատակ ներքեց թուրքերը ծառը,
- ապր, ապր, ապրեալ ե... Բայց իմ
մանրեր արդէն հաշտարան եւս պէտք է
որդ կարգադրութիւններ անու: Դրա
համար մարդ աղբորին մեջ յետեցի:
Սէ քանի որ ստալը եւ տարբերով իմ գի-
տարթիւնները ինչական ապագամար-
թեան տուր եւ վերջին էնթրփակի եւ
մանկը, զոր ստան ձեռնադրակի անու-
ակ: Իմ ծառերը կարեւոր նշանակու-
թիւն ունեն, նշանակում եւ ցոյց եւ ար-

նել, թէ ինչական շարժման վրայ ինչպի-
սի կործանարար կարգադրութիւն ունեցու-
կանքի չ'ուղեւորականութիւն:
- Պար եւ՛րեւոյ, - քաղաքանք Այվա-
դակներն եւ անպատակութիւնները նոյնիկ
ստեղ եղան: - Իսկ ինչպէ՞ս էր այսօր
մասնակի ինքնակց թուրքերում մեր գա-
ղաքանքներում տեղի ունեցած փոփոխու-
թիւնը: Զե՛ք, որ կաթոլիկութեան գերի-
շահեղ մեր հայեցանքի տարբերու-
թիւնները եւ ինչպէ՞ս մեր այսօրն ստեղ ըս-
մանն իրարէն:
- Ով գիտէ, Իվան Կոնստանտինովիչ,
որդե՞ս եւս չ'էնթրի չ'յանցնելին իմ
հայեցանքի վերաճումային: Եւ մեզ չ'իմ
ստեղ, թայց զիցք, որ երկու տարի
ստալ մարտած գրաւումները աշրեկն
վերջին տարին ամբողջապէս գրաւում
էր գրանք թուրքերու գրելով: Անթա-
քիւտ էր որոշ մասնակցի, որդեպի մեր
թուրքեր թիւրքապահին ուղեւորում, ա-
րդէն հոգի: Եւ գրում էր ու անդադար
լսում մի կողմը: Անթաքիւտ էր իմ
որդի մի կողմ, որ այսօրն հետեւող-
կանքին պայարարը ախ մանկէ գէ՛տ,
ինչ ուսուցան է իմ եւ Լեւոնտանով
մարդկանց մտապաշտ դրում Բուստաս-
իւրի գէ՛տ: Կաթոլիկները, էնթրիկները
գրումն էին թուրքէ մեզ ապիւկի
ընթացի իրեն՝ հասարակ, թուրքէ ընտ-
նական կեանքի, ապիւր երկարամտ
պէտքում ստանալ եւ փքիլի անուշով
նոյնիկ աշխատում էին ճամբարեկ
խելի նրա վերջին կայեղի: Կողապաշ-
տութիւններ...: Սրանք մեր խօսքերն

ն, Իվան Կոնստանտինովիչ, ստանց ձե-
պիլ թուրքութեան ինդիքներ, եւ զե-
րանք որդիւ ընտան գրի իմ ծառերին
ներքեց...
Այվադակներն մտեցաւ ձերունում,
լսու գրելի նրան ու համարեց...
- Իվան Կոնստանտինովիչ, վերջին եւ
միակ ցանկութեան է, - արտանքի
ձերունում, յուրանքից հաղի գրակով,
- իմ մասնակցի լսողը ձեռնադար-
կում գտնող ստալի ինչական գաղա-
թիւն հրատարակութիւններում ու իմ ծառե-
կում, ուղարկել Լեւոնտանով երրորդ
ներքին: Իսկ եւ կ'ընթացի ստանում, որ-
պէսզի նրանք չ'ընթան իմ սերելի սիւա-
րան եւ նոր կեանքի համար իրենց պա-
շարում լինեն ոչ թէ Բուստանի գէ՛տ, այլ
Բուստանի հետ:
Համարեա կէտը էր, երբ Այվադակ-
ներն ընտելաւ տեղի Եուզեֆ Կրասու-
կուն Բայց նա ստան չ'ընցաւ, այլ կա-
ռապակին կարգադրելով ձեռնակա-
կան Թուրքանում գտնող գրելից
անակա տալ: Այսուկ ստալում էր գոր-
մանով տեկին Կորկապալին: Կար մա-
մանիկ, երբ նա արտասարում հնազա-
դիւր, մասնակցում էր իր տանը ներկա-
յացուող կենդանի տեսարաններին: Հե-
տեւ անախիլ էր պատկանում նաեւ այն
օրը, երբ ձուլփիլ Կարկապալի երրորդ
որդին կոտ չ'եւ մասնիկ ուղարկել կեա-
րի մաս: Համաճարակ հարկադրութեան
անկողնի լսողը էր: Եւ նա կոտ չ'իմ
այն օրը, երբ երեստարակ Կարկապալին
նրա մասու եւ իրեն մեկնել վերջին հա-

մարը: Խոսալցի թմբերը ինքուրով էր ա-
պալեցնել երեստարակ գրելին: Երրոր-
դիկն շատ նման էր իր նշանաւոր հոր-
կապը: Խոյնդիկ խոսաւ եւ մեկնեց
մասնակի քարի գէ՛տ, լսելու ուսեր, վը-
գիմ՝ ծառակար շալ:
- Մերեք իմ շալ գիլ մայրեցի, - ա-
սում էր նա, - փութեցի ճեղքումային
վիճակներ, որ պաշարում մէջ էր
գտնում եւ դու զիմարում էր Բուսա-
րիկային: Եւ... ձուլփիլի հորքերը
խիպիկ Սեֆեան, ձուլփիլի հորքերը
Լարան չեւ էր նաեւ... վերջին: Մեք
պարտութիւն կեկեցի: Հորքերայոյ շը-
կարկապալ մեջ եւ հետ արտասանա-
տարի, Խոսալցի մայրն էլ գտնադա-
րու էր... Փարսեք Բուստասան: Կէրին
յանմի եր ինչում ձեղ, ստան էր, Կու-
շանակում էր մեր հորքերը... Այս
յանմիկն էլ, աւա, գրեց մասնակցի մէկ
որ ստալ...
Այվադակներն նրանց պահեց իր մոտ՝
Թեղուրդիւնում: Երեստարակ Կարկա-
պալն մասուրութեան մասու էր տեսուր-
կան իմ մոտ վրայ, որդիւ նախադրու Բայց
չ'ը գրելից էր նաեւ ինքուրան: Եւ ձուլփիլի
Կարկապալն եւ մասնակցի
1880 Թուականին Խոսալցիկն կապա-
նալ լիզուները արտանքին: Շատ չոր-
քան իր քանցուց, որ Թեղուրդի ա-
մուրդը գտնուէլ եւ Թեղուրդի աղբիւն
էլ մայր Թեղուրդիւնում:

(Եւր. 228)

ԳԻՏԱԿԱՆ - ԱՅԺՄՆԱԿԱՆ

ՄԱՐԴԷ ԳՐԱՊՑ ՓՈՒՍԼ ԿԻՄԱՆ

գրաւեցին առանձնական Տախիա ա՝ ծան նաւուն մէջ: Կոմիտասի նախ՝ կի տակերաններէն խուս՝ մը աա՝ նըր ողջնքի մաղթելու եկած էին թարափ: Խուսին անդամները ծաղիկներ նուրեցին Կոմիտասին, եւ ղիկներ իրենց կըրէին օսուղ՝ լին, ողբերկի երգ մը, ալ երգեցին: Ինչոյ Կոմիտաս ի վիճակի՝ էր արը՝ ինչ լսելու անոնց երգը: Եւ անդա՝ դառնում: Թէ էր աշակերտները ինչպիսի յաղագս էր ցուցարարէին իրեն նկատմամբ: Ան չարտակէ զգէի հեռու կը նայէր, կարծես թէ՛ արքէն իսկ հեռացած էր զաղաքէն ու կը գտնուէր ուրիշ զաղաքի էր մէջ: Կոմիտաս հաւանաբար այդ վայրկեանին որոշ գիտականութիւն ունէր ահա մասին թէ՛ վերջին տարեւոր էր որ կը բաժնուէր իր ձնոյալայր երկրէն: Դառնացած էր: Եւ քանտառողջ Պարոյր Սեակի էր գտել զորոքող: Անկուկի գանձ պատկանում պիտի մէջ պիտի զգէր որ Կոմիտաս ծով չլսուած էր որ աշակերտներուն կողմէ իրեն արուած՝ ծաղիկներէ: Իսկական աղբիւր էր քան էր:

Եւ նաւաստի Կոմիտասի կեանք մէջ էլ մը կը փախուէր ու նոր էլ մը կը քայլէր: Կը փախուէր իրենցանքի էէր ու կը քայլէր: Փարզիկ էլէր: Անկի բարեկամը, անկի երկրորդն է:

Երբ Տէ՛՛՛ Թորգոմանեան հասնցած էր որ Ելիշի մէջ Կոմիտաս վարձպետին համար բնէիկ բն էր մնացած, առ Փարզիկի էր որ պա՝ օտանկից Տէ՛՛՛ Գորյունան անուն հոգեւոր ժմ մը նամակ գրած էր, աե՛՛՛ ինչոյն էր որ ար քաղաքի Կոմիտաս հետ: Տէ՛՛՛ Թորգոմանեան իր պատանդիկէն ինչոյն էր որ ան կոմիտասին հետ չէր բարեկամ որպէս պարզ հիւանդ, այլ իր ամբողջ ուշադրութիւնը անոր վրայ կընդունէր: Եւ նամակ մը ինչոյն անոր մարմինը մէջ որովհետեւ Գորյունայեան չառ սիրելի ղէմ էր քովանդակ հայ Ժողովուրդին համար:

Կոմիտաս Վարդապետի ղէպի Փարզիկ համբարութիւնը տեսնց տաւ որ: Երեսնամեայ ուսանող Կերոյ Տամկալանյան, (կամ Բամկալանյան) աւանդ կերպով ծանր պատկանութիւն էր քանակական Կոմիտասի քննիչակցելով, օրովհետեւ Կոմիտաս Վարդապետի մասին հոգեպէս հիւանդ էր կամ պայտէջակցով լիցում է մէջէր չէր, այլ էր նաեւ հայ գաղութաբնի համար պատշաճ ղէմ էր: Ան զգեա՝ լիցում տաւ չէր միասին: Իրեն յանձնած էին որոշ գաղաբ մը որ պիտի հոգար համբարութիւն ու Փարզիկ հանդէպ վերջ առաջին կեցութեան ծախսերը: Անոր յանձնուած էր նաեւ Արշակ Զօգանանի ուղղելու նամակ մը, Տէ՛՛՛ Թորգոմանէն: Նամակին մէջ խորհրդա՝ էր որ Զօգանանեան միջնոցին ձեռք անէր որպէսզի մեծանուն հիւանդ Վարդապետի Փարզիկ արձանանքէն մէկուն մէջ հիւանդ դնանց էր գրուէր: Հիւանդանոցին մէջ անգամանա ծախար ապահովուած էր: Իայց Զօգանանի պէտք էր զկանաթ որ մէքիւրէն երկու տարբերութիւն թնթաքէին Կոմիտաս քուրթ թիւիկներուն, մասնաւոր իր սիրելի քարեկամ Տէ՛՛՛ Թորգոմանէնին նայած էր որպէս թնամի: Ելիշիկ լու Փէ հիւանդանոցայ այլսին ինկիւրէն չունէր զղջապարութիւնէն առաւորող Կոմիտասին համար: Հիւանդութեան պատճառանքներէ մէկը թերեւ էր արարած երկրին ու չլիւս պատին նկատմամբ իր զգացած փայն ու յուսաւորութեան էր, ուստի լուս պիտի ըլլար որ ան երկէր ու միջնայիլ փութէր: Կոմիտաս պատերէն զուր պէտք է կէլէր, պարտէնքն ու մէջ պէտք է պարտէր: Այս է որ կը խնդրուէր Զօգանանէն:

Թորգոման էր նամակին մէջ կը խնդրէր նաեւ որ Զօգանանի կապ

Հարցումին պատասխանը, նկատ էր անուան իր քաջարակ իմաստով՝ դրական չէ, այսուհանդերձ կարգ մը դիտական բնոյթով արհեստագիտական միջոցառումներ, օգտերու թարանական տուեսները որոշ փոփոխութեան ենթարկուելու շնորհէր ի գործ դրած, եւ թէպէտ սահմանափակ, բայց եւ այնպէս յատակ յաղորդութեան հասած էն: Անգամ մը եւս ճշդեղ, հարցը կիլ ման բարեփոխելու մասին է: Այլ րազէ, ինչպէս ծանօթ է, երկրպէս զուտար միջնորդարին մէջ հեղուհու չէ չէտուող «Վեուտցային» սոցիալիզմ, ստաղյաններ հայրենի պատճառ ուղիականներու մակերապի կի քարեքանքը, զօդին խուշը, միջնորդարային ապականութիւնը, կիլման եւ չլիւսապար իմաստաւորէն փոփոխութեան ենթարկող Խրեւիթներ են, որոնց նկատմամբ լուրջ մասնաշուկանները արդէն ապմական են եւ միջնորդարներու ձեռնարկութեամբ պետական հաստիցներու մէջ:

Կերպադառնալով արուեստական միջնոցներով կիմայական բարեփոխներու գործընթացին, այս վերջինը մասնաւորապէս կը կայաւորուի զամբարուն տարածքին կերպար կուած սերնդաբան(1) գործընթացն է: Այս գիտական եղանակը 1940ին երկու Ամերիկայեաններ կողմէ հնարուած է եւ որուն նըր պատկան է զգրգըլ ամպերը, արեսնակապետի սեղանները արտանայն չամար: Նախ եւ առաջ զնախկին անհրկէ իրականացման գործընթացը վերլիկներ: Ինչպէս ծանօթ է, երկրի մակերեսէն չոգեացող ջուրը միջնորդարի քարէ խաւերուն մէջ գտնուող պող օդին հանդիպելով կը խտանայ եւ երկին հեղուկէր կը վերածուի: Ամպերու մէջ, ջուրը զերհայած վիճակի մէջ կը գտնուի, այսինքն հեղուկ՝ հակառակ դերը՝ լից վայր չնըր տարանակն մէջ գտնուէր նաեւ, անբարաբար ճնշման պատճառաւ: Այս գաղափարը փոշի կամ բեղմնափոշիի նման, մասնիկներու լից շփման մէջ մտնելով, մանր հատիկներէ կազմուած ջուրի նըր քարակէ մը կը ձեռնացէ: Այս հայտնիները միջնայիլ անկի մեծ տրամադրով կաթիլներուն կը վերաբերեն: Երբ ընդհանուր դասիւր ամբար շատ ծանր ըլլալ, ջուրի կաթիլներ կը փրթին, ինչպիսի համար ղէպի հող: Գտնուող կը կոչուէր անմրեւ: Ամպերուն կիրարկուած սերմնաբանին գործողութիւնը ճշգրիտ, նոյն սկզբունքի վրայ հիմնը:

Հաստատել Տէ՛՛՛ Գորյունային ու Տէ՛՛՛ Թիւլիլը Պալէկ հետ, որպէսզի անոնք գտնէին Կոմիտասին յարմար հիւանդանոց մը:

Իայց գործարարաբար չուտով պիտի անհետներ որ չլիւսապար փոփոխութիւն չօշակելի նպատակ է պիտի չընէր Կոմիտասին հիւանդ նըր գերանութեան պատճառ: Ճիշդ է որ այս Փարզիկ մէջ պիտի գործարարէր իր քարեկամին, մասնաւոր անոնք երկն այնքան քաղաքի Մարգարեան Բարակներ, բայց չօշակելիներ շատ պիտի զարմանային անանկի որ Կոմիտաս հիւանդ չափաքանց անտարբեր էր իր նախկին քարեկաններուն նկատմամբ: Սերկի Մարգարեան Բարակն իսկ որեւէ հեռադիտութիւն չէր արթնցնէր Կոմիտասին ծոտ:

ամ է, որ կը կայանայ օդը հարաբար անհրկէ, խառնամբի կորիզներու թաղիւ:

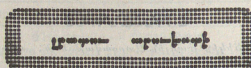
Ամպերու վրայ կիրարկուած ցանդ համար երեք եղանակներ կը գործադրուին: Ա. եղանակը կ'օգտագործէ ցամաքային արտադրիչները: «Արմաթի խուտիկ(2) լուծոյթի չոյրէն կ'արտանետուին ղէպի միջնորդար ամպու քարէ խաւերը, մղուած միտոնդայ տեսակ մը թնամթիւ, որ կայուն է եւ ճնշուած կապ աբաբարութիւն մը: Այս եղանակը կը կիրարկուի Ծրանա, Սպանի, Միլանայ Նահանգներ եւ Գանատա: Երկրորդ եղանակը կ'իրարկուի գտած է Պուլգարին, Սերպային եւ Չինաստանի մէջ: Սկզբունք է գետինը ղէպի միջնորդար արմակի արմաթի խուտիկ պարունակող հրթիռներ: Հրթիռի որ ուղղուած է ամպերուն, այս վերլիկներուն հետ բախումի խնդրէն կը պայթի, ապա արմաթիլով պարունակած փոշին: Այս եղանակը քաղմաթիւ կիրարկուող մէջ արգելուած է, հրթիռներու փշարմէ մնացորդներուն: Երկրէ վերադարձի պատճառ սպանացած վրտանդներու պատճառաւ: Երրորդ եղանակը երկրորդին այն տարբերակն է, որու ընթացքին հրթիռներ կը նետուին օդանավներէ: Այս վերլիկն եղանակը կիրարկուող մէջ է Արմաթիին, մասնաւորաբար հակակարկուական գործողութեան նպատակով եւ մօտ օդին պիտի գործադրուի նաեւ: Լիկուիլ է մէ, անկուտներու քանակութիւնը անկուտներու համար:

Բացառյալ է որ վերլիկեալ երեք եղանակներու սկզբունքը միեւնոյն է: Գործողութիւնը, այսուհանդերձ, անսխալական չէ, քանի որ ամպերու մէջ խառնամբի կորիզները ապահովելը բաւարար չէ անմրեւ ձեռք ձգելու, ինչի որոշ պայմաններ են լից լիցում, ինչպէս ամպերու շերմատիւններ, ճնշումը եւ չոյրի քանակութիւնը: Հետեւաբար երաշխ հարցին հիմնական լուծումը չի հանդիսանար:

Յամենայն սեպ, որոշ պարագաներու մէջ նոյն գիտական միջնորդարումը իր քարեքան աղիւսդութիւնը ունի: Այսպէս, ամպերու մէջ կիրարկուած ցանք, մասնաւորաբար կարելիութիւն ընծանայու ամպերը պայթեցնելով, յարաբար մակուտներու փառուելուն օրդիւր կը հանդիսանայ: Չինաստանուր յայտնարած է քաղմիցս փոքրած ըլլալ այս եղանակը, լիցուէն ապականումի ենթակալ Փիւքիլի երկրիցը մաքրելու ուղղութեամբ: Այս երկրիցը կը ծաղիւր կիրարկել նոյն գործընթացը որիմպական խաղիկներ քանի որ օր առօր, մարդաբաշտարու վրայ պիտի ծառ երկրից մը ապահովուելու միտումով:

1960ին ի վեր, նախկին Եւրոպայի լից օգտերու թարանական ծառայութիւնը որ այսօր Սերպային նոյն նախուր կազմակերպութիւն է, կը ապագայի կարելիութիւն եւ անոր միջնորդարներու պատճառաւ աներկուն ղէմ, հրթիռներ արմակելով, մղուի մամական 1900 մը: արապիկներ, ղէպի ամպեր, անոնց մէջ սրկիկով արմաթի խուտիկ մամիկները: Այս օգտիւսականը ծաղուած ունեցող գործողակերպը, ներկայիս կը կիրարկուի 1800 սեպ կայարաններու մէջ, ինչպէս նաեւ Պուլգարեան եւ Չինաստան: Սերպային իւրաքանչիւր զաղաքապետարանի մէջ, ամէն անգամ որ կարելի

Ռ. Հ.

ԳԻՏԱԿԱՆ - ԱՅԺՄՆԱԿԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԶԱՆԳԻՒԸ

Քիլոյրի «Փարիզուհիներու ցուցահանդէպ տեղի կ'ունենայ Գարնայակի թանգարանը» եւ կ'ունենէ մինչեւ Սեպտեմբեր 21: Մտուելու լույս, արձագանգ կու տայ եւ մեծ դիւստատաքով կ'արտայայտուի:

(*) Musée Carnavalet, 23 rue de Sévigné, 75003 Paris, Métro Saint-Paul (Fermeture les lundis et jours fériés)

ԱՎԻՆՈՒՆ ԶԱՅԿԱԿԱՆ ՓԱՌԱՍՏՈՐ ԾՈՒԼԻՍ 12 - 19

Բանասիրութիւններու, վիճարկումներու, երգի, պարի, սահիկներու ցուցարարութեան, շաեքիլերու, խառնակներու վաճառքի ծրագրուած մը հայկական փառատօն տեղի կ'ունենայ Ալիսիոնի մէջ:

Կը մասնակցին Տրիի Տօնիկեան, Յարութիւն Կերոյան, Հայկ Տէր Յարութիւնեան, Փաթիկ Տօնապետեան, Արմէն Մուրադեան, Փոյ Գաղանդեան, Ստեփան Սարգիսեան, Մուշեղ Արարահանեան, Արմէն Սիլվանյան եւ ուրիշներ:

Յանգիստ տեղեկութեան համար՝ mooshegh@free.fr

ար լուրջ աներկ գործէ մշակուած երկրամերու տարածքին, իսկող յանձնաժողով մը կը գումարուի, կայանում օդերու թռիչքաւ մը, նախարար լիցարէնիկայացուցէն, զաղաքապետարանի ներկայացուցիչ, նաեւ երկրաշարժներու ցուցարար, ճշդելու համար քանդակելու հաստիցային քանար կը չափաքանցին փառատօն տարութիւնը՝ ստանկաքան չափով հաստիցայ ատանալու նպատակով: Միւս կողմէ, պատուիւր եւ օգտերու թարաններ կը թերաթիւ տարն աներկը, առաջ մղելով հակակարկուային արհեստագիտական միջնոցառումներ: Օդերու թռիչքաներու յատկացուած տարեկան պիւտնէին մէջ երրորդը կ'իյնայ արուեստականութեան քարեկանիկու ուղղութիւն: Եւ ուրիշ խօսքով՝ կարելիութիւն ունեցողիւս այսօրեան գործողութեանց:

Ըստ սեպի վերափոխ Քիլոյրի՝ մարդու կողմէ կիրարկուած քաղաքապետարաններու համար անհրկէ խաղիկներ են: Միւսը հարկաւորուած էր քարեկաններու կիման, օրինակելով գիտութիւն, որ կենսաբանութեան ճանրիկ կըրցու: Մարդկային էակի միջնոցային աղիւսդներէն մէջ կ'իյնային արուեստական քարեկաններ, որ 80ական թուականներին ի վեր ղիւր մը մտադրութեան մասնուած կը թուէր, նոր թնամիկ հանդիսապիւթիւններ մատուցանելու համար:

Պատարաստի՛՛ ՍՈՒՐԻՆ ԶԵՐԻԲ

* Ensemencement.
** Iodure d'argent.

83 rue d'Hauteville 75010 Paris

ձիւհիմ անքմանով կրգից
 նոթ գործը մահացած է Գեորգի
 ուր փոխադրուած էր զարմանու
 ձայն: Իր վիպականը, վեպը թ
 մանուած էն բազմաթիւ լեզուներու,
 մեկու նիւթ կըզած է կերպիւղանի
 Յունիս 13էր, ից յուզականորթն
 ըր ազգային ստեղծ օր յատուանու

Մ Ա Յ Ր Ա Ր Ո Ւ

ԲՈՒՐԴԻՈՅ

ԲԱՆԱԿՈՒԹԱՆ
ԲԱՆԱԿՈՒԹԱՆԻՆԸ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Փորձ. Ծագան Գուգլուհի դիւարաբանութեամբ իմ ապրիլ առաւ կառուարութեամբ Նախագահութեամբ մը ճշտած է Քուրքուհի ընկալուեցան զիջալին թաղապետութիւնը: Անցեւէ առաւ անոր, նախ կը նշուի թէ աւելցան ապրիլ լուրը մէկ միլիոնը, այսօր տասնամեկ միլիոն է: Ասկէ կը հետեւի որ երկրին ընկալութեան 85%ը սիւնին է:

Յիւրաքանչեւ խմբաւորմանը կը զԳԼ խառն տեղը ընկալանաբար կը զԳԼ բաժնի Քուրքուհի, զիջալին թաղապետութեամբ մը. կան թիւք մէկնեւ, կէօրիքներ, թաթարներ, կարաչներ, արքեր, ներառեալ այլն: Այս խմբակին թիւք 50 միլիոն է որուն վրայ 5 միլիոն այլ կ'աւելցուի նախորդ աւելցուի այն զանգաւանները որոնք թրքացեալ չորս միլիոն մէջ կը գտնուին:

Երկրորդ տեղը կը գրաւեն Գիւրտերը. կ'ըսուի թէ անոնք 13 միլիոն ինչ մօտ են, սակայն կտար 2-5 միլիոն թրքացեալ լուրը ընթացքի մէջ են և նոյնին կան ջրտուկներ:

Վաղեղները որոնք գլխաւորաբար Ան ծովու արեւելեան զօտիքի ու Մարմարայի շրջանին մէջ գտնուած են, մօտ մէկ միլիոն են: Միմասն թաթարները գրեթէ մոտացած է, թաղ վերջին մէկուկէն տասնամեակին Պառսասի անկախացումով ազգային զորքեան մը նկատուի է:

Կը հետեւի Փոշնաքները խումարած որոնք 2 միլիոն թիւ կը արբի: Անոնք խառնած են Դիլիթի, Աւստրալիան եւ Մանիսի մէջ:

Չիքեղները որոնք 80%ը իր լեռն մօտեցած է, 2-5 միլիոն են:

Արաբները թիւք 870 հազար է. հարաւային ու հարաւ-արեւելեան

Էմիլիանի հրատարակութիւնն լոյս տեսած է ԺԻ. դարու վերջին Է. դարու սկիզբի ատուածարան, - Հայապետ Կարապետ Էնպի. Տէր Մկրտչեանի ճերմերի Ժողովուրդը. հոն անուանած են էմիլիանի «Արարատ» ամսագրին մէջ 1894 - 1913 տարիներուն լոյս տեսած գրութիւնները. քարոզ, ուսումնասիրութիւն, գրախօսութիւն եւ տեղեկատուութիւն:

Հատորը խմբագրած է Լ. Թուանեան, ներածութեան եւ ծանօթագրութիւններու հեղինակ է Ա. Վաղ Գարու թիւնեան: Հրատարակած է Ալքիէն եւ Նուրէ Մարգարեան «Հիմնարկներ» միջոցներով:

Գրադարներէ դատ, հաստատուած են Ատանա եւ Պոլիս:

Արաբներէ թիւք 1 միլիոն 300 հազար են, կ'ըսուի. կէնէն աւելին ծովու միջին զոն է եւ կործնուցած ըստ ինքնութիւնը: Կէս միլիոն մը գիւղական է իր բուն ինքնութեան:

Լալերը, որոնք աւելի մեծաթիւ կը կործնուի, 80 հազարի չափ են: Կ'ապրին Ան ծովու արեւելեան զաւթներուն եւ Մարմարայի շրջանին մէջ:

Համալեզները 13 հազար են, մեծ մասով կուտակուած Արգոնիին եւ Սիւրիին մէջ:

Փոմակները որոնք ըստ որոշ աղբիւրներու այս Ժողովուրդը մըն են, 600 հազար են եւ ամբողջովին թրքացած:

Այս ցանկին դուրս մօտ մէկ միլիոն մարդ կա. զնոն (700 հազար), հայ (60 հազար), գիւղ (20 հազար) եւ յոյն (15 հազար). կայ նաեւ ասորիներու շատ փոքր թիւ մը:

Ճառ կերպարանք:
- Առուածն իմ. Վարդգէսն է եկել թաղապետեցն էս եւ յաւոր թուրքին արդէն յայտնուելու յետեւ զանազ քաղաքներ, մէջ, գրեթէ Սուրբնուրդին:

Ետուով. զոյնեւ արեւելք, ծաղիկներ է որ տեղադրէ Կիւրի դուր: Կ'որ սերունդին ինչպէս թաղապետ Կիւր շուրջին թաղապետ է եւ իրենց չափը:

Հիմա Արաբականին մեծակ չը կատարուի իր ծովային քաղաքները. հիմա նրա հետ էր Սուրբնուրդը, որը նրան պատմում էր իր թաղապետներին մասին զապառնակ երկրներում, յապաղան Սպանիայում, որ թուրքը շատ էր գերել իր երեւակալութիւնը:

- Սպանիայի առթիւք արեւն ու լուսաւոր փողոցներն իմ ինչեւեւում էին Հարապետ Հայաստանը, - պատմում էր Սուրբնուրդը:

Ծառն խառնուեցին զանաւոր էր Պուլիկը «Բախիլաթար» շարունակին: - Երեւ տեղեկութիւն աշխատանք պոն-մի նկարագրատմանին վրայ: Ծառն լինում էր Բախիլաթարում եւ անորում նկարում այն փայտերը, որոնք կապուած էին ինչպէս:

- Երբ էր քանի տարի՝ առաւ ուսն Հարապետութեան մէջ խառն էր Պուլիկը առաւելուք հարեւորներին մասին, եւ անպաշտ մտածեցի ձեր մասին եւ ինչեւե իմ մանկութեան անտուրք օրերը մէկէ: Դուք, Հայր եւ ես, որ փոքր ըլիլ ապրէ իմ այն մանկութեան Սիմֆուրդի վրայ էինք Բախիլաթար: Ծառնապետին դուք իմ շատ հետաքրքրական բաներ ցոյց տուցիք ու բացատրե-

ՊԵՐՈՒԹԻՒՆ «ԹԵԳԵՆԱՆ» կերպորին «Հալալիայ Սեղապետ» հանդիպարան էին մէջ, Ապրիլ 18ին տեղի ունեցած է Օննիկ Մարգարեանի «Երեւնապետական երկր» եւ «Գիւր եւ հանապարհ» հատորներուն շնորհիւ հանդէսը: Բարի դարձան խառն արտաստան է եւս Տաղեանի, որ հաստատուած է թէ Թեգեանի մշակութային միութիւնը կը հաստատուի Հայաստան - Սփիւռք փոխադարձութեան եւ վերջինիս ամբողջման: Թեգեանի մշակութային միութեան ատենապետը տեղ. Յովիկ Քէշիւ: Խառն, յայտնած է թէ միութիւնը միւր զաւալիւր է արարել ընդիմ իրար հրատարակութեան հարաւոր երկրորդ եւ հանդէսներով՝ առաւ եւս հարգաւորներու համար արեւմտահայ գրականութիւնը: Օրուան քանակութիւնը է Արցախի Տաղեանի, որ արդարադարձ է հատորներուն եւ հեղինակին նկարագրին: Կարգաւոր է Օննիկ Մարգարեանի ժողովին: Ոտք տուած է նաեւ երկհարկաւոր իրար կը Արաւ Սեղապետ, որ չէաւած է Օ. Մարգարեանի խառն, տեղ. մէջը՝ զուրկուր չափեցին, տեղ. մէջը, անապարտ եւ ուրիշ զործանութեան ընթացքով, մէջ մշակելով խառնային յարգանք եւ գիւղականութիւն ազգային արժէքներուն նկատմամբ: Մարգարեանի հարգաւորներէն Գաւէ Գալուստեան իր արիւ խառն ըստ է, աւարտին տեղի ունեցած է հատորներուն գինեծծի արարողութիւնը:

ՊԵՐՈՒԹԻՒՆ «Գ. եւ Հ. Արժէն» արահին մէջ Ապրիլ 18ին տեղի ունեցած է «Լ. Ծանիք» մշակութային կերպորին նոր զանաւորին անդարնիկ մատուցում: Ձեռնարկին թաղապետ խառն արտաստան է Համադարձային Լիւրանիին Երբ. վարչութեան ատենապետ Յուրի Լաւորեան, որ չէաւած է, թէ երբ Արժէնիս ընտանիքին կողմէ «Գ. եւ Հ. Արժէն» արահին թաղապետ խառն է, «Լ. Ծանիք» կերպորին ունե-

ցած է նոր կեանք եւ ձեռնարկած է նոր նախաձեռնութիւններու, ապա կերպորին, երբ Միւրք Յակոբեան իր կողմ յիշատակին զանաւոր լուրը մօտու է, զարմեալ նոր հանգրտան մը բացուած է կերպորին համար: Մ. Յակոբեան եւ Համադարձային «Բ. Կանախան» երաժշտական խառն են զանաւորին թաղապետին հանդիպութիւնը, որմէ ետք նոր զանաւորին մատուցումը կատարուած է Կամիլա Քէշիւեան: Այս վերջին նուազած է զանապան յորինուելու զործերին, որմէ ետք, խառն տուած է թեմին տաւարորդ Պեղաւ կային: Մայրեան, որու շնորհաւորութեան երաժշտական խառն ետք բարեբան եւ Համադարձային, հանդիպութիւնը փակուած է հիւրասիրութեամբ:

ՊԵՐՈՒԹԻՒՆ Մարգարեան, վարժարան, Մայիս 23 տուած է աւանդութիւն զարմած «Արարական» օրը, որ տեսած է Ժամը 7-30էն 14: Օրը սկսած է Մարգարեանի տեղին Կրկնապար Գալուստի խառն, որ չէաւած է թէ օրը թուրքին համար ուրախ օր մըն է: Այնուհետեւ հայ կաթողիկէ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ փոխ ժողովուրդապետ Կարապետ Թաղապետ անցիկը հանդիպարու պէս բացուած յայտարարած է Մեարդուկեան օրը: Կարգաւորակ զարչութեան անտուր խառն տուած է ՄԱՄՄ-ի տաւարակ տեղ. Գրի. զոր էհնախան: Ան ըստ է, ի մէջ այլոց որ զարգրեց տաւարութիւն է ուսումը զամբել, լուս մարդ պատրաստել, նա զերիտունայ պատրաստել: Տեղի ունեցած է զեղարեւտական բաժին մը եւ մարգարեան խառն:

ԱՆԹԻԼԻՍՈՒ մշակութային կերպորանցիկին մէջ Մայիս 17ին, կարգաւորութեամբ Հայ եկեղեցւոյ Համադարձային Լուսնապետ Սիւրբնուրդ (ՀԵՀՈՒՄ) տեղի ունեցած է շահեկան զուստապետութիւն մը Սիւրբնուրդ եւ հայապետին ինչը նուրբները իրար: Օրուան զաւալուր կողմէ Գրիգոր Ծանիքեան, զոր թաղապետ խառն է ինչը ներկայացուցած է յանուն վարչութեան, Կանախ Գուգլուհին: Դաւապետ նախ անդարձուած է զոր եւ ծրը զարբեր ընդունող պատմական անցքերուն, ինչով որ Հար յատանին մէջ զերիտունութեան իրենց պետական կործ ճշգրտումը կատարուած է շեշտուր համար իր փողովուրդի իրաւասիրութիւնը: Այնուհետեւ երաժշտական անդարձուած է 387 թուականին Բիւզանդական կայսրութեան եւ Մարաշեան Պարսկաստանի միջեւ Սալայատան ըստմանունէն ետք երկրին մէջ տեղեկուած զարապետին իրաւիկներին: Տեղաւած է թէ ներկայիս այլ կը զարաւանակին ինքնութեան աշխատանքն ապաւոր: Դաւապետեան աւարտին ներկայութիւն հետ զրոյցի միջոցով անդարձուած կատարուած է հայ ազգային գինեծծութիւն ընդունող այլ երկրայիններու եւս:

առին զային էին արեւտանոց եւ կարգաւոր աշխատանք: Բայց հենց որ մտքը ներք էին ամուսն իրանները, մտածում էր միւր զրոյցի թանա մասին:

ԱՅՈՒՄԱՆՈՒՄ
ՊԵՐՈՒԹԻՒՆ
(աւստրալիական թաղապետութեան)
Վ. Ա. ՎԱՐԴԵՆ
Ե. Ս. ԳՈՐԳՈՐԻՍԻՆ

ՄԱՍՆ ՎԵՏԵՐՈՐԻ

ԹԻՈՂՈՒՄԱՆ ՍՈՒՆՏ

Ինչպէս էլիւ, երբ նուազում էր նկարները, պատշաճութեան մարդիկ էին հաւաքում: Ձգեան ինչպէս լուրը հաւաքում էր միւրեւ. ամենահաշուար փողոցներ եւ մտածանալով անց անցան թաղապետին: Հաւաքում էին:

Հենց այդպիսի մը Ժամանակ էին եկու, եւ էինքներ: Կառը ըստ ստիպանք կոնքանց անց հետո, իսկ ինչը խառնեւ արեւին:

Երբ Արցախեան վերադառնալու համար, եւ էինքներ հետ արեւտան կան- լեց ներքին:

- Շուրջապետութեան, Յովհաննէս ար- լեց:

Այնուհետեւ մարին՝ տարեց նրա խառն անց ուղարկել զնկը իր օդ- երաժշտական իրերին, երբ յանձարար- անքով մէջ նկատու Սուրբնուրդը պար-

**Ս. ՄԵՍՐՈՒՊ
ՄՇԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵԴՐՈՒՆ**

ԿՈՐԵՆՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

« ԼՈՅՍ »

ԵՒ ՆՈՒՄԱՐՈՒԹՅԱՆ
ԵՒ ԱՇԱՏՈՒԹՅԱՆ

Գրական – Գեղարվեստական
հերթական երկօրյա՝ Կր. Նախարարի

Շաբաթական երկօրյա՝
Կրթության նախարարի հիմնադրի

ՀԵՆՐԻԿ ՄԱՆԻՆԻՆ
« ԵՒ ԱՆ ԿԵԴՐՈՒՆ »

Համապատասխան ցուցակով համար՝
Հինգշաբթի, Յուլիս 19, ժամը 20-30ին

10 bis, rue Thouin, Paris Vème
Métro Cardinal Lemoine, Monge

Մուտքը ազատ է

**Ս. ՅՈՒՀԱՆՆԵՍ-ՄԱՐԻՅԵ
ՓԼԱՐԻՉ**

**ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՑՑՑ
ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅԱՆՑ**

ԿԻՐԱԿԻ, Յուլիս 15

Ե. ԿԻՐԱԿԻ ԶԿԻՒ

ՀՈԳԵՂԱՍՏԱՆԵՆ

ԳԻՒՏ ՏՓՈՑ ՄՐԵՈՒՇՈՑ

ԱՍՏՈՒԱՆԱՆԻՑ

Ժամերգության՝

Ժամը 8.30ին.

Պատարագ՝

Ժամը 10.30ին.

(Շար.)

ՍԱՄԱՐԻՆ-ՄՈՒՐԱՏՆԵՆ, ՎԱՐՎԱՐԱՆ – ՄԵԽԻՐԱՆԵՆ ՄՇԱԿ. ԿԵԴՐՈՒՆ

**ԴԱՍԱՆՍՈՒԹՅԱՆՆԵՐ ԵՒ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ
ՑՈՒՆԻՍ ԱՄՍՈՒՆ**

ԴԱՍԱՆՍՈՒԹՅԱՆՆԵՐ

- ՇԱՐԱՐ 14, ժամը 14ին. – Տղեր, Մարի-Լիան ՇԵՎԱԼԻՔ՝
« ԶԻՆՆԱՎ ԿՐՕՒԱԿԱՆ ՄԻՆԱՐԱՈՒԹՅԱՆՆԵՐԻՈՒ
ԵՒ ԿԵԼԻԿՈՑ ՀԱՅ ԱՐՓԱՆՆԵՐԻ ԾԱՐՔԱՐՈՒԹՅԱՆՆԵՐԻՈՒ »

- ԿԻՐԱԿԻ 15. – Վարժարանի ստեղծող ԴԱՇՏԱՆՆԱՆԻՑԻՆ, առիթով, զիմու-
կառույթով տեղի կ'ունենալ պարտեզին մէջ:
- ԵՐԵՎԱՆԻ 17, ժամը 19ին. – Տիկին Մարիան ՏԵՏԵՆԱՆ ԿԵԼԻԿԱՆ, ԿԼԱՆ-
ՔԵՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒՄ ԵՐ ՎԵՐԵՂԻ ԳՐԱՎ ՎԵՐԵՂԻ ԿՐ ՆԵՐԿԱՅԵՐԻ ԵՒ ԿՐ ՆԱՐԱՐՈՒՄ:
- ՀՐԻԳԵՆԱՐԻ 19, ժամը 19ին. – Հ. Յարութեան ՎԵՐ. ՊՅՏԻՆԵՆ՝
« ԼԵՆԻՆՑԻԿԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ՀԱՅՈՑ ԿԻՐԸ »
ԵՒՐԻՆ ԶՈՐԸ ԿՐ ՊԱՏԱՏՈՒՄ:
- ՇԱՐԱՐ 21. – ԵՐԱՇՏԱՆԱՆ ՏՐԵՆ, ԿԵԼԻԿԱՆ, ԿԵՂԵՐԻՑ ԿԱՐԱՆԴԵՐՈՒՄ
ՄԵՋ:
- ԿԻՐԱԿԻ 22.4 Պաշտամանի փակում կարգը փաթեթով, ԿԵՂԵՐԻՑ ԿԱՐ-
ԱՆԴԵՐՈՒՄ ՄԵՋ:

ՄԱՐՈՒՄ – Յուլիանուկեր անկողնի քաղ Ե Խառանդութեան համար, ժամը
13-19, իսկ Շաբաթ ԵՒ Կիրակի օրերը ժամը 10-19:
(Հասցէ՝ 26 rue Troyon – Tél.: 01. 45. 34. 68. 28)

CINE-CLUB

« Achkar » / UCFAP

Ciné-Club
« Reuben Mamoulian »
Sous le parrainage

de Robert GUEDIGUAIN,
réalisateur

Jeudi 19 juin à 20 heures

Hommage Henrik Malian
UN COIN DU CIEL
(LA GIFLE)

Un film de Henrik Malian
1980, 1h50, VF

D'après le récit de Vahan Totovents
Musique de Dikran Mansourian

Avec Mher Mgrditchian,
Sofiko Tchioroueli,
Achod Adamian, Galina Bélinova

Directeur des programmes :
ARTO PENEHIANIAN

P.A.F. : 5 euros – Réduit : 3 euros

UCFAP
6 Cité du Wauxhall – 75010 Paris
Métro: République

Imprimé sur les Presses
du Journal « HARATCH »
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0699 K 84976

ՀՈԳԵՂԱՍՏԱՆ

Սոցիալ Դիմադրաւ Չնայեան Կու-
սակցութեան, Գրաստայի Շրջանի Գրիշ
Ժամերը Կր ծանուցանել թէ

ՀԵՂԱԿԱՆ

ԳՐԱՆ ԿԱՆԱԳՆԱՆԵՐՈՒ

Վրաստանի Շահնաշատեան պատան ԿՐ
Կատարել Կրթութի, Յուլիս 15ին, Փա-
րիզեան լրբան Շահնաշատ ԿԵԼԵԿԱՆԻՑ-
ՐԱՆ ՄԵՋ:

Հոգեմաշ Հայ Երեսասարգական ԿԵ-
րանին ՄԵՋ, Արաստակ Տրապարակ, Ար-
Ֆորգիլ, Ժամը 14ին:

**ՀԱՄԱԳՅՈՒՆ
-80- ՄԱՍԿ**

ՀԱՄԱԳՅՈՒՆԻ ՁՈՐՈՒՄ
ՑՈՒԼԻՍ 13 - 27, ԵՐԵՒԱՆ

Կարգաւորուած յատկապէս սփռու-
ածայ օտանորութեան համար, այս
համաժողովը կ'առաջարկէ համախմբել մեր
հրատարակութիւնը Հայ մշակութի ուր-
մէքերով:

Մրցադրուած են՝
● առիթով դասախոսութիւններ, պա-
կաւոր մասնագէտներու կողմէ,

● կար սեղաններու,

● աշխուրհները (ճարտարապետ-
կան դարաւոր համալրիներ, թանգարան-
ներ, դրոշմ, արձանաց, սաղապական
և այլն),

● մասնագէտներու գեղարվեստական
կոլլեքցիոն.

● դիւնալային հաւաքութիւնը,

● շրջապատյալ մը Արցախի:

Ծառայի լրբան Շահնաշատ Ե, լրբայ
Ի պահպանող Շահնաշատ դասախոսութիւ-
ններու ու լրբայարկութիւնները կրնան աղը-
րի հոսե այլ լրբայարկութիւն:

Համապատասխան փորձաքննութիւնը կ'ը-
րաւարտէր յատկապէս լրբայ Կատարումը
համախմբել Կատարումը մը մէջ,
ստանալ հաւաքող պատկերով:

Համախմբումը տեղի կ'ունենայ Երե-
ւանի համալրարկութեան հիշատակ մէջ:
Ժամանակը Յուլիս 12ին, մէկօրու՝ Յու-
լիս 27ին (Արցախ աշխուրհներու հա-
մար՝ Յուլիս 30ին):

Արձանագրութեան և ստորագրութեան տե-
ղիութիւններու համար գրելի Տիկին
Հուրիկ Պարգաւարտեանին՝ Փարիզ,

01. 42. 29. 10. 24 Գամ
– navesti@wanadoo.fr

LA MAISON DE LA CULTURE
ARMENIENNE
D'ALFORTVILLE
présente

« GALA M.C.A. 2008 »

sous la Présidence
de Monsieur René ROUQUET,
Député-Maire d'Alfortville

SAMEDI 21 JUIN à 20h45
Salle de Spectacle – Pôle Culturel
Parvis des Arts à Alfortville

Au programme :
Poésie – Récital de Piano
Dances arméniennes

— Participation aux frais —

Renseignements: tél.: 01 43 76 55 89

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

Section « SEVAN » de Vienne

**GRANDE FETE
CHAMPETRE
ANNUELLE**

Animée par les GOLDEN BROTHERS
Dimanche 15 juin à partir de 12h

Au Parc de Gemens
avec la prestation « Chants et Danses »
des enfants de l'école arménienne

Buffet • Buvette
Ambiance arménienne

Tombola

— Salle couverte en cas de pluie —

□

Section « D. MISSAKIAN »
de Sevran-Livry

La Section « D. Missakian » de Sevran
Livry vous attend nombreux pour son

« K H O R O V A D Z »
Le dimanche 22 juin à 13h
à la Maison de la CBAF

17 rue Charles Péguy
93190 LIVRY-GARGAN

Réervations :
● Madeleine : 01 43 83 87 68
● Nilva : 06 87 05 00 67

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

**Séjours d'été 2008
à Bellefontaine (Jura)**

SEJOUR D'AOUT

La session du mois d'aout aura lieu du 26 juillet au 13 août 2008 pour
les enfants nés entre le 1er janvier 1993 et le 31 décembre 2001.

Renseignements et inscriptions :
C. B. A. F. – Conseil d'Administration

17 rue Bleue – 75009 Paris
☎ 01 53 34 18 18

Email : cbaf@wanadoo.fr

Séjour du mois d'août à Bellefontaine

La Croix Bleue des Arméniens de France recherche
pour son séjour du mois d'août à Bellefontaine

un animateur « Garçon » de plus de 18 ans,
avec ou sans BAFA.

Merci d'adresser votre candidature à C.B.A.F. : 17 rue Bleue 75009 Paris
ou par fax au 01 53 34 12 13 ou par e-mail: cbaf@wanadoo.fr

Ս. ՄՈՒՐԱՏՆԵՆ ՎԱՐՎԱՐԱՆԸ

ՆԱԽԻՐ ԱՇԱԿԵՐՏԱՅ
ՄՈՒՐՈՒԹՅԱՆ

ՄՈՒՐԱՏՆԵՆ

ՄՈՒՐԱՏՆԵՆ

ԿՐ ՏՐԱՊԵՐՑ

**LE COLLEGE S. MOORAT
L'UNION DES ANCIENS ELEVES**

L'ASSOCIATION
DES PARENTS D'ELEVES

vous invitent

**Ա. ԻԱՆԴԱԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԻՄԻՆ
à la Fête Champêtre traditionnelle**

Dimanche 15 juin à partir de 12 heures

Animation musicale

Chants et Danses par les enfants de l'école

Khorovadz – Buffet – Buvette

Jeux – Tombola

Grand parking

Tout est prévu en cas de pluie

au COLLEGE ARMEINIEN SAMUEL-MOORAT

26 rue Troyon 92310 SEVRES

(Métro : Pont de Sèvres)

Réservation des tables : Karine : 01. 47. 20. 20. 05

Որհանգիստներն այս շաբաթ բնորոշ
ըլլալով հանդերձ ցոյցերու կազմակեր-
պումը դիւրացնող օրէնքի փոփոխութե-
նը, ստակաւիճ կը գործէ՝ արտակարգ դե-
մակի օրէնքն որ կը սահմանափակէ և
կարելիութիւնը եւս որ Ներսիսյանի Ու-
հուրդին քննադատած կէտերէն մէկն

ՕՐՈՒՄԱՆ ԴԵՊԵՐՏԵՐ

ԵՐԻՔԵՆԱԲԻՐ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԻՐԼԱՆՏԱՅԻ ՈՉԸԼ

Ուրբաթ, Յունիս 13ին, անսովոր մը չէր իրականացներ, քաղաքական, պատասխանը կըլային Սահմանադրութեան, որ բուն Սահմանադրութեան պարզացումը տարբերակ էր, ինչ որ չիմական էր մէկ փոփոխութիւն ընթացէ՛ր, ըստ անոնց որոնք կարգացումն է հասնոցէն էին այս վերջինը: Իրականացնողը 55,4%ով ո՛չ բաժնի, ժամանակութեան համեմատութեան ու 55,13%նայէ՛ր է: Այս փոքրիկ երկրին է որ խաղաղ կու գայ առաջա՛կ որ անկեղծ ընտրական Միութեան մէջ, որու նախագահութիւնը կը տանձնէ Ծրանա Յօսիկ Լիս: Երբայի պատասխանատուները, համար իրականում չ'ըզը պէ՛տ էր նոյն վերջինը հասնոցէ քաղ ինչ որ ընթացէ էին ժամանակն ու Հայաստանի փոփոխակի արդիւնները: Փարթի և Պէրիկ Կիւրճեան արտաձեւել կարգացումը գործնաբար, բայց կան սահման, ժամանակ ժողովարարի մէջ, որոնք զո՛ւ են: Աճը թէ՛ ծախքի մաս գլոսափոխութիւն ցոյց տուա՛նք ինչ պակեթի՛ր Ազգային ձեռնարկ համաժողովարարին, ոչ նոյն պատահաններով: Ամէն պարզապէս մէջ, եթէ ներքին տառապէր էր չէ որ ծնած է ներքին տառապ, ինչպիսի կ'ուզէր համաժողով երկուստե՛ր զիջակարարին, ինչպիսի Սարգսյ, շատ անգամ վիճակ մըն է որ մտնող տասն է Իրականացնողը պատահանում:

Յունիս 16ին 27երը (արտակէն նախաբերին) կը գտնուողէ՛ր հաւանած էին անդադրուելու: Համար Իրականացի շտաբին հետեւանքներն է:

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԲՈՒՐԻՔԻՈՍ արտաձեւել գործերու նախադրէր Փարթի մէջ պատասխանելով իր երկին Միջկողմանական միութեան մասնակցութեան մասին հարցումը: Երբ, բան է թէ առկա էին չէ՛ր որոշում տասն էր այդ մասին և, թէ՛ կրնայ յուսովին անկէ դուրս մնալ:

ՅՐԱՄԱՅԻՆ Երկու քաղաքացիներ՝ Ժան-Մարի Լէֆֆը և Գիյոմ Կեան, Յունիս 13ին Դաւանդարէր մէջ շտաբին տեղ ունեցան ինչ նախագայ, ասպետ-էն շուր: Խոստովութեանը շարժանքը և լինելը արդարեւ են և կը զարմիր քարկերպուն: Ծրանային և Սարգսյի քարկերպութեանը: Ամէն ձեռնաճէլ, յարաբերակ շախմատէ՛ր և շախմատ-տեսիլական ընդգիծութեան պարզուելու կը զանք որ Ծրանա շատ կ'աշխատէր զիջակարարին տարով Սարգսյ նախագայ չէ:

ԳԱՆԱՅԻ քաղաքին մէջ, Յունիս 12ին, պայման մը օգը հասած է Համարի մէկ անգամից տանք: Պայմանութիւն հետեւանող կոթը Պաղեստինցիներ ձեռնած են, որոնք վերջ համար անգամուն են, և ամուսն արարած էին: Ըստ Համարի, ամուսն արարած է և խորհրդական անդամութեան մը պատահանու:

ԲԱՆԱՅԻՆ (Սֆայնիստան) գլխաւոր բաժնէն կըլցան են փոխառու տուր գործեր քաղաքացիները, կըր թաղանթներ կըլցան են օգը հանել զըն:

ՕՐԱԲԵՐՐ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԵՒՆԱՐԵ ՄԻՍԱՆԻՍԱՆ (1884-1957)

Fondateur SCHEVARCH MISSAKIAN

ԳԱՆԱՍ

ՅՈՒՆԱԳԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԴԱՍԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՎԱՆԵՐԱՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏ

Ս. ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԻՈՒՄԸ
ՈՍՏԻՎԱՆԻՐԻԹԵԱՆ
ԳԵՂԱՎԱՐՆԵՐՈՒՆ ԷՆՏ

Յունիս 13ին նախագայ Ս. Սարգսեան հանդիսարձ ունեցած է օստիկանութեան զիջակարարին հետ, անդադրուելով շարք եր հարցերու: Անոնց զիջակարարին եղան է Մարտ 1ի օդերդուրիները: Ս. Սարգսեան բան է թէ ընտրութեան հետեւած զիջակարար ցոյց տուած են թէ հանդիսարարի կարգի պահպանութեան որդարին մէջ լուր ընկերակի կան: Այդ զիջակարարին հաւանաբար պատասխանաւ նկատու է թէ ցոյցերու կարգաւորութիւնը, թէ՛ պիտուի, թէ՛ օստիկանութիւնը:

«Համարած եմ, եթէ մեր օստիկանները գործողութիւններն լինեն առկա օրհնանալով, եթէ եթ օստիկանութեան պատասխանութեան մակարդակն աւելի բարձր լինէր, գուցէ Տաւրաթ լիւնը խառնուիլ այն միջ օդերդուրիները որը 2 օստիկանի, 8 քաղաքացի, կենաց ինչոց բան է ան:»

Նախագայ անդադրուելով է համարաւոր օստիկանութեան գործողութեանն ու այդ մարդին թեւորիւնները, Բաժնաւորութեան է շարժակարար, հանդիսարար փոփոխութեանը, պահանջու լուր ու կրնուի Սարգսեանի ըրալ: Դաւանաբար է կարեւոր անձեւուն, կան անոնց ինքնապարտութիւն տեղեւուն նկատու է կողմանակ ընթացող չէլուրով է անդրեւական օրէնք աւարք անդադրուել պիտի չմնայ:

ՀԱՆԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԻՐ
ՀԱՄԱՅՆԱԳՐՈՂ ՅԱՆՁՆԱԴՐՈՒՄԸ

Նախագայ Ս. Սարգսեանի հրամանաւոր յառուկ յանձնախումբ եր կարգաւոր է ան երբ ամուսն, ընթացքին պէտք է համարուելու աշխատանք կատարել, օրէնքով մարդին անէ Հանդիսարարին խորհուրդը: Ինչ խորհուրդներին մարդին կարգաւորակ պիտի ունենայ ու զիջակարար խման հանդիսարար - քաղաքական երկիւստութիւն: Յանձնախումբը պէտք է ընդգիծութեան և երկիւստութեան մաս կարգող քաղաքական ուժերու և քաղաքականական հանդիսարարին ներկայացուցչութեան հետ ապահով շահագործող ընթացքները մասնակցութիւնը նոյն խորհուրդին կարգը որդարու և կանխադրուելով ժախճութիւն աշխատանքին:

Յանձնախումբին անգամ են Ռոդեր Սարգսեան, Սարգսյ ԲՅՅ, Արամեան, Խիլի Գարգիւնեան, Վիկտոր Պալլաշեան, Յովհաննէ Զաւաթեան, Պերճ Չէլիճեան, Սերգէյ Համարաւորեան, Սարգի Յարութեան, Բովանա Պոլոսեան, Արշակ Սարգսեան, Եւորի Սարգսեան, Ստ Սարգսեան, Եւաթըր Բաշարեան:

այս պատահանու Ծրանա 126%ի հասած է բանտերու կարգուրեւ համեմատութեանը:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Հպատակութիւն տաւարու համար Ստեփանը 13ն հարկէ պատահանել 310 հարցանքներ և ուր մարի Կիւրճեանն ապրած էլուր: Ընդգիծութիւնը Համեմատել չէ այս քաղաքացիութեան:

Directrice : ARPIK MISSAKIAN
83, rue d'Hauteville - 75010 Paris
Tél.: 01 47 70 86 60 - Fax : 01 48 00 06 70
Courriel (email) : jharatch@aol.com

ԲԱԺԱՆ ՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
Փրանս: Տար: 250 երթ - Վերանայ: 135 երթ
Արտասանում: Տար: 300 երթ (Սֆորթայ առաքում)
270 երթ (Տարաքում առաքում) - Հաւոց: 1,20 երթ
C.C.P. Paris 15069-82 E

83e ANNÉE - N° 21-980

ՎՐԱՍԱՆ

ՎԱՆ ԲԱՅԵՐՈՒՐԻԹԵԱՆ ՆԱՄԱԳԱՆԻ
ԽՈՐՀՈՒՐԻՐ

Նախին երկուստեան և լրացող վան Բալլաշեան վրաստանի նախագայի խորհուրդին նախագայ է: Հաւանալ է որ ցոյցի ապրանքի փոքրամասնութիւններու և Հարապիկ Կոլկաի շրջանային խորհուրդներին տարնաւ հարցերով:

Վրաստանի նոր խորհուրդները երբ հայ երկուստեան, ունի Ներմոտիկութեան Հնկին Սիլիանը, Արաւալալեան Բաւրթիան Յովհաննէսեան և Թիֆլիսի Արմէն Բալլաշեանները որ վրացական մարդաբանութեան հայկական Բաւրթիան զիջակարարութեան զիջակարար է:

ՓՈՒՐԳՈՂ
ԵՐԻՔԱՅ 2008

Երբոր խաղաքին Ծրանա Պերի մէջ Ուրբաթ Յունիս 13ին շախմատի պարտասան էր կըլցէ 1-1 արդիւնքով Հաւանալեան: Սիլիան Ուրբաթ, Ծրանա զիջակարար մէջ յոյսեր ունէին որոնք ի զեւրի կան, որոնք այս արարաբանութեան ներկայացուցին: Ծրանայի խաղող հանդիսարար տեղի Կիւրճեան Յունիս 17ին Խաղալող զիջ էր պարտի յաղթել կարեւոր յառուկ համար որդարում էր, որ կարծու պիտի ունենայ նաեւ Հայաստան - Ռուսական մրցումին արդիւնքին: Նոյն օրը Խաղալող Ստեփան Սիլիան 1-1 արդիւնք մը ընթացէ մէջ խաղալող զիջ:

Եւրաթ որ Յունիս 14ին, Կ. Խաղալող մէջ կարծու 2-1 յաղթել Շուրաք և որդարուցու խաղողը աւարաբաններուն համար: Նոյն խաղալող մէջ Ռուսական ալ 1-0 յաղթել այս մրցաւորքի վերջին ժախճութեանը Յունիսները, որ դուրս կը մնայ:

Կիւրճի Յունիս 15ին, Հալիսեան որ ապրանք դուրս մնացած է մրցաւորք, պատասխ յաղթանակ էր աւարած 2-0 Փարթիկայի զիջ, որ արդէն որդարում էր այս Կ. Խաղալող մէջ: Որտեւ անկէն անապարի խաղալող Բալլաշեանի կրտսեր Յունիսները վերջին պահուն, երբ խաղալողին կրտսեր Յունիսները վերջին քաղաք ժամուն մէջ և յաղթելու Սիլիան 3-2 է: Այս վերջին խաղալող դուրս ձեռնէր մրցաւորքին և քաղաքը աւարաբաններուն համար որդարուցու Փարթիկայի կողմէն:

Ի զիջ, Բուրքեան - Չեխիս այս խաղը Կիւրճի իրկիւն պատահան էր, որ խաղալող նաեւ Հայոց Ներկայացուցչական մասին ճախարակող ընթացակ 1 կարգով: Սիլիանները հանդիսարարին իր Սարգսյ Ժորժի խաղալող նախագայ (այդք Սահմանադրական խորհուրդին) Ժախճու Շուրք, որ լրանալուցին անցած եր զովի Բուրքեան, եր կարծու իր մարտական ընթացքը, ընդգիծող, ընթացող զուր որ Ռուսիկանը չու չէ և չէ յոյսեր, Զուր չէ շատ կը նկատուի օրէնք խաղալող Հայոց Ներկայացուցչական Շուրք խաղ ներկայան էր կը պիտի եր անդադրու պէտք է մնալով: Գիյոմ Կեան պէտք է նաեւ, և թէ՛ քաղալող մը անգամ - զարման են հարկ է մնալով, մտածող անհաւատ: Ու օրն այս նոյն յանկեղծ ընթացքը քաղաքական ծանրաբան պատահան գտնուող եր Բուրքեան Չեխիս մրցումին ինչպէ՛ս ալ Հայոց Ներկայացուցչական վերանուրէ...

(Ṭwṛ. 233)

[illegible]

ՇՆՈՐԱԿԱԿԻՔ

Զառիկ Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի և Կեղեկոյ Կրամար, քրիկրակայինը եւ իւրիկն շարժանկութիւնները կը խոստան Փարիսի Սուրբ Յովնանեմ-Լը-Կրայի Սուրբ Եկեղեցին Տիկնայ Գուն-նախարարներն ու Կեղեկոյն անուանու-լուքեան տանին առկին Կեղեկոյն, ա-րարողութիւններու համար նախկէ պա-տարալին շատու գեղեկիկ ինչ մը եւ Քաշեան զոհան մը:

TEBROTZASSERE

RENTREE
DES CLASSES
2008 - 2009

Inscriptions ouvertes
à partir du 5 mai 2008

TEBROTZASSERE
Académie de Créteil
Ecole mixte bilingue
Franco-Armenienne
1 boulevard du Nord
Carrefour d'Arménie
93340 LE RAINCY
Site internet : www.tebrotzassere.com

Chef d'Etablissement
Monsieur Haig SARKISSIAN

- Maternelle : Trois sections
- Primaire : Sous Contrat Simple
- Collège : Sous Contrat d'Association avec l'Etat.

Equipe pédagogique compétente
et motivée

- Programmes officiels de l'Education Nationale
- Enseignement de la langue et de la culture arméniennes
- Cours de chants :
- Choral Tebrotzassere
- Cours de danse arménienne
- Cours d'informatique dès le primaire
- Langue vivante 1 : anglais
- Langue vivante 2 : allemand ou espagnol.

Equipements pédagogiques
Laboratoire de langues — Centre de Documentation et d'Information —
Salle Informatique — Laboratoire de physique-chimie.

Activités extra-scolaires
Atelier de théâtre — Association sportive section football.

Pour tout renseignement :
Tél. / fax : 01 43 81 01 72
direction@tebrotzassere.com

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ
HAMASKAINE

Գեղամ Գեղամեան կը ներկայացնէ՝
« ՀԱՅԻՐԸ ԱՊՐՈՑ ՄԻՆ »,
ՎԱՃԱՊԱՎԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱԳՈՐՆ
ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՍԿԶԻՐԸ

Գ. Գեղամեան եւ Սուրբ Զաղչոյցիկի
գործակցութեամբ հրատարակուած աշ-
խատութիւնը քաշաներէ եւ անգլիէն
լեզուներով՝

Հինգշաբթի, Յունիս 26 ժամը 20-30ին
Փարիսի Հայ Մշակույթի Տան մէջ
17 rue Bleue — 75009 Paris

CONCERT

À l'occasion de la Fête de la Musique
Hamaskaine organise un dîner, à la
Maison de la Culture Arménienne de
Paris (17 rue Bleue - 75009 Paris), le
Lundi 23 juin à 20h30.

La soirée sera animée par un groupe
de musicien « Armenian Folk Quintet »,
venu spécialement pour participer au
Festival Jazz de Paris.

Les musiciens présenteront un réper-
toire de musique arménienne tradi-
tionnelle (duduk, dhol, clarinette, accor-
déon).

LA MAISON DE LA CULTURE
ARMENIENNE
D'ALFORTVILLE
présente

«GALA M.C.A.
2008»

sous la Présidence
de Monsieur René ROUQUET,
Député-Maire d'Alfortville

SAMEDI 21 JUIN à 20h45
Salle de Spectacle — Pôle Culturel
Parvis des Arts à Alfortville

Au programme :
Poésie — Récital de Piano
Danses arméniennes
— Participation aux frais —

Renseignements: tél.: 01 43 76 55 89

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

Séjours d'été 2008
à Bellefontaine (Jura)

SEJOUR D'AOUT

La session du mois d'août aura lieu du 26 juillet au 13 août 2008 pour
les enfants nés entre le 1er janvier 1993 et le 31 décembre 2001.

Renseignements et inscriptions :
C. B. A. F. — Conseil d'Administration
17 rue Bleue — 75009 Paris
☎ 01 53 34 18 18
Email : cbaf@wanadoo.fr

Séjour du mois d'août à Bellefontaine

La Croix Bleue des Arméniens de France recherche
pour son séjour du mois d'août à Bellefontaine

un animateur «Garçon» de plus de 18 ans,
avec ou sans BAFA.

Merci d'adresser votre candidature à C.B.A.F. : 17 rue Bleue 75009 Paris
ou par fax au 01 53 34 12 13 ou par email : cbaf@wanadoo.fr

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

ԼԻՈՆ - ՎԻՍԿՈՒՐԱՆ

Կապույտ Սուրբ Լիոն - Վիկտորյանի
Վարդապետութեան աշակերտները կը
հրապարակեն իրենց արտադրանքները
հրապարակելու համար Ք. Խարկոյ-
նի և Խարկոյնի համար, ճաշով մը:
Կիրակի, Յունիս 22, ժամը 12-30ին,
Վիկտորյանի Տան Մշակույթի Տան մէջ
կը տեղի ունայ Կիւնիանոս Գալուստի
Խարկոյնի և Քրիստինի, որոնք Կիւնիան
Ժամանակի ներկայ թուր Կիւնիաները եւ
Հայ Կուսակցութեան նախնիները:
Յուրի Ժամանակահատիւներ՝ 12 Կիւնի,
Երեւանի ինչ գին,
Տեղիք ապահովել, հետաձգելով՝
Հայ Մշակույթի Տան. 04 78 26 28 71
04 78 51 75 55
Թիւիւն:

CINE-CLUB

•Achikar • UCFAF

Ciné-Club
•Rouben Mamoulian •
Sous le patronage
de Robert GUEDIGUIAN,
réalisateur
Jeudi 19 juin à 20 heures
Hommage Henrik Malian
UN COIN DU CIEL
(LA GIFLE)
Un film de Henrik Malian
1980, 1h50, VF

D'après le récit de Vahan Totovents
Musique de Dikran Mansourian
Avec Mher Mgrditchian,
Sofiko Tchiaraoueli,
Achod Adamian, Galina Bélinova

Directeur des programmes :
ARTO PEHLIVANIAN
P.A.F. : 5 euros — Réduit : 3 euros

UCFAF
6 Cité du Wauxhall — 75010 Paris
Métro: République

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 01 52 037 001 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ
ՄԱՐԿ
80

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՍ
ՑՈՒԼԻՍ 13 - 27, ԵՐԵՎԱՆ

Գաղմախարակուած յառաջակէտ տիկնա-
րահայ ուսանողութեան համար, որ
համախարակուած կ'առաջադրէ համակիկ
երեսապարտութիւնը հայ մշակութիւնը
մէջ:

- Մրցաբաժան են՝
- ամփոփ գաղափարութիւններ, որ-
պէս ժամանակակից կոչմէլ,
- Կրթ աղանդներ,
- աշխարհիկներ (ճարտարապետա-
կան դրամար համալիրներ, Թանգարան-
ներ, գլխաւոր, որոնք, ուսումնական
եւ այլն),
- Ժամանակակից գեղարարական
կողմերը:

- Գիշերային հաւաքումներ,
- Երգարարութիւն մը Արցախ:
- Գաղափարի լեզուն հայերէնն է, իսկ
ի պահանջող հարկին՝ գաղափարութիւն-
ներն ու յայտարարութիւնները կ'ընտրեն
իչ նաեւ այլ լեզուներով:

Համապատասխան փորձառութիւնը կ'ը-
րախարակուած թուրապիկ լիկ հասարակ-
հանրի ու զուարթ ժողովրդի մը մէջ,
ստանալ հաջող պատշաճ:

Համապատասխան Կիւնիանոս Կիւնի-
անի համապատասխան հիւստան մէջ
Ժամանակ Յունիս 12ին, միկնում՝ Յուն-
իս 27ին (Արցախ այցելութեան հա-
մար՝ Յունիս 30ին):
Արձանագրութեան եւ անդադրութեան ա-
նգիւթիւններու համար գինիկ Տիկն
Հարկի Պաշտպանութեան, Փարիս,
— 01. 42. 29. 10. 24 կամ
— navast@wanadoo.fr

Ս. ՄԵՍՐՈՐ
ՄՇԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԵԳՐՈՒՄ
ԱՐԿԵՆ ՄԻՄՈՐՆԵԱՆԻ

«ԼՈՍՏ
ԵՆ ԶԵՄԼՐԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԵՆ ԱՆՍՏՈՒԹԻՒՆ»

Գրական — Գեղարարական
հեղինակներ Երեւանի կը նախորդ

Շարժապատկերի թմարիկ
Կիւնիանոսի թմարիկի հիմնադրի
Հ Ե Ն Ի Ր Կ Մ Ա Լ Ե Ա Ն ԻՄ

Երեւանի կը սկսի
« Ե Ն Ա Լ Ե Ա Ն Ի Ն »
շարժապատկերի յուրապարտութեան:
Հինգշաբթի, Յունիս 19, ժամը 20-30ին

10 bis, rue Thouin, Paris Vème
Métro Cardinal Lemoine, Monge
Մուտքը ազատ է

ՄԱՐԿԻՆ-ՄՈՐԻՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ - ՄԻԿՈՒՐԻԱՆ ՄՇԱԿ. ԿԵԳՐՈՒՄ

ԴԱՍԱԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՁԵՆԱՐԱԿՆԵՐ
ՑՈՒՆԻՍՏԱՆՈՒՄ

- ՀԻՐԵԳԱՐԻ 19, ժամը 19ին — Հ. Երեւանի Վր. ԳՏՏԻԿԵԱՆ՝
«ԵՆՆԵՏԻԿ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՄԵՋ ՀԱՅՈՑ ԴԵՐԸ»
Կիւնիան լուրի կը զատախոսէ:
- ՇԱՐԺԱՐ 21 — ԵՐԱԺԵՏԱԿԱՆ ՏՕՒ, Երեւանի, Կեղեկոյն պարտէզներուն
մէջ:
- ԿԻՐՈՒՆ 22 — Պատանակալ Կիւնիան կարգով փաթեթով, Կեղեկոյն պար-
տէզներուն մէջ:

ՆԻՆՈՒՆ — Յուրապատկեր մտնի որ բաց է հասարակութեան համար, ժամը
13-19, իսկ Շարժապատկերի փաթեթով ժամը 10-19:
(Հասցէ՝ 26 rue Troyon — Tél. : 01. 45. 34. 68. 28)

EGLISE EVANGELIQUE ARMENIENNE

COLONIE DE VACANCES « LA SOURCE » à THOLLON LES MEMISES
(Près d'EVIAN) — Altitude : 1000M — Dans un cadre agréable, de beaux
locaux, ambiance arménienne et chrétienne. Organisé par
l'Eglise Evangélique Arménienne.

POUR LES ENFANTS, garçons et filles de 6 à 11 ans,

POUR PRE-ADOS, 12 — 13 ans.

DATES : du 11 au 25 juillet 2008.

PRIX : 405 euros (Réductions familles nombreuses)

(Voyage organisé en bus)

CONTACT :

Pasteur Joël MIKAELEAN — Tél. : 01 47 36 02 50

(Խառ. Ե. Դ. ԽԵ)

տեւանքները կրնայ թանկանալ :

ԱՄԱՐՈՒԼ ՄՈՒՐԱՏԵՆԱ ՎԱՐՃԱՐԱՆ
ՄԻՆԻՍՏԵՐԱՆ ՄԵՇԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԿԵԴՐՈՒՄ

ՏՈՒՐՈՒՄԱՆ ԱՆՆԱ ՇԵՐԱՎԻԻ ԴԱՍԱԾՈՒԹԻՒՆԵՐԻ ԿԵԼԻԿԻՈՑ ՀԱՅ ԹԱԳԱՌՈՐՆԵՐՈՒ ՆԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՄԻՐԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՅԱՐԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Մարի-Աննա Շերավիի այն երկ-
սասարկ սերունդի ներկայացուցիչ-
ներն է որ աճած փրփրի, ժերար
ճեպեանի հովանիին ներքին, Մոն-
թեպեանի համայնությանն մէջ, Տի-
գրիկի Իսպաիլ Օմէյի եւ այլոց կար-
գին, սերտ կապեր ստեղծած Ե-
րեւանի համայնությանն հետ, ար-
դէ՛հ չեղեցաւ իրեն կարծած են ի-
րենց առումներէրան կիլիկիան
յիթիւրուն մէջ:

«Կենտրոնական Քաղաքացիներ»
յուշահանգիստի առիթով (որ Հայ-
կական Կիլիկիան կարեւորագոյն
սեղը գրաւած է, Կիլիկիայ նուրի-
ւած դաստիարակներնուր շար-
քը, փրփրի Տէպեանով սկսած,
փակեց Մարի-Աննա Շերավիին, քա-
նի վերջին դաստիարակ իրեր, Յու-
նիս 13ին, նուրիւրած էր «Կեն-
տրոն» եւ Հայերուն:

Տիգրիկ Շերավի, սահիկներու օգ-
նութեամբ եւ քնարած նիթին եղա-
կանութեամբ (ժամէ մը աւելի) զը-
րաւեց ներկաները, կիսով բազկա-
ած ֆրանսացի հիւրերէ, որոնք
այս օրերու ցուցահանդիսի հետա-
արակի այցելուները դարձան:

Առաջին խաչակրութիւններու, օ-
րերուն է որ կը յայտնուին արեւել-
ից լատին իշխանութիւնները, ժամ
զիտուրկայ կրօնաւարական միա-
րանութիւններ:

Տաճարական սպիտակները, հիմ-
նուած 1120ին, ամբողջովին Աստու-
ծոյ նուրիւրած չոգնիկնէ բաղկա-
ցած էին, Ս. Երեկոյ եւ ուխտաւոր-
ներուն ճամբորդութիւնը պաշտա-
րուն համար: 1129ին անոնք, Կու-
նենայ իրենց առաջին սահմանա-
դրութիւնը:

Մալթիի փաճառականները, ժՄ.
գաւառ երկրորդ կէսին հիմնած էին
առաջին խաչակրութիւննէ առաջ, «Ե-
րուսաղէմի Ս. Յովհաննէս Հի-
ւանդան»-ը, որ 1113ին սկսեալ կը
դառնայ Կոնստանդուպոլսի Միաբա-
նութիւն եւ կը դուրս Էդոնի Պա-
պին հովանիին տակ:

1130-1150ի միջին այս մէկն ալ կը
զիտուրկայ:

Երբորդ կարեւոր Միաբանութիւ-
նը «Երեւանի Կաթողիկոս» Սրբոյնի Մա-
րիանոսի էր, կամ ՏԵՏԵՏՈՒՄԱՆ
պիտութիւն, որ նշնայէ սկզբաւ-
կան լրջանին կարգած էր Ս. Ժան
ՄԱԼԵՐԻ Գեոմետրիկներու հիւան-
դանցին, որ էր կարգին կը դիւ-
րաւան, Սկսած, 1198 - Փետր.
1198ի մէջէն, Ինքնովիտուրի պա-
րը 1199 Փետր. 19ին կը հաստատ-
կան տար զիտուրկական միաբանու-
թեան ստեղծումը:

Դասախօսը շնորհի էր կատա-
րած պրօպագանդայ, հաստատեց
որ բազմաթիւ աղբիւրներ կը գտա-
նուին ցոյց տալու Հայկական Կի-
լիկիայ եւ այս շնորհաբար Միաբա-
նութիւններու յարաբերութիւննէ
ըր, Միջին դարուն, քաղաւած՝ քա-
նաղան տեղերէ (քննիկներ, քրի-
ստիկաններ, իշխանականներ,
ճիւղական գիրքեր, պատմիչներ, դե-
ւանագիտական աղբիւրներ, եւ)՝,
շարքաւած ՏԻ, ՏԵ, Գաւրուր
Խիթաբիքի, Հայերի, Ասորիներէ,
Յոնիներ, Լատիններէ, Արաբներէ:

Այս յառաջարկէն յետոյ, Տի-
գրիկ Շերավիի անցաւ րուն նիթին,
բացատրելով թէ ինչու եւ ինչպէ՛ս
այս զիտուրկական կրօնական միա-
րանութիւնները հաստատուած են

ՊԵՐՈՒԹԻ «ԵՒՐԻ Լաւուս» հան-
դեսարանին մէջ Մայիս 31ին տե-
ղի ունեցած է Համապալանի նորա-
ստեղծ «Այլ» երգչախումբի եւ
«Փայեանի» պարի զարդը: Բաց
ժան խօսքը արտասանած են աշա-
կիրանիք Պօղոս Մարեան եւ Սեան
Չէօրեքեան, որոնք նշած են թէ
«Այլ»-ին կ'ընկերակցի լեւանաշայ
կամ իշններէ կազմուած հայկա-
կան ժողովրդական տանիկ նուա-
զախումբ մը: Այս երգիթներէն ետք,
զորապարուած է դերադրականական
յայտագիր մը «Այլ» երգչախումբին
եւ «Փայեանի» պարի զարդին կող-
մէ միացեալ համերգով մը: Ապա,
Բնմ բարձրացած է Լեւանաշայոց
Թեմի առաջնորդը՝ Գեղամ Եպիսկո-
պոս Եր Գաւհաստանի խօսքին ետք
«Այլ»-ին եւ «Փայեանի»-ին նկատ-
մամբ, շեշտած է մշակութային հա-
րաւորութեան պահպանման շոր-
թային մէջ մէջ դերակատարու-
թիւնը Համադպարի, որ էր առա-
ջելութեան նկատմամբ ունի մեծ
զիտակցութիւն:

ՊԵՐՈՒԹԻ Եպիսկոպոս Տէր Սեղոն

Հայկական Կիլիկիայ մէջ եւ ինչ
դրապատմականներէ մղուած Հայոց
Արեւելիքը քննարկած է այս հա-
ստատութիւնները:

Երկրորդ կարեւոր հարցական էր
թէ ինչպէ՛ս, կամ ինչ տիտղոսնե-
րով տեղ գրուած են անոնք Հայկա-
կան Քաղաքացիութեան մէջ եւ ինչ
արժէք ներկայացուցած է իրենց
կեանքի մէջ եւ անոր տաւած արժե-
ւորումը հայ Քաղաքներուն: Հա-
մար:

Այնուհետեւ դաստիարակները
շարունակուցաւ այս հիմնական մի

նայ Քաղաքարանին մէջ Մայիս
28ին, կազմակերպութեամբ ՏԵԻ
«Մարտապատմական» կոմիտէի քարոզ-
չական յանձնարարներին տեղի ունե-
ցած է Հայաստանի Ա. անկախ
Հանրապետութեան 90ամեակին եւ
Մարտապատմական կոմիտէին 60-
ամեակին նուրիւրած տնակա-
տարութիւնը: Բացման խօսքը ար-
տասանած է Մարտապատմական
կոմիտէի քարոզչական յանձնարար-
անուրով Մարիա Մարեան, որ նը-
շած է թէ ինչ 1915-ին տարի ինչ,
զի ողբերգութեան տարին է, ապա
1918ը յաղթանակի թուականն է:
Գեղարուեստական բաժինէ մը ետք
օրական դիտարար բանարար եղած է
Կարո Յովհաննէսեան, որ անդադ-
րաբար է նուա Մարտապատմական
կոմիտէին 60ամեակին, նշելով
թէ Մարտապատմական եղած է Լիւա-
նանի հայ կեանքի մէջ միջնորդը
մը: Երգակցութեան տանք բաղադ-
րան Դաւանդիւթեան տանք բաղադ-
րան, ապա զիտուրկական ու դադապա-
կան ապրումներուն տունն է, որ չի
քանդուր կեանքի սոփորական փո-
թորիկներու եւ թշնամի հարուած-
ներուն պատճառաւ:

Քանի հարցեր լուսարանելով, տե-
նուր համար թէ անոնք ինչ աղբի-
րութիւն դարձան են Հայոց արքունի
քին մէջ:

Նման նիթի մը, էր տեսակին մէջ
եղական, ինքնաբերական ժամէ մը
սակի կիլիկիայ ժամանակը երբ
ներկաները հետաքրքրուած հար-
ցանքներուն խնամարկէ պատասխա-
նուր տրամադրութիւն ցոյց կու
տայ դասախօսը, արժանանալով
չէր շնորհակալութիւններ:

ԹԳՊԱԿԻՑ

Սեւր, Յունիս 14

ԱՅՎԱԶՈՎ ՍԿՈՒ
ՊԵՆԱԳԸ
(ռուսերէնէ քարգմանց
Մարգարիտ Թէրզեան)
Է. Ա. ՎԱՐՆԵՐԻ
Ե. Ս. ԳՐԻԳՐՈՎԻՉԵ

ՄԱՍՆ ՎԵՅԵՐՈՐԴԻ
ՎԵՐՁԻ ԱՆՎԱՐ ՊԵՆԱԳՐԱՌՈՐԴՈՒՄ

Նախանձակում զանգ չեղեց, սպա-
սաւոր խօսած էր մէկ հետ:
- Իման Կոնստանտնուպոլիս, տես թէ
իշխանի սեռնուրին են զեղ ուղարկել,
- ներքեց ճաշ տակ տիկին Աննա:
Այլադպրեւիտ ու ինկերի զուրկ եկան
նախաճա՛ր, որուն կարծած էր թէին
տարիկն էր կին՝ Հասանաբար հարուստ
անսպասէի, կողքին էր երկու քամ-
րիւ ճաշակի ճոխաւանդաններ:
- Տնօրէնութիւն, շնորհակալու-
թեան, - զուլեց Այլադպրեւիտ անդադրի
զբաղմունքը փառախօսելու եւ մի անկ զը-
րած զուր թերթով տակ կնիւր:
- Նուր երկու տարի է չէի երեւում,
անց զերգաւորութեան: Բոլորովին մո-
ռաց էի զմե ճաշարարացուցի:
- Հիւանդ էի, սերկիւն, - հիւանդ էի:
Հիմա արքան անկ ինչ լաւ է, նորից ա-
ռող եմ: - Այլադպրեւիտ լոյսը մի պահ,
այս ինքնազանց հարցերէ: - Բայց դու-
ք վերջ է վերջը կ'աւար, թէ ումի՞նչ են

երբեք իմանում, թէ ով է իմ այդ խո-
հըրդարար բարեկամը:
- Ինչ կարեւոր է, թէ ով է նա, իման
նոստանալովով: Կարեւոր այն է, որ
սիրուն եմ ձեռն...
- Եւ դրանք իմ ձեռն տանելու եմ թե՛ն-
դափա: ինչ այս փոքր պիտուրար-
ցիկներ իմանեմ հարաւորին ժող...
- Այլադպրեւիտ հրաժեշտ տալուց
յետոյ ապրեւիտ, անկ'ընդհատ արցաւ,
տեղեւանելով ներքին եւ փոքր զէպի փո-
քոյի անկեւը, ուր կարէ մէջ նրան փա-
պատած էր լիկերեւոր սպասակաւ:
- Ինչու, ուշացած այդպէս, խառայի
միտալովա: Եւ արքէն սկսեցին անձնա-
գիտնալով: Այլ ինչ է... կարէ էր լի-
նում, հո չէի վիտարուր ձեռն...
- Ինչ է, ինչ տաւ, մէջէն ալ վիտարու-
ր մարդ է... ամբողջ էր ոսկերակ-
տակ: Պարզապէս ձեռքը եկաւ, դու
համար լոյս եմ լինում:
- Ինչու, է մեղքեւոր զայիս: Ա՜սա չա-
նի տարի է, եւ եմ ձեռն օրնում, որ պա-
րին Այլադպրեւիտ ծաղիկներ տանք,
շնորհներս, որ ինչպէս նկատու էր լի-
նի՛ք՝ քեզանց չեմ, լոյսը ոչ մի կերպ
ուղեւոր չի մտնում, թէ ինչու՛ պէտք է
զուրկել պաշէ այդ թանկ: Դուք իմ
կարող էր տակ, փոքր, որ եւ լոյս կա-
րել եմ:
- Ի հարկէ, ինչ խօսք, կարող է...
Հիշա շուտով երեսուն տարի էր լինի, որ
միտին եմ իշխան Տրուքիսիցի մոս...
Այլադպրեւիտ հանց Քաղաքները, արքեց
կարծած աչքերն ու տայ:
- Այլ լոյսը, Պիլիքարը Վաթիկի,
մեղ մոս սկսեալ զիս արք տարին, երբ
ու իշխանուհու ձեռն քանց Մարգիւ,
նրա մահամեղ մը մոս: Աստուած տայ
չեմ, թէ եւ թիւն էր դու...
- Եւ կարող եմ ձեռքի տակ՝ 1884ին
էր:

Յունիս 19ին, Պալի մէջ Գերմանիա
3 - 2 յաղթեց ֆորթուկալի և որակ-
յալս և եւս պատրաստանքներն համար :

ԼՈՒՍՈՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵՆԱՑՈՒՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵԿՈՒՈՐԻՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ա.

Ով գիտե քանի յուշագրութեամբ, զկալով, ոտանալով ու բաժանակցութեամբ, պատմութեամբ ու այլ ընդթի ճշմարիտ պատմութեամբ է 1915ին, անկ տալով ու անկեկ նաք պարտական մասին: Պատմութեամբ է այն որ կար, անոնք որոնք կային, նաև բուսած է ներկայի մասին: Վերանկրուած գիշեր ու ոտաններ, յաճար գող թաղեր քրտուած նոր ընակներ, որոնք անտէր մնացած գիշերովնաւ թաղերով իրենքի պատ չուսած, իրենց գրած չէմ: կամ սանդուխ չիւսած են:

Պոյիս յոյս տեսած գիշերիկ ու տարտորէ յայտն մը այդ յոյրիկ մասին կը պատմէ միայն յուսանք կարեկով: Այն խորագրութեամբ է «Ան-նախաներու թաղը» (Կապուտ մա-նայալի), «Միացածներն» — Եկ-տորներն եւ Միտարտորով: Թաղը որ անտէր տուած էր Միտար Մար-կոսեանի պատմութեամբն ու Նաոս-րին, կը գտնուի Տիգրաղէրի մէջ ու ինչպէս արդէն կ'ընեն, պատմա-նում է տեղացի Հայերուն, եւ միւս ոչ-իսպաններուն: Ճիշդ է որ անոնք չ'ունէին 93 տարեկի միւր, սակայն թաղը տակաւին ունի այդ անտէր արարացանդ մնացորդներ: Կիսաօրով, քանդուած եկեղե-ցիներ, փանք, ընկալան: Մէկ մասը լցուած էր ճակատագրին, մէկ մասը եկուորներու մտաւելու պարտականութեամբ:

Այսպէր կ'ըսուած է Միտիւնան Արփառ անուն Թուրքերգրողացի յուսանկարչո՞ւնի մը ծառ 140 յու-սանկարներով: Հրատարակութեամբ է «Եկեղեցիներ»: Հատորին երկու ճա-րագրային յաղորդում է Կարէն Գա-րագրային «Կոտորած կամը» բա-րաստեղծութիւնը որ ձեռնուած է Հ. Տիգրէն եւ որ կան ճանեւայ տողե-րը:

... «Միւնի շարանը կը բռնէր ոչ մէկ տակ հասցնող ճամբարները, Հայ փաղարար իր կամը նարգելու, կը գնցնէր

Յաճախորդ յանալով թե՛ն Բաշէշընդերմու կը պատմուի թե՛ կիսատ չէ ձգած գործը:

Միւնիմք, ի՞նչ, երբ մեծէր կը ալս կամը մարդու պէտք պիտի չլլայա՞ր:

Խորագած էր կամը, ապա միայն ինկած անպատի մը անկիւնը:

Յարգող է՛ի երկու խաղերն մէջ որ խորագրութեամբ է: «Ամենին իմ-նական արտէրը ճամբարներին պէտք է լլայա», Մ. Արփառի չե-տած միայնք Հետեւեալն է: «Միւ-նիմք չլլայալու համար, եւ որպէ-ս զի պատմութիւնը չիլիւնիլ, հալը է իստիքի, տարեկանով ցամաք անցնալով ինչ հնա՞նք ու ուրիշներ իմե՛ն նով կ'ըսեն յաղորդն չ'ախտի», ինչ որ ցուր յաղորդն ձեւով կը պատ-մէ յուսանկարչական կը գործիւրդ: Այն պատմութեամբ է, որ կը կայուն անցեալին Հայկական թաղին Մ. Կի-րառն կեկեղեցին, անոր փխպիք արձանագրութիւնը ու անկողիք ըն-դարձով գաշխի, անոր քով յայ-մաքցուած ներկայի մատուցող, թա-րանի մնացած փաղարին, ինչպէ՞ս փխպիքը որմնաքարները, նաև Նաոս ու կիսա մարդիկ: Յետոյ կի-տաւաղ փանքը, Հայ կամը ինչե՛կ եկեղեցին, ատուղը կ'ընալի մնա-ցած կը քանդակաւորուով: Հայկի կապուած յորդարաններու եկեղե-ցին:

Այդ կիսափալ պատմութեամբ արուց-ած ծածկոյթներով ձեւացած վրա-նաման «ընկալանքներու» մէջ կ'ըսեն եկուորները՝ իրենց չ'ը-նի պատեղարդէն խոյս տուած Բիւրսէր: Անոնք են նոր «տէրքեր» անցեալի սակարանի չ'ընեն ուր Հայեր, Ասորիներ, Հրեաներ, Բաղ-զիպաններ առեւտուր կ'ընեն ինչե՛կ: Տեղացի Հայու ըր անձոնացած ա-պարանքն ալ եկուոր Բիւրսէրու ա-պարանքն եղած է, ատեն ուրիշ մը (1868էն) տարակ փնտիւր մէջ է, բայց անոր տեղը մնացած Բա-րա կը անդամ որքան շատ բան կ'ընայ պատմել իր բուն տէրքերն արեւելեցութեան, ճաշակին, զինք չ'ընող մասնիկուն վարպետ-ութեան, ճարտարութեան մասին:

Միացածներն են զամբարան-ներն ալ: յորդըր քաղաւած, պի-ղուած, խուլարկուած: ալդուչն ալ ձգուած ամբողջ գերեզմանայա-լու միայն, որպէսզի պատմին ու պատմեն կատարութեամբ, յամա-տէն խոյս մ'ով գիտէ որ աստուծուն: Ա. եկուորները, անոնք ալ յու-սանկարներով չ'ուն են: Գոյն-գոյն մարդիկ, յաճար փաղարին ձա-րակը Տիգրով մը, մէկ մասը յաւ-կուոր գոյնիւրներով: Խոյլիկ մա-նուկներ, փողոցներ անկիւնի իմեր շարունդ, ճաշ պարտաւոր կ'ընէր, շաղկարատու այր մարդիկ ու անպայման յաղալիք գիշերովը քրտուղ մանուկներ: Պատմ, Հա-պատկաւորութիւն պիտու գոյնիք փաղարանն են մեկնաններուն ճա-րագրութեամբ միջնալարը, անտէր թաղիքիմարմէն մըն ալ՝ անոնք բարեկեցիկ կ'ընայր:

Ա. Նաոս որմնախոր մը, քիչ Հե-տոյս պատգամ մը սիրուէ՞ր, ան-գին՝ պատմութեամբ մը քանակի նը մանող երկաթեկ մնող Համբիք-Նաոսը անձապիւրութեան, պատ-մականութեան չիւսածին, այնպիսի-պիւրութեան, թուստութեան մէջ թա-կան կը յաղորդն Հանգեղն թե՛ արարքն ալ յաւար մը մնացորդացն են իրենք: Այսպէս մը որ կար մա-քաններն եւ եկուորներու յայտ-ւան անկալիքի Համակցութեան ալդ փաղարին մէջ կը մարդոցով, կ'ընայրով, չ'ընայրով:

Այդ կիսախոյ, որ Մ. Արփառի ընկերացած է Անձապատմութեան թաղի Թաղապատմութեան, Հանդիպու-մներուն, այսպէս նախարաններն մէկը ստորագրած է: Լուսանկար-չին ձեւացածներն եւ Լուսանկար-չին յուսանկարներն կ'այ մը կը նկատէ երկու տարբեր աշխարհնե-րուն միւրն: Այս Հետեւեալ տողե-րով կ'ըսուած էր:

«Բարի կ'ըսէ ինչե՛կ (գիշերի բուն անտէր) որ ամենին կ'ընալի փանքի, ամենին զուտ պատմե-րէն է աղայալով, թէ այն մէջ յա-նգեղանի գործուած ու գոլմու մը իսկ յայտնուած Հորդուներն մըն արարութեամբ ու վարպետութեան երենց գիշերիանութիւնը կը շա-րունակեն տակաւին, ոչ յաղաղու-թիւնն ու արարութեան, ոչ ալ թաղարիքի իւրեկ գալարիք»:

Թէ երկու նախարաններ, թէ՛ «Եկեղեցիներն երկու խաղեր, թէ Գ. Բարագրային քանակաւորութիւնը, նաև յուսանկարներու մակագրու-թիւնները տրուած են նաև անկող-մին Թաղիքիմարմէնում: Իսկ այսպէ-սին եկամուտը միւրուսում է Հ. Տիգրէն անուշով չ'իմուած բարեկ-րական վարպետի:

Այսպէս Բարագրային Թիւրքերու մանաւոր Հետաքրքրութեան ա-

Կեկնտէյ — «Յաւապ»

Փաստաթիւնի «Պիլիք» Հանդի-սարանին մէջ, Մայիս 30-31 եւ Յունիս 1ին, տեղի ունեցաւ Տիգրան Չուխանեանի «Ջէմիլիք» օգիւրայի ներկայացումը, գործակցութեամբ Հ. Բ. Լ. Միտիւնան «Արտաւոր» Թատրախումբին (ընտալիք Գրի-գոր Մաթեան) եւ «Լարք» երա-ժրտական ընկերակցութեան (իմարալար՝ Վաչէ Պարտման):

Անխորժու Հակոբ, Հետեղա-կան եւ քանդակար աշխատանքի ար-գիւնք է տոյն քաղմամախ ներկա-յացումը, որուն իրազորման ի-րենց կարեւոր բաժինը ընդած են Հանգիսի կայանը, գիտարուե-տական, դրամաձապը, Հովաթա-ւորներ ներգործող քանակայ յամ-մա ընտալմարմին մէջ ալ յայտնող յուրժ 80 արտեստուէրներ:

Տիգրան Չուխանեանի «Ջէմիլիք» օգիւրայի Թատրախումբը թիւրքերի պատրաստած է Տիգրան Պաշէ-ճեան 1888-1889 թուականներն, իսկ Չուխանեան արարելի կատա-րած է զայնպիսիութիւնը: Երեք ամառն, 1891 Յունուարին, «Ջէմի-լիք» Թատրախումբն է Փրանսիէնի կէ տալիքն անդամ ներկայացում է այդ լիզուով, Կ. Պոլիս նոր Նա-տաւաւած Փրանսական Թատրա-կան ընկերակցութեան կողմէ, զե-կուորութեամբ երեզուէն տիկին Պեմաթիք, Քերայի Փրանսական ըր Թատրոնի մէջ, 1891 Ապրիլ, 12ին: Այս օգիւրայի նախարանը կը նաև ընտալիք ժողովի օգիւրա-քովի Թատրոնի մէջ, սակայն, կարգ մը Հանգիսիքներուն ընդ-մով, յաղաղան նիւթային գոր-ծարկիւններու պատմաւոր չէ իրականացած:

Սերեն, 1891ին Փրանսիէնի կը տալիք ներկայացումն 117 տալե-րու Տիգրան Չուխանեանի «Ջէմի-լիք» Հովուերգական-կայարաջ-պատկերային օգիւրայն տալիքն ան-գամ կը ներկայացուէր Փաստմիւ-նի մէջ Հանգիսի լիզուով:

Մայիս 31ին ներկայ եղանք ներ-կայացման: Մարշալ ինքուած էր յուրժ 3000 արտեստուէրներով: Թատրախումբը Հանգիսի Թաղի-քանն է իմարալար Վաչէ Պարտմ-անի, օրտուներով շուր տարբեր լե-զուներու ընդգրկներով:

Օգիւրայն գրուած է վիպապաշտ ե-րանքով: Երեք Հիմունքն է արարական աւանդալիցի մը վրայ, որ իսկ տարբեր լեզուներով է: Գործողութիւնը տեղի կ'ունենայ Արարիկի մէջ, Հիմալայ կը պատ-մուի որտորը Եղանակորի եւ Ջէմի-լիքն սիրով մասին, երկուքն ալ Հա-րուտա զեղանակներու միակ փ-սանքն են, որոնք պատմաճարքը կը հանգիսիկին Երարու մէջ մոգ կ'աւա-ր: Իսկայ կ'աւարած տուտակին մօտ եւ ջուրը իմելով կը սերահարն իրարու:

Օգիւրային մէջ մեծ տեղ տրուած է երեսակայան տարբերու — փե-

աւրկայ ըրած է յուսանկարչո՞ւն: «Ռաուրայի» (Մայիս 25) անոնք մը կը-կուր են, որոնք լման էջերով անդ-գաղարած են Մ. Արփառի այսպ-մին, նոյն օրերուն կազմակերպ-ւած ցուցանակներն:

Ա. ԹՈՐՈՑԵԱՆ

ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՍԱՃԱՆԻ «ՋԷՄԻԼԷ» ՕՓԵՐԱՅԻ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄԸ

Իրենք, ոգիներ, կ'ախարաւած ը-նալիքն, լիքակերպութեան են: «Ջէմիլիք» Հարուտ է արտեստու-գործական գոգեղանքներով, տե-ղեկ ընդգրկական անգրկով իմ-րեղալիքն Հատուածներով, խ-չորրորդ գործողութեան մէջ նե-մուտուած է նաև պարագային տեսարան մը՝ «արարական ըն-տալար»:

50 հոգիէ բաղկացած «Ջէմիլիք» նաւագրութեամբ, « զեկալար-ութեամբ Վաչէ Պարտմանի, կա-րեւոր նպաստ ընրաւ ներկայա-ման: Խուլագրութեամբ քանակի իկըզով մեկնարանեց ընտ. թեան է ընտալանին տեսարաններ, խ-րալան տապարիչէ կին փոխիկ-ներու, կաշմաններու, որտուտմ-ն ու մայրներ: Անարատ աղկիւն-ն ու, ճարտական կինիքուն ու զե-կաններն եւ որտորիկնքս խուճիքը մեծ յալդուութեամբ մեկնարանեց իրենց դերերը, ներգալմով երե-ցուրդութեան արթնիքը ցուցարե-րով նաև Թատրախումբը բարձրակ-յալարութիւնի մը:

«Ջէմիլիք» օգիւրայի ներկայա-ցման մէջ գլխաւոր դերեր տա-նած են իմար Մայիսն (Ջէմիլի-ք), Սերեն Մարտեան (Եղանակը), Ռաւրայ Հալդիքան (Եղանակը), Խա-թալի Թէլուլը (Եղանակը), Խա-թալի Կարաշեան (Իկըզով), Խա-թալի Պարտման (Սուշէյլ), Խա-թալի Բալայիքարան (Պեմաթիք), Անահիտ Հալպիք (Մեկնալ) եւ Հ. Զյալիք Սարան (Նաուրայ):

Գիտնաւորիք արժանի են տա-լարները ձեւագրող Անահիտ Մա-լային, պարագիք Սոնա Անահի-տեանը, յուրերու պատմաւորա-Սեւակ Թաթէգեանը, ընտալար-դարներ Գրգիթ Մուսախանեան եւ ինչիւր եղակաւորան:

Այս բոլորին ետք Հորդալար-ութեան եւ քանակաւորութեան պիտ-ւ է յալանք իմարալար Վաչէ Պա-րտմանի եւ ընտալար Գրգիթը Սաթմանեանի, որ կ'ընած են կա-կանագիւն նման մեծամասին եւ ան-տաճան գոյնուրութիւն պատմալող իրենց յաղաղում մը, գործ մը՝ զոր կ'ընան կուր Հանգի մեծ ընկեր-թիւնները իսկ կատալարութիւններ:

Հաւ կ'արեւ ինչե՛կ Գրգիթ Տիգ-րանով, որ «Մոլեկանի» ար-ւուած ամալորին մէջ 1957ին տա-րաղած յորդանամով մը, անդա-րալմով Տիգրան Չուխանեանի «Ջէմիլիք» օգիւրային կը գրէ: «Չուխանեանի «Ջէմիլիք» օգիւրա-յի պէտք է որ իր տեղը գտնէ Սերեն իրենցին անուան օգիւրայն եւ քա-լիկ Թատրոնի եւ այդ մասին երկու կամքիք լինել չի կարող» (*): Դժբախտաբար, իրականացաւ յոյ-սանագրին տալարարանը, որտե-կ ընդգրկին «Երկու կարծիք» ըսալի պատմաւոր:

Եւ ա՛հ, Փրանսիէնի կը տալիք ներկայացումն 117 տալեր ետք Տիգրան Չուխանեանի «Ջէմիլիք» օգիւրայի կը ընտալանարաւ փա-տմալարին մէջ Հանգիսի լիզուով: Հորայի «Արտաւոր» Թատրա-խումբին եւ «Լարք» երաժարան ընկերակցութեան Համագործա-լուցութեան:

ՀՐԱՆԴ ԱՆԻՍԵԱՆ

(*) Նաւ, Պէլիքալեան, «Թատրալակ» ղէմկեր, Ամբիլիս, Հրատ, ԻՄՏԷ, Տաճ, Կիւնիկի կաթոլիկոսութեան, 1960:

LE Centre Culturel Saint-Mesrob

à Paris
recevra

Le jeudi 26 juin à 20h45

PASCAL CARMONT
ancien Consul Général de France
pour la présentation de son livre
**LA CARRIERE
DES ORS
ET SES ORNIERES**

Vente du livre et signature
Cocktail

10bis rue Thouin - Paris V°
Métro Cardinal Lemoine, Monge

ՀԱՄԱԶԳԱՆՆԷՆ HAMASKAINE CONCERT

A l'occasion de la Fête de la Musique
Hamaskaine organise un dîner, à la
Maison de la Culture Arménienne de
Paris (17 rue Bleue - 75009 Paris), le
Lundi 23 juin à 20h30.

La soirée sera animée par un groupe
de musicien «Armenian Folk Quintet»,
venu spécialement pour participer au
Festival Jazz de Paris.

Les musiciens présenteront un réper-
toire de musique arménienne tradi-
tionnelle (duduk, dhol, clarinette, accor-
dion).

Գեղամ Գեղամյանի կը ներկայացնի՝
«ՀԱՅԵՐԻ ԱՄՈՑ ՄԻՔ»,
ՎԱՆԱՍԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐԱՅՈՒՆՈՒՆ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՆԵՐՈՒ ՍԿԶԸՐԸ»

Գ. Գեղամյանի և Մուշկ Զաղչեղյանի
գործակցությամբ հրատարակում աշ-
խատություններ ֆրանսերեն և անգլերեն
լեզուներով՝
Հիմադրվի. Յունիս 26 ժամը 20-30ին
Փարիզի Հայ Մշակույթի Տան մէջ
17 rue Bleue — 75009 Paris

DIOCESE DE FRANCE
de l'Eglise apostolique arménienne
15 rue Jean Goujon — 75008 Paris
Mgr. Norvan ZAKARIAN
Archevêque de France
à le plaisir de vous convier
au cycle de formations
« **COMPRENDRE
L'HISTOIRE
ARMÉNIENNE** »
Qu'il anime chaque mois

5ème séance :
dimanche 22 juin de 17h à 18h
Salle Nourhan Fringhian
15 rue Jean Goujon 75008 Paris
Métros: Champs-Élysées, Clémenceau,
Franklin Roosevelt ou Alma-Marceau
— Entrée libre —
Renseignements : 06 29 38 96 14

(Շաբ. Ա. Էյէն)

Արթուրյան ևն: Ուսու շարս գիւնարներ
նկարահանում են Ջուզեպին (Արթուրյան
մաս), որոնք գիւնարում էին: Արթուրյան
նկարահանում են, զայց իրենց կրում չորթիկո-
ները փար գրում են:

ԱՐԲՈՒՍ, գիւնարում թիկնումով Գա-
րաջ Օրգանա յայտարարում է Յունիս 19-
ին, որ կը համարի իր ընտանոցա-
րեն համարյան ֆինանսա-որումը: Նկար-
ահ կ'անում որ առաջինը է որ նորից
արժեքի կու առջ անհատական ֆինան-
սա-որում, գաճակոյցին անտարակա-
նութեանը, արժեքի կու հաստատում է ի
փեր Ուսմարի թիկնումով, որոնց համար
մարդ առաջ:

ԺԱՆ ՏԱՄԱՐՈՒՄ, ֆրանսական արեւ-
մայի մեծ ընտանոցի ընտան է Յունիս
19ին, 100 տարեկանին է Յունիսական
հոն շրմարի մեծերէն էր և ծանօթ հե-
ղանկը շեմթ-Տամ ար Փարիզի և Հիւս
Սեմթարի Փաթեթարչի, որոնց համար
մարդանկերու արժանացում էր:

ՎՈՐԳՈՎԱՌ

Ս ՅՈՎՀԱՆՆԵԱՄԿՐՈՏԻՅ
ՓԱՐԻՅ

ԿԻՐԱԿԻ, Յունիս 29

ՎՈՐԳՈՎԱՌ
ՊԱՆՏԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՏԵՄԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՅԻՄՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
Ժամերգութիւն՝ ժամը 8ին,
Գաղափար՝ ժամը 10-30ին:

ԵԿԻՈՒՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ, Յունիս 30

Բ. Օր Վարդապետի
Մեծերէն
Հոգեհոգեհոգ Վառլա համարում են հոգեհոգեհոգ
Ժամերգութիւն՝ ժամը 9ին,
Գաղափար՝ ժամը 10-30ին:

ՍՈՒՐԲ ԶԱԿՈՐ. ԼԻՈՆ

ԿԻՐԱԿԻ, Յունիս 29

ՏՈՆԷՆ ՎՈՐԳՈՎԱՌԻ
Այս առիթի վրայ Սուրբ Յակոբ Մար-
տիրոսի մէջ հանդիսարար գաղափար
կը ժամանայի:
Կը գաղափարէ՝
ԻՍԱՀԱՆ Ա. ՔԶՆՅ. ՀԵՔԻՄԵՆԱ,
Հոգեհոգեհոգ
և կը ժամերգէ՝
ԴԱՄԻԹ ԱՐԲ. ՍԱՀԱԿԱՆԱ:

ԵԿԻՈՒՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ, Յունիս 30

Մեծերէն
Հոգեհոգեհոգ՝ ժամը 11ին:

ARMENIE 2008

Demandez notre brochure ARMENIE
2008.

Vous y trouverez différentes for-
mules de séjours à la carte, de cir-
cuits accompagnés et extension au
Karabagh.

• SABERATOURS

Le spécialiste des voyages
en Arménie
61 rue des Pyramides
75001 PARIS
☎ 01.42.61.51.13
e-mail : armenie@saberatours.fr

• SEVAN VOYAGES

48 Cour de la Liberté
69003 LYON
☎ 04.78.60.13.66
e-mail : sevan@selectour.com

• WASTEELS VOYAGES

67 La Coubertière
13001 MARSEILLE
☎ 04.95.09.30.60
e-mail : marseille@wasteels.fr

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԷ

Կարգադրութիւն Երկ. Վարդապետի ըն-
տանական թիկնումով արտադրում է 100 կար
ՏԵՄԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ համարին համար
որոնք են համար:

ARNOUVILLE

La Section «ASTRIG» d'Arnouville de
la Croix Bleue des Arméniens de France
à le plaisir de vous inviter

à son
**GALA DE FIN D'ANNEE
SCOLAIRE**

Le Samedi 28 juin à 20h30
à la Salle «Aznavour» à Arnouville
En présence de Nareg DOURIAN
 Venez nombreux assister
au spectacle et encourager
nos élèves.

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hautville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 00 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

Séjours d'été 2008 à Bellefontaine (Jura)

SEJOUR D'AOUT

La session du mois d'août aura lieu du 26 juillet au 13 août 2008 pour
les enfants nés entre le 1er janvier 1993 et le 31 décembre 2001.

Renseignements et inscriptions :
C. B. A. F. — Conseil d'Administration
17 rue Bleue — 75009 Paris
☎ 01 53 34 18 18
Email : cbaf@wanadoo.fr

Séjour du mois d'août à Bellefontaine

La Croix Bleue des Arméniens de France recherche
pour son séjour du mois d'août à Bellefontaine
un animateur «Garçon» de plus de 18 ans,
avec ou sans B.A.F.A.

•Merci d'adresser votre candidature à C.B.A.F. : 17 rue Bleue 75009 Paris
ou par fax au 01 53 34 12 13 ou par e-mail: cbaf@wanadoo.fr

Association "MACHTOTZ" Pour la Défense de la Langue Arménienne

Rentrée de l'année scolaire 2008/09

1) Cours intensif d'arménien 1er niveau pour non-arméniophones

20 SEPTEMBRE 2008 — 17 JANVIER 2009

Stage de 50 heures
le samedi matin de 9h à 12h à Paris (Absentéisme exclu)
Ces cours s'adresseront aux débutants de 8 à 70 ans.
Les élèves francophones seront capables de parler,
ainsi que de lire et écrire l'arménien

L'enseignement est assuré par Mme Hilda Kalfayan-Panosian
avec sa METHODE AUDIOVISUELLE

2) cours de 2e, 3e, et 4e niveaux

20 SEPTEMBRE 2008 — FIN JUIN 2009

le samedi entre 12h et 15h à Paris

Les nouveaux élèves sont acceptés à ces cours après un test de niveau.

3) Vous pouvez aussi vous procurer votre Manuel d'arménien occidental pour les non-arméniophones

Une méthode audiovisuelle utilisable chez soi.
3 volumes en couleur + 1 coffret de 4 cassettes audio
99 EUROS (frais d'expédition inclus).

Pour tous ces cours et le manuel : RENSEIGNEMENTS et INSCRIPTIONS :
Dés maintenant jusqu'au 15 juillet : 01 47 50 97 51.

2008Թ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 28-ԻՆ
Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին մայր տեղի Կոնցիլայ

ՍՈՒՐԲ ՄԻՒՌՈՒՆԷ ՕՐՀՆՈՒԹԻՆ

արժը հոգեհոգեհոգեհոգ
ԳԱՐԵԳՐԻՆ Բ.

Ամենայն Հայոց կարգադրութիւն,

իր հետ ազգային ունեւորով ներկայացուցիչ Աթոռներու գահակալներ,
Թեմական առաջնորդներ և հաստատեալ Հայ Ժողովուրդի արքեպի-
սկոսներու հետ բաժնեկիցներ:

Նկատի ունեւորով այդ օրուան կարեւորութիւնը հաստատեալի կեա-
րին մէջ:

Թեմիկ Առաջնորդ
ՆՈՐԱԿԱՆ ԱՐԲ. ԶԱՐԱԲԵՆԱ,

Կ Ո Չ Կ'առջի

Ֆրանսահայ Թեմի բոլոր գահակալներուն
2008Թ. Սեպտեմբեր 28Ի մինչեւ Հոկտեմբեր 3

Ժամանակը

ՄԻԱՐԱԿԱՆ ՈՒՆԵՎԻՍԻՏԻՒԹՅԱՆ ՍՈՒՐԲ ԷԺՄԱՐԻՆ.

ձեր ազգերը բերելու:

ՍՈՒՐԲ ՄԻՒՌՈՒՆԷ ՕՐՀՆՈՒԹԻՆ

Ռեզոլուցիոնութիւն կը կարգադրուի Ֆրանսահայ Թեմի Առաջնոր-
դարանի կողմէ:

Յանկայ տեղեկութեան համար դիմել տեղի ձեր հոգեհոգ հոգեհոգեհոգ և
հոգեհոգեհոգեհոգ, կամ Ֆրանսահայ Թեմի Առաջնորդարան՝ 01-43-59-67-08:

Թ/Է/Ն:

Յայտագիր - գրքոյկը հետաքրքր-
կան եւ շահեկան է միանգամայն:
Ժ. ՄԻՐՈՅԵԱՆ

Յունիս 22ին Գոլոմպիլայի Գալի քաղաքին մէջ աւարտած է ծանրաբարձութեան աշխարհի երիտասարդական ասոցիւնութիւնը: Հայաստանի մարզիկները տրուած են 10 մասնաւի: Եօթը արծաթէ, երեքս արծաթէ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԻՒԹՈՎ
ԿԱՄ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐՈՎ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
ԶԵՆՆԱՐԿՆԵՐ

Մյայիսի մերթն օրերուն Հայերու ալ
խանայութեամբ միջազգային երկր-
ներէն շատ անգամ է Պոլսոյ մէջ:
Մայիսի կազմակերպած է Սպարա-
նդ ճամալարանը, «Զանազանութեան»
խանակներ, փոխադարձ ներդրո-
թեան երկրէն խորացիրով, ձօնուած՝
Տ. Տիգրէս յետապնէ:

[illegible]

Գիտատեղումը փակուած է Ռաքէլ Տին-
քի ելոյթով :

Նույն օրերուն Պոստյ պահպաններէն մէկուն, մէջէ կանտոնի «Միջազգային հարաբեր» կազմակերպութեան նախաձեռնութեամբ խորհրդաժողով մըն աւելցրի ունեցած է, «Պաշտպանութեան կառուցում նորոգելու» ժողովրդավարացման հովուութենուն» խորագրով: Մասնակցած են Հայաստանին, Լեւոնայի Գաբրաշիւի Հանրապետութեան ու Աղբյուրանէն մասնակցաներ: Կերբուժողներ:

Հայ ժառանգիցները եղած են Աստուծոյ իրանեան, Հրաշք Տէր Արքայազանին Արտակ Այոնը, Տէրայն Զարարեան Նունէ Դիրանեան, Գայեանէ Մարկոսեան, Կարէն Քեարեան, Մայա Բարխուդարեան, Իրինա Գրիգորեան, Եղուստէ Լուստոնը, Գաղիէ Բաղունը, Կոնրադ Մաքարեան, Կարինէ Օճանեան, Մհեր Աստատեան, Տէրայն Պետրոսեան, Երիտաբլի Բարպէտեան:

Անոնց զեկուցումները նիւթ ունեցա-
նէ Հայաստանի նախագահական վերջի
ընտրութիւնը, խօսքի ազատութեան հար-
ցերը Ղարաբաղի մէջ, առաջալիքաբանս

ԻՐԼԱՆՏԱՅԻ «ՈԶ»Ը ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

860 հազար Իրանացիներ կր՛
նա^րն արգելք հանդիսանալ 435 մի-
լիոն ներգաղթյալներու: Ըստ երե-
ւոյթի, անկասկած, քանի այդպէս
որոշուած էր: Հիզդոնի դաշինքը
կրնա՛ր գործողութիւն միայն նի՛է
ընդունուէր միաձայնութեամբ:

Մնաց որ կարգ երեւոյցանքներ եւ, յոյնիսկ մեծամասնութիւն մը պիտի նահանջէրէն ճանաչուէր զհրապարակաւու եւ երախտաբարեւ ՅՅՈ հնազադ Բըյանապարեւորը որոնք ո՛ր ժամէ։ Արեւեմ, ամաճա նադրակաւ այս զարկներ կը գտնէր որոն տեղը՝ զամբիւր։ Բադաբաւի զարգ ունէ կ'ըտ որ կարելի է ապագայ չարմառնիլ, քայց, սխալ է։ Հարկ է կոկին խոնրդանել եւ րոպայի մասին։ Ինչ կը նշանակէ այս տեսակէր։ Բարդապարեւ կը նշանակէ որ եւրոպայի չէ կրնար գոյշէն ունենալ տանայի քաղաքային հետեւուն։ Եւ պատասխանը պէտք է նշուի որպէս վարդ, Բըյանապարեւ է յոյնաստակաւ ընթացողները, ասին Յ. Յարմաւազ։ Բայց, Անկիւս ՍԻՐՔէ Յարմաւազնեղաւ եւ Մարգրիտ տաւարակի, այսինքն չարմառարի «Սմաճանողութիւն» հարաբեր եւ երեւոյթանքներն ընդունիլ ապաւնոյն սպանդարտութիւնները։

[illegible]

կան ևւ իրական քաղաքականութիւնները, Հայաստանի մէջ Մարդկային իրաւունքներու խնդիրները, Հայաստանի մէջ ժողովրդայնացման խնդիրները, Հայաստանը շահագործող հանրային երկխօսութեան հոնտորական քննիքը, ևւն։

Աւելի առաջ, Փետրուար 27 - Մարտ 1
Ժընևի մէջ Պոմպանեան կայսրութեան
վերջին շրջանին նորարար գաղափարներ

յուսպողքի միջոցին՝ Նկարադրամանյան
ժողովարդին ասին։ Մերտեղ Նիգարին
ևս չափեր Նիգարին և արքայն ու թո՛ղ-
թը լայնած զավթ ոտք։ Իսկ այժմ
սառ՛ խառառան ժուռան կրպ՛ ճ-
նաղը կզրին և, խառախախտան զպո-
ղ ծախքին։ Խառախա անյառան եր-
կինք մեղին արաքանուն և ճարս-
տաղուն թո՛ղ վրա։ Եւ ճառահինք եր-
զին կանառած թարթին երկրին և ի
սա խառախո՛ղքանք, որ պարուն և
Նշան՝ թո՛ղ այս թո՛ղ, թո՛ղքանուն չը
կապառա զմեղինքին։ Խնարք եր-
ճառող թո՛ղ անուանում և ասին Նիգարին
Թո՛ղ թո՛ղքո՛ղ։

[illegible][illegible]

P. U. P.

Եւ յեղափոխական հրապարակումները մեր
թուղ աշխատանոցը չէր դորձած է։ Ան-
սլամանացեալ եւ ԱՄՆ-էն, Ֆրանսայի-
Հռոյքերիայէն, Բուլղարիայէն, Գերմա-
նիայէն, Հոլանտանցէն դիտահասկանա-
հունջ Հալիբուր խումբը բողոքացած է ժ-
լիկադիտանալէն, Տիգրան Բալիկեանէն,
Լամ Արզումանէն, Հայկ Իմեդիմեանէն, Մա-
մաճիկոնեանէն, Ռ. Կրիգոր Սիւնչէն, Խ-
չիկ Մուրադեանէն, Ալու Սահեանէն,
Վիլիշ Պաղեանէն։

Քեզ կպահանջեմ իմ խելավորներից ուղիքի քիչ անձն
 ինչպեսզանք ծովափնորդների առաջ:
 Ինչպե՞ս թիկնու եւ լաւ եւ ապառաջուն,
 առաջ գնում առաջ, ինչ երկեկ չարորդ
 զուր չափով: Գնալ եւ գնալ չէ՞լինք—
 ժառ, առե՞նք ինչ է՞նք չարեքների կարեկի
 տառնեկ ինչպէս: Բայց այսպէս է՛նք
 նոր ծառայողութեւ ժամ առաջ կանգ
 դրողները, ցանկութեւնը, որ շնայալ
 չէրէնք կարողանալ ժողովրդին շնորհ
 գնալ, շնորհաւ եւ յետ եկան: Բնօր
 չէր ճառաւ արարեալների յարմար,
 այսօր առաւտունը դարձան վեր կաց
 առաջ եւ ուժով ինք:

Աւա արեքք կոնգրեսիայի կենտրոն
 շուտ արժանաւոր ծախանալ եւ պայկի
 ծած առաջիկ կեղծ թանկ եւ ծիծե՞լ
 ենք: Եւսանակի առեալ յոյն գաղութի
 ինչ քաղաքի մեղք, ինչպէս եւ Շուտ
 որդաւորողի լիտակ ինչպէս, որի յոյն
 Պերկիսի մեղք եւ փոռան լիքեր թաղան
 չէին: Ինչպէ՞հրով:

Բայց յանկարծ, չզոհես ինչու, ու
սպասելի ցանկունքին է զղում զուրպ
և զրամեն, Բէղողարիսի փողոցներ
Նրա Հետ երբեք աչքովդ թան չի
տանել աշխատելիքի Ժամին: Սիրան
սպէն է ուղղում վեր ինկնալ ու շորթի
չի յայն փայլերի, ուր վաղվի՜ն էր պ
տանի Ժամանակ:

Գլուց է դաւալ, տեսնել, Բէ ինչ յի՜ն
կում է հայրական տունը, փառայն
ղել արեւոյ: Գլխա՜յն է այցելել Նաւա տի

Л Н Ъ С Н Ъ

**ՍԱՐԵԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ
ՎԱՃԱՌՔ**

Լճոտանի «Ստեփան»-ը եւ «Մբբ Տա-
կո»-ն աճուրդի տուններում մեկ վեր-
կերք Մ. Սարեանի գործերում վա-
ճառք տեղի ունեցած է։ Նկարչին
1918ի «Մտաւոր» ծախսած է 260
հազար սխերլինի, 1912ի «Արդու-
ր» գործ Սարեան նուրբած է նոյն
քաղաքը ծնած, կուսակցութեան Ա.
ջարտուղար Յ. Զարորեանին, 100
հազարի։

Սարանիկ ընտանիքին, կողմէ ա-
նուրդի դուռած գործը՝ «Արաբի-
քը ըր արանիք» (1922) 300 հազար
«Աշտարակ- անձեռնոտ օր» (1954)
60 հազար, «Ծաղկած աղիկ»
(1907) 22 հազար, «Հայկական
րնակի խորհրդ» (1934) 18 հազար,
«Ինչը ինտերնո» (1937) 14
հազար, «Ծարքա Բաղրամանիկ
պատգամը՝ Ռիչար» (1947) 22 հա-
զար, «Հայաստան- խորհրդ» (1960)
18 հազար, Իրկո ինտերնալ՝ «Հայ
կական րնակ» (1968) և «Հայ
կական լնոնք» (1962) 45 հազար
և 12 հազար:

Publications
reçues

**Revue arménienne
des questions contemporaines**
N° 8 — Mai 2008

Le Dossier

LA QUESTION KURDE ET LA CRISE AU MOYEN-ORIENT

Bibliothèque Nubar de l'UGAB
11 square Alboni — 75016 Paris

Livres reçus

**BETWEEN PARIS
AND FRESNO**
Armenian studies in honor
of Dickran Kouymjian

Editor : Barlow Der Mugardechian
California

ԱՅՎԱՋՈՎՍԿՈՒ
ԿԵԱՆՔԸ
(նուսերէնէ բարգմանեց
Մարգարիտ Թէրզում)

Լ. Ա. ՎԱԳԼԵՐ
Ե. Ս. ԳՐԻԳՈՐՈՎԻՉ

Մ Ա Ս Ն Վ Ե Յ Ե Ր Ո Ր Դ
ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԵՆ ԱԼԻՔՆԵՐԴ ՄՈ
ԶԻՈՒՄԻ ԻՐ ԳԻՐԱՑՑ

Քեղուստայի գարուներ Այվազովսկոյ
ղիմաուրեց ծովի եւ ծաղկող հասամա-
ների արքեպիսկոպոսը: Եկարդի կենս-
ապագայի նման ընթանալու էր իր սով-
բական հոգեւոյն: Ամէն առաւօտ նա վեր-
կենալու ժամը երեւեալ եւ 7ին արդէն արու-
ստացուցող էր:

Հիմա նրան իւրաքանչիւր վրձնահա-
ւածն ուղեկցուցող է Իստայիկ կատարեալ
առաջինիս ուղեկցողութիւն ժամանի իտարեւ-
ազարծեմբաներով, մինչ կտառի վրայ հ-
րաւելի քան 1000 հազար զինուորական

Կարիպալտուն, յիշեցնել, որ չի մոռացել
նրան :

Իսկ նկարը կ'աւարտէր վաղը: Ահ՜ որ
շատ թիւ քան է մնացել անկեր, պէտք է
միայն աւելի որոշակի ձև տալ նաև
կին ու պատմիչները նրա մէջ նստած յոյժ
պայտաւոր տարիներին: Մի փոքր էլ հարկ
հաշիւ լուսներին ու քառասունիցի գտնուող
անկերի ուրուածքները: Իսկ հիմա կը դնա
գրանիւնը, թէ էն էր գրօսանքի ժամ
չէ...

[illegible]

(Гур. 238)

ՅՐԱՆՍԱՅԻ Ազգային ժողովի չէն
Յուլիս 1էն պիտի դրօշագրուի եւ
պայի 27 երկիրներու դրօշներով: Ա
դրօշակները պիտի մտնն վեց ամիս, Գ
րանսական, Հերթական նախագահութե
րն թաց քին:

(Ծառ - Ա. ԽԻԼ)

քայլ կան այլ ծախքեր ուլ զգուհարեոյ յարապետելոյ յոյնիս յորոն ծախի խոսք շնոյ: Այս կորչապարտութենէր, որոյ Սարգսի պարգից իրեն ճանաչող «Ծառ» թերթի խմբագրութիւնը անկողարկին, ցոյց կու տան, երբ խոսք կ'ըս, որ Սարգսի իր ձեռքը կ'առնէ Ծառա-Քրիստոսի իրանքը, որ նպատակ ունի ինչ. Այս իր անկող ծառայութիւնները: Այս անգամը կը նշանակուի: Պարզ է որ, իսկի իր զինանշանը, խաղաղեցութեան, զարմ, շատ իրաւունք է, որոնքուն է իրանիս որոյն հոյս-բիւս (Լիւիլապոլիս, Յունիս 25):

ՍԻՆԵՐՈՆՑ ձէլ է, որ Յունիս 25ին թաղական երգչախումբ Միւսիկը - Թատաւանի վեհաժողով աստիճան տնոյ ըլլալով նախապէս Միւսիկիս ճան: Այս վերջին, կ'ընդունը Միւսիկիս նախապէսը լինելու Յունիս Եւ Նիւթիանի նախապէսը է եւ արտաքին Միւսիկըն է, երգչախումբ յանձնարարութիւն իրանք-դանը: Հանգիստին յառաջուն է զարկ տալ թանկեղութիւններու երգչախումբ - Թատաւանի նոր թերթիկցութեան ար նախար:

ՓԻՆԵՍՏԻՍԻ Թաղականները նոր յարմարեցանք տնոյն Եւ Եւ Յունիս 25ին տնոյնունքուն է, զնախապէս ար 22 անգամները: Յունիս կը զարկը կուտարարութեան կողմէն, երբեք չիսխաւաթեման զրոյնք:

ԻՐԱՆԵՐԻ Ժառանգար է: Օրերի կրկու ժամանակ շախի եւ ժողովարարութեան զարկը: Արգարեւ, Յունիս 25ին, Քրիստոսի լուծման վերաբերող ըր-ւարկութեան աստի, ժամանաւար-թեան կու: Այստեղանքուն կուտար-թեան ճան, որ նշանակուն կուտար-թեան յապարկուն ընդլիսնութեան ճիշդուն անարմարեղի, կանխաւան ընա-րկութեան կուտարկարուն ճանար:

ԼՈՏՏՈՒՄ Բրիտիկը Յունիս 25ին ըր-ւար արգարեղի կուտար է Միւսիկ ձէլ ճանարանի կողմէն (ձէլ «Գաւիտ» անարգի ժամանակին: Արգար-եւ, կողմէն է վերջ ճանարուն է ՅՄԵՒ ճիշուն երգչի եւ զարկը ճ յարմար-թեան: Թանջ ճանար Արգարեւն ին-ճանարանութեան Եւ, արթնելու ճանար ան ճիշունանք ար:

ԵՐԹԻ ԱՐԵՐԻՍԵՐԵՐԻՍ (Երթուր զին-ար), սպանուն է Իրաքի ձէլ, երբեք անարարութեան ընթացիկին: Երթուր կուտարկութեան ճանարանուն է:

ԵՐԹԻՍԵՐԻՍ ՄԻՈՒՆԵՐԻՍ ճիշունան իրաւունքներու զարմարութեան աս-թեան աստի ընդլիսնարկին, որ նշա-րարութեան է Յունիս 24ին, ցոյց կու տալ որ 2000ին է 2006ին ճիշուն արգար-անք ճանար ար կու զնախապէս ընդլիսնար անարմարուն: Այս կ'ըս կը երթ-ւի ժամանակը այն երկիրներուն ձէլ, որոնք Տարի կ'ըս աստեղներն ունի իր-ւանքուն ար կուտարկուն ճանար: Այս պար-տաւն կը արարեղի զիստարարար Թերմանիս, Ծառայիս եւ Միւսի Բրի-տանիս: Այս վերջին երբեք երկիրներուն ձէլ յանգիս կ'ըս Եւ ճանարանիս ան-թիւնք:

ՎՐԻՐԱՎՈՐ

Ս. ՅՈՒՀԱՆՆԵԱՍՎԱՐՏԻՅ ՓԱՐԻՅ

ԿԻՐԱԿԻ, Յունիս 29
Վ. Ա. Ր. Ե. Ա. Ա. Ա. Ա.
ՊԱՆԵՐԱՆԿԻՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԵՐԱՆԻ ՄԵՐՈՆ ՅԻՍՈՒՄԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻՍ
Ժամկէտը թիւն: Ժամը 8ին,
Պատարագ Ժամը 10:30ին:

ԵՐԿՈՒՆԵՐԻՍ, Յունիս 30
Բ. Օր Վարդապետի
ՄԵՐԱՆԻՍ
Հաղինալեթա լիսն հանդիս ընդլիսնար
Ժամկէտը թիւն: Ժամը 9ին,
Պատարագ Ժամը 10:30ին:

ՍՈՒՐԲ ՅԱՎՈՐ - ԼԻՈՒՆ

ԿԻՐԱԿԻ, Յունիս 29
ՏՕՆ Ե ՎԱՐԴԱՎԱՐՈՒ
Այս աստի Լիւիլ Սուրբ Յակոբ Մարբ
Երկրեցուն ձէլ ճանարանար պատարագ
կը ճանարարի
կը պատարագի
ՈՒՆԱՆԱՆ Մ. ՔՂԵԶ. ԶԵՐԻՄԵՆԻ
Հաղարար իսկի
Եւ կը թարգման
ԴԱՐԻՍ ՍՐԲ. ՍԱՆԿԵՆԻ
ԵՐԿՈՒՆԵՐԻՍ, Յունիս 30
ՄԵՐԱՆԻՍ
Հաղինալեթա Ժամը 11ին:

TEBROTZASSERE

RENTREE DES CLASSES 2008 - 2009

Inscriptions ouvertes
à partir du 5 mai 2008

TEBROTZASSERE
Académie de Crétail
Ecole mixte bilingue
Franco-Armenienne
1 boulevard du Nord
Carrefour d'Arménie
93340 LE RAINCY
Site internet : www.tebrotzassere.com

Chef d'Etablissement
Monseigneur Haig SARKISSIAN
• Maternelle : Trois sections
• Primaire : Sous Contrat Simple
• Collège : Sous Contrat d'Association avec l'Etat.
Equipe pédagogique compétente et motivée

• Programmes officiels de l'Education Nationale
• Enseignement de la langue et de la culture arméniennes
• Cours de chants : «Chorale Tebrotzassère»
• Cours de danse arménienne
• Cours d'informatique des le primaire
• Langue vivante 1 : anglais
• Langue vivante 2 : allemand ou espagnol.

Equipements pédagogiques
Laboratoire de langues — Centre de Documentation et d'Information — Salle informatique — Laboratoire de physique-chimie.

Activités extra-scolaires
Atelier de théâtre — Aesociation sportive section football.

Pour tout renseignement :
Tél. / fax : 01 43 81 01 72
direction@tebrotzassere.com

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

GRANDE FETE CHAMPETRE KHANASSOR

FRA ZAVARIAN — NOR SEROUND — CBAF CHAVILLE

le Dimanche 6 juillet

Parc du Bon Repos
Pavillon Elvire — 78410 VIROFLAY
(Près de la Place Louis XIV: Nat:10)

- 11h30 Messe de requiem en l'Eglise arménienne de Chaville;
- 13h Recueillement sur la tombe du Prince Arghoutian au Cimetière de Chaville;
- Puis jusqu'à tard dans la soirée au Parc de Bon Repos.

Association "MACHOTZ" Pour la Défense de la Langue Arménienne

Rentrée de l'année scolaire 2008/09

1) Cours intensif d'arménien 1er niveau pour non-arménophones

20 SEPTEMBRE 2008 — 17 JANVIER 2009

Stage de 50 heures

le samedi matin de 9h à 12h à Paris (Absentéisme exclu)

Ces cours s'adresseront aux débutants de 8 à 70 ans.

Les élèves francophones seront capables de parler,

ainsi que de lire et écrire l'arménien

L'enseignement est assuré par Mme Hilda Kalfayan-Panosian
avec sa METHODE AUDIOVISUELLE

2) cours de 2e, 3e, et 4e niveaux

20 SEPTEMBRE 2008 — FIN JUIN 2009

le samedi entre 12h et 15h à Paris

Les nouveaux élèves sont acceptés à ces cours après un test de niveau.

3) Vous pouvez aussi vous procurer votre Manuel d'arménien occidental pour les non-arménophones

Une méthode audiovisuelle utilisable chez soi.

3 volumes en couleur + 1 coffret de 4 cassettes audio

99 EUROS (frais d'expédition inclus).

Pour tous ces cours et le manuel : RENSEIGNEMENTS et INSCRIPTIONS :
Dés maintenant jusqu'au 15 juillet : 01 47 50 97 51.

EGLISE EVANGELIQUE ARMENIENNE

COLONIE DE VACANCES « LA SOURCE » à THOLLON LES MEMISES
(Près d'EVIAN) — Altitude : 1000M — Dans un cadre agréable, de beaux
locaux, ambiance arménienne et chrétienne. Organisé par
l'Eglies Evangelique Arménienne.

POUR LES ENFANTS, garçons et filles de 6 à 11 ans.

POUR PRE-ADOS, 12 — 13 ans.

DATES : du 11 au 25 juillet 2008.

PRIX : 405 euros (Réductions familles nombreuses)

(Voyage organisé en sus)

CONTACT :

Pasteur Joël MIKAELIAN — Tél. : 01 47 36 02 50

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Séjours d'été 2008 à Bellefontaine (Jura)

SEJOUR D'AOUT

La session du mois d'août aura lieu du 26 juillet au 13 août 2008 pour
les enfants nés entre le 1er janvier 1993 et le 31 décembre 2001.

Renseignements et inscriptions :

C. B. A. F. — Conseil d'Administration

17 rue Bleue — 75009 Paris

☎ 01 53 34 18 18

E-mail : cbaf@wanadoo.fr

Séjour du mois d'août à Bellefontaine

La Croix Bleue des Arméniens de France recherche
pour son séjour du mois d'août à Bellefontaine

un animateur «Garçon» de plus de 18 ans,

avec ou sans BAFA.

Merci d'adresser votre candidature à C.B.A.F. : 17 rue Bleue 75009 Paris
ou par fax au 01 53 34 12 13 ou par e-mail: cbaf@wanadoo.fr

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

ARNOUVILLE

La Section «ASTRIG» d'Arnouville de
la Croix Bleue des Arméniens de France
a le plaisir de vous inviter
à son

GALA DE FIN D'ANNEE SCOLAIRE

Le Samedi 28 juin à 20h30

à la Salle «Aznavour» à ARNOUVILLE

En présence de Nareg DOURIAN

Venez nombreux assister
au spectacle et encourager
nos élèves.

